

vysoko- školské vzdělávání

ČESKÁ KOMORA
ARCHITEKTŮ

architek- tonického zaměření

Vydání

1/24

Sekce

BULLETIN ČKA

COVER

Strana

1

Rádi bychom tedy pokračovali v tvorbě knihovničky tematických čísel, která neztrácí aktuálnost s vydáním. Proto omezíme duplicitu webu a Bulletinu a v tištěné formě budeme vedle hlavního tématu a zásadních novinek upozorňovat na web, kde jsou skutečné aktuality i dlouhodobé rubriky s možností zpětného vyhledávání. Bulletin bude i nadále ke stažení na webu Komory.

Jak jsem již naznačil, základním tématem tohoto čísla je stav vysokoškolského vzdělávání architektonického směru. Doporučuji se prokousat úvodním textem profesora Lábusa, který velmi přehledně rekapituluje vývoj vzdělávání v našem oboru během posledního půlstoletí. Rozsah změn je značný, avšak stále stojí na neměnných zásadách – svět kolem nás se rychle mění a my architekti se učíme stále stejné principy... jak navrhovat domy a vystavěné prostředí společně s krajinou, aby sloužily klientům, všem uživatelům s jejich měnícími se nároky. Přitom technologie projektování i výstavby jsou významně jiné, než jsme se spolužákem Ládu měli v počátku 70. let... Roste množství informací, předpisů, požadavků na plánování i stavby, které musí absolventi vysoké školy vstřebat... stoupá i zodpovědnost vůči klientům za efektivitu jimi vynaložených prostředků. Toto téma implicitně zdůrazňuje nevyhnutelnost našeho celoživotního vzdělávání, o jehož povinnosti se stále spíš jen dohadujeme, byť ji zákon 360/1992 prakticky předjímá. Ale k tématu ČŽV a propracovanému systému webinářů, přednášek a školení se dostaneme někdy příště.

V tomto Bulletinu si může každý zájemce o studium oboru porovnat všechny vysoké školy architektonického směru včetně jejich výsledků a nabídky studentům. Význam má tento přehled ale i pro nás, autorizované architektky a architekti, abychom víc rozuměli absolventům a možná se také více snažili ovlivňovat obsahy vzdělávacích programů vysokých škol tak, aby absolventi přicházeli do praxe lépe připravení a za tři roky povinné praxe se mohli stát platnými členy ČKA.

Dovolte mi ještě zmínit aktuální situaci, kdy se po 18 letech zásadně změnila podmínka naší práce. Od Nového roku 2024 začal platit nový stavební zákon (NSZ) č. 283/2021, ve znění již dvou přijatých novel, který je zatím účinný pouze pro vyhrazené stavby dle přílohy 3 zákona. Málokdo z nás se živí jejich projekty, protože jde o dálnice, železnice, výrobní závody, elektrárny či rozvody elektřiny a další, ale od 1. července bude nový stavební zákon spolu s novými prováděcími vyhláškami platit pro všechny běžné, navíc v režimu digitálního stavebního řízení a územního plánování. Tedy měl by platit, přestože ani prováděcí vyhlášky, ani digitální nástroje dosud prakticky neznáme.

Věřte, že jsme se maximálně snažili ovlivnit jejich obsah i řešit dopady na naši praxi. Ne vždy se nám to mohlo podařit, ne se vším jsme spokojeni. Ale pokud se ministerstvu podaří dokončit legislativní procesy a zvládné přechod na zadávání veřejných zakázek prostřednictvím IT systémů, zlepšení nastane. My se v extrémně krátkém čase pak budeme muset přeorientovat na nový, jednodušší proces projektování a povolování staveb, což by ve výsledku znamenalo, že budeme mít větší prostor na tvůrčí proces, který je dnes často upozaděn byrokratickými překážkami a zbytečně složitými procesy povolování. Já v to věřím. Že to však nebude snadné a že mávnutím kouzelného proutku nebude od 1. července svět růžový, je jasné. Směr je správný, ale budeme se spolu s investory a stavebními úřady i dotčenými orgány učit vše za pochodu.

S povinností vkládat projektovou dokumentaci v digitální podobě do Portálu (dříve Portálu stavebníka) souvisí elektronická podoba autorizačního razítka (EAR). Podle předchozích vyjádření se počítalo s postupným zaváděním digitálních razítek v tříletém přechodném období do 30. 6. 2027. Dnes je z vyjádření MMR jasné, že každé podání dokumentace na stavební úřad či dotčený orgán po 1. 7. 2024 bude muset být v digitální podobě (ve formátu pdf) a autorizované EAR. Na obstarání elektronického autorizačního razítka máme tedy čas do 30. června 2024. Do toho ještě vstupuje vydávání nových autorizačních osvědčení držitelům autorizace A1 a případně i – na vyžádání – nově A2. Termín je zákonem stanoven do konce tohoto roku. Držitelé A0 mají na získání dílčích autorizací A1, A2 a A3 naštěstí lhůtu sedm let a prosíme je, aby se žádostmi počkali až na příští rok.

Představenstvo na základě dotazníkového šetření i následné diskuse na OTTA připravilo návrh dlouhodobé strategie a z něho vyplývající návrh činnosti ČKA na příští rok. Nemám tu prostor pro alespoň stručnou anotaci strategických cílů, které jsme v představenstvu připravili a přijali, stejně jako na další aktualita. O tom všem bude prostor diskutovat v sobotu 20. dubna 2024 od 9.30 hodin na valné hromadě ČKA na Fakultě architektury ČVUT v Praze, kam vás všechny srdečně zvu.

Přijďte v hojném počtu a pomozte tvořit Komoru podle svých představ; jiná, než jakou si ji uděláme sami, nebude.

Jan Kasl
Předseda České komory architektů

Vážení a milí, čtenářky a čtenáři Bulletinu ČKA,

letošní prvé číslo Bulletinu ČKA vychází v inovované podobě, která vznikla po diskusích o potřebě úspor za tisk a poštovné čtyřikrát ročně připravovaného informačního zpravodaje členů ČKA. V představenstvu jsme vloni rozhodli, jak v důsledku rostoucích nákladů na tisk a distribuci, tak s ohledem na rostoucí oblibu elektronických forem komunikace, omezit rozsah stran Bulletinu přibližně na 60 (maximálně však 80) a výhledově tisknout i menší počet jeho výtisků, protože mnozí z vás preferují čist je pouze v elektronické podobě. Ročně tak budeme vydávat tři tematické Bulletinu dle aktuální potřeby (v tomto čísle je to odborné architektonické vzdělávání). Číslo 2 bude každoročně věnováno aktuálnímu ročníku České ceny za architekturu, Poctě ČKA a propagaci kvalitní architektury a vystavěného prostředí. Následovat budou například standardy a výkony architektů, nový stavební zákon a prováděcí vyhlášky, reformy územního plánování, městští a krajští architekti, aplikace PASK atd. Kdo z nás členů chtěl, mohl již před mnoha lety požádat o nezasílání tištěné podoby Bulletinu a čist pouze jeho elektronickou verzi na webu Komory. Od roku 2025 bychom pak rádi přešli na slovenský model, kde Slovenská komora architektů zasílá tištěnou periodiku a publikace pouze těm, kteří o ně požádají. Samozřejmě budeme tiskoviny stále zasílat na vybrané samosprávy a úřady, kde je Bulletin často jediným rychle dostupným zdrojem konkrétních témat z naší profese.

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Sekce

EDITORIAL

Strana

3

Na webu České komory architektů www.cka.cz naleznete základní informace o této samosprávné organizaci, složení orgánů a další důležitá témata týkající se výkonu profese autorizovaných architektů, mezi nimi například:

Kalkulačky

Výpočet hodnoty projektových prací včetně souvisejících výkonů a služeb dle jednotlivých profesních oborů s využitím pravidelně aktualizovaných cenových ukazatelů používaných ve stavebnictví. Programy dle specializací a oborů: pozemní a krajinářské stavby, územní plán, regulační a územní plán, interiéry, ceny a odměny v soutěžích na pozemní a krajinářské stavby.

→ [odkaz zde](#)

Celoživotní vzdělávání

Česká komora architektů organizuje řadu vzdělávacích akcí pro své členy, stejně jako sdílí další důležité aktivity přínosné pro výkon profese architekta. Vědoma si nutnosti poskytnout svým členům kvalitní nabídku vzdělávacích možností, zřídila také samostatnou pracovní skupinu pro celoživotní vzdělávání, která se této problematice věnuje.

→ [odkaz zde](#)

Propagace práce architektů

ČKA se věnuje také podpoře a prezentaci kvalitní práce autorizovaných architektů, ale také studentů a absolventů architektonicky zaměřených vysokých škol. Pořádá proto přehlídku realizovaných staveb Česká cena za architekturu, uděluje Poctu ČKA, organizuje Přehlídku diplomových prací.

→ [odkaz zde](#)

Informování autorizovaných osob

Pro lepší informovanost všech autorizovaných osob o činnosti ČKA i výkonu profese architekta využívá Komora nejen webu a sociálních sítí, ale také rozesílá všem svým členům mailem jednou měsíčně Newsletter, poštou čtvrtletně Bulletin ČKA a jednou ročně Ročenku ČKA. Kromě toho nabízí také monitoring médií, informace o vypsaných soutěžích atd.

→ [odkaz zde](#)

Soutěže

ČKA záleží na architektonické a urbanistické kvalitě měst, neboť úzce souvisí s kvalitou života jejich obyvatel. Bezpečným způsobem, jak ji zajistit a dodržet zákonné povinnosti, je dobře vypsaná architektonická soutěž. Na webu ČKA lze získat postup, jak připravit soutěž, vzory a pravidla soutěží, data školení porotců architektonických soutěží, kontakt na pracovní skupinu Soutěže, která se problematice věnuje, a samozřejmě také aktuální seznam připravovaných soutěží, probíhajících soutěží nebo výsledky již ukončených soutěží.

→ [odkaz zde](#)

Standardy výkonů a dokumentace

Česká komora architektů vydává standardy služeb jako metodický nástroj pro ustanovení vztahů mezi architektem a klientem v projekční praxi. Standardy by měly pomoci jak architektům, tak i klientům stanovit dobré podmínky spolupráce. Stanovují obvyklý rozsah a jednotlivé etapy výkonu profese architekta. K dispozici jsou: Standard služeb architekta – pozemní stavby, interiéry, územní a regulační plán a také odkazy na zahraniční dokumenty.

→ [odkaz zde](#)

Seznamy autorizovaných architektů

Databáze všech osob autorizovaných Českou komorou architektů podle zákona o výkonu povolání. Vyhledávat lze podle typu autorizace (VP: autorizace se všeobecnou působností (A.0); A: obor architektura (A.1); UP: obor územní plánování (A.2); KA: obor krajinářská architektura (A.3); ÚSES: projektant územních systémů ekologické stability (A.3.1); IT: obor interiérová tvorba; SC: obor scénické stavby; dále lze autorizované osoby vyhledávat podle krajů, abecedního seznamu atd.

→ [odkaz zde](#)

Legislativa

ČKA rovněž nabízí pro své členy ke stažení účinná znění právních předpisů významných pro výkon povolání autorizovaných architektů, vzory smluv o dílo na zpracování projektu stavby a na zpracování návrhu územního plánu, stejně jako vzor licenční smlouvy apod.

→ [odkaz zde](#)

Konzultační služby pro státní správu a samosprávu

ČKA nabízí také konzultační služby pro státní správu a samosprávu, dále např. metodiku s názvem Výběr projektanta, jež je určena veřejným zadavatelům, kteří chtějí zvládnout zadání veřejné zakázky bez organizátora zadávacího řízení, nebo třeba seznam všech městských architektů působících v českých sídlech.

→ [odkaz zde](#)

Právní poradna

ČKA nabízí všem svým členům právní pomoc v oblasti týkající se projektování staveb a souvisejících témat (územní plánování, veřejné zakázky, postupy úřadů při povolování staveb, problematika autorství projektů a staveb...) formou osobních konzultací nebo zpracování odborných stanovisek.

→ [odkaz zde](#)

Datum expedice
15. 4. 2024

Náklad
5 000 ks

Registrace
MK ČR E 11062

ISSN
1804-2066

Vydavatel
Česká komora architektů
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
+420 273 167 480
www.cka.cz

Redakce
šéfredaktorka
PhDr. Markéta Pražanová
marketa.prazanova@seznam.cz

Redakční rada
doc. Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.
Ing. arch. David Hlouch
Ing. arch. Miroslav Holubec
Ing. arch. Jan Kasl
Ing. arch. Petr Lešek
Ing. arch. Pavel Martinek

Jazyková korektura
Mgr. Josef Šebek, Ph.D.

Grafický design
STRAKA OFFICE
(Jakub Straka, Barbora Malo)

Tisk
Triangl, a. s.

Distribuce
Bulletin ČKA je bezplatně
rozesílán všem architektům
autorizovaným ČKA a investičním
odborům magistrátů a větších
měst.

Upozornění
U inzerce a podepsaných článků
se redakce nemusí ztotožňovat
s obsahem. Pokud není uvedeno
jinak, obrázky pocházejí z archivu
autorů textů.

PDF Bulletinu ČKA je ke stažení
na: www.cka.cz.

Na obálce
Vize pro Českou republiku,
výstava v atriu Fakulty
architektury ČVUT v Praze.
Foto archiv FA ČVUT

Kancelář Praha

Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
cka@cka.cz
+420 273 167 480

úřední hodiny
po–čt 8–16 h
út 8–17 h
pá 8–15 h

agenda recepce
Miroslava Kralovičová
recepce@cka.cz
+420 731 508 028

ředitelka Kanceláře ČKA
Bc. Dagmar Mošnerová
dagmar.mosnerova@cka.cz
+420 702 035 234
+420 257 532 430

sekretář ČKA
Mgr. Ing. Milan Kopeček, MBA
milan.kopecek@cka.cz
+420 731 126 098

office manager
Monika Pohanková
monika.pohankova@cka.cz
+420 273 167 486

**zástupkyně ředitelky
Kanceláře ČKA, právní poradce
představenstva ČKA, právní
poradna**
Mgr. Ing. Daniela Rybková
daniela.rybkova@cka.cz
+420 273 167 481

tisková mluvčí
Mgr. Barbora Sedlářová
barbora.sedlarova@cka.cz
+420 273 167 485
+ 420 777 464 453

**právní poradce
Stavovského soudu ČKA,
PS Legislativa, právní poradna**
Mgr. Eva Faltusová
eva.faltusova@cka.cz
+420 273 167 481

**právní poradna, supervize
soutěžních podmínek**
Mgr. Barbora Veselá
barbora.vesela@cka.cz
+420 773 792 928

**autorizace, databáze, dozorcí
rada ČKA, autorizační rada ČKA**
Milena Ondráková
milena.ondrakova@cka.cz
+420 273 167 483
+420 608 976 912

Stavovský soud ČKA
Radka Kasalová
radka.kasalova@cka.cz
+420 257 532 430

**členské příspěvky,
profesní pojištění**
Helena Jířková
helena.jirikova@cka.cz
+420 608 975 312

manager akcí ČKA
Bc. Marek Job
marek.job@cka.cz
+420 771 126 426

**konzultant pro zadavatele
soutěží a supervízor
soutěžních podmínek**
RNDr. Milan Svoboda
milan.svoboda@cka.cz
+420 739 095 871

Kancelář Brno

Starobrněnská 16/18,
602 00 Brno
+420 542 211 809

**sekretář PS Soutěže,
PS Krajinářská architektura,
PS Urbanismus, PS Udržitelnost,
PS Památková péče,
PS Digitalizace, autorizace**
Kateřina Slaná
katerina.slana@cka.cz
+420 542 211 809

**webmaster, sekretář
PS Vzdělávání, PS Zahraniční
aktivity, PS Celoživotní profesní
vzdělávání, PS Standardy
a honoráře**
Ing. Ludmila Ševčíková
ludmila.sevcikova@cka.cz
+420 773 765 416

Strana

8
18

Sekce

aktuality
akce

Strana

20

Sekce

výsledky
soutěží

Strana

26

Sekce

téma

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Sekce

OBSAH

Strana

7

XXXI. valná hromada České komory architektů se uskuteční dne 20. 4. 2024 (9.30–18.00 h) na půdě FA ČVUT v Praze, Thákurova 9, Praha 6.

Všichni autorizovaní architekti mohli v termínu do 20. března 2024 podávat návrhy na změny vnitřních řádů ČKA, kandidatury do orgánů ČKA a další příspěvky, které se měly stát součástí podkladů pro valnou hromadu.

Podklady pro jednání jsou ke stažení na: www.cka.cz

2 ELEKTRONICKÉ RAZÍTKO – POVINNĚ OD ČERVENCE 2024?

Součástí rekodifikace stavebního práva je také digitalizace stavebního řízení, s níž souvisí přechod na užívání elektronických autorizačních razítek (EAR). Od kdy bude platit povinnost označovat projektovou dokumentaci EAR, se ujasňuje.

Přestože nový stavební zákon zavádí přechodné období (do července 2027), po které je možné k žádosti o povolení připojit dokumentaci zpracovanou podle dosavadních právních předpisů, překvapilo MMR výkladem, že i tato dokumentace, je-li zpracována autorizovaným projektantem, musí být již označena elektronickým autorizačním razítkem. O správnosti tohoto výkladu s MMR jednáme a o výsledcích budeme informovat. Architekti s autorizací A.1 si musí před vydáním EAR požádat o „rozdělení autorizace“ (obdrží razítka A.1 a A.2). EAR lze v současné chvíli zajistit přes úřadovnu České pošty, a to přes aplikaci www.postsignum.cz/aplikace/cka/. Jednoduchý manuál postupu, jak požádat o EAR, bude zveřejněn na webu ČKA.

3 ZŘÍZENÍ PROFESNÍCH DATOVÝCH SCHRÁNEK

Novela zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi přinesla od 1. ledna 2024 povinnost zřídit hromadně profesní datové schránky pro autorizované architektky. Tyto schránky byly zřízeny na konci února.

V případě architektů, kteří mají zapsanou pouze jedinou živnost („projektová činnost ve výstavbě“), měla být datová schránka zřízena v loňském roce všem OSVČ a převedena na schránku profesní. Nedopatřením na straně Digitální a informační agentury, které se týkalo přibližně 190 osob, však došlo ke zřízení další datové schránky. K nápravě a zrušení nesprávně zřízených schránek již došlo. Většina autorizovaných architektů má však vedle projektové činnosti ve výstavbě živnostenskou oprávnění na další činnosti, především z rušení volných živností. Ti budou mít pro své podnikání zřízené datové schránky dvě. Profesní datová schránka je určena pro komunikaci s orgány veřejné správy v rámci výkonu profese, klienty a rovněž s ČKA.

Fakulta architektury ČVUT v Praze, místo konání valné hromady ČKA

4 VYHLÁŠEN DALŠÍ ROČNÍK ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU

Od pondělí 26. února bylo otevřeno přihlašování realizací do České ceny za architekturu 2024. Přihlásit bylo možné architektonická díla dokončená na území České republiky v posledních pěti letech (od ledna 2019 do prosince 2023), a to do 15. dubna. Hodnotit je bude i letos mezinárodní odborná porota, a to bez rozdělení do kategorií.

www.ceskacenaazaarchitekturu.cz

5 ČKA CHCE POSÍLIT AKTIVITY NA POLI VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ V OBLASTI ARCHITEKTURY A URBANISMU

ČKA hledá architektky a architektky, kteří se vzdělávání nejmladší generace již věnují anebo do budoucna věnovat chtějí. Cílem je vytvořit databázi proškolených odborníků, kteří ve spolupráci s pedagogy pomohou vytvářet synergii mezi teorií a praxí, otevírat nové obzory pro žáky a přispívat k jejich celkovému rozvoji.

V každodenním životě strávíme značnou část času v prostředí našich domovů, měst a krajiny, avšak kolik z nás si je vědomo této skutečnosti? A kolik z nás se zamýšlí nad podobou tohoto prostředí, nad jeho proměnami a nad vlastním vlivem na něj? Profese, jako jsou architekti, urbanisté a krajinářští architekti, aktivně formují fyzický vzhled prostředí, a tím i děje a vztahy v prostoru i v čase. Mohli by tyto odborníci sdílet své pohledy s širokou veřejností na okolní krajinu, svá pozorování a porozumění, přispívající tak ke vztahu jednotlivce k jeho okolí? Rozvoj potenciálu vzdělávání dětí a širší veřejnosti v oblasti architektury a urbanismu představuje jednu z možných odpovědí na otázku, jak podpořit vztah k místu a porozumění prostředí, které nás obklopuje. Spolupráce architektů a pedagogů může vytvářet synergii mezi teorií a praxí, otevírat nové obzory pro žáky a přispívat k jejich celkovému rozvoji. Kromě Politiky architektury a stavební kultury (PASK) se tato myšlenka stala jedním z klíčových témat posledních několika let v rámci Pracovní skupiny Vzdělávání. Skupina intenzivně spolupracovala

nejen na aktualizaci PASK, ale rovněž na nové podobě Rámcových vzdělávacích programů, kterou zpracovává Národní pedagogický institut. S plným povědomím o důležitosti tohoto tématu připravuje Česká komora architektů ve spolupráci s pracovní skupinou Vzdělávání sérii vzdělávacích seminářů a zakládá databázi architektů, kteří se věnují vzdělávání nejmladších generací, jako první krok k posílení spolupráce s rozsáhlou neziskovou komunitou a pedagogickou obcí. Spolupráce mezi architektky a pedagogy může být prospěšnou zkušeností pro obě strany. Architekti mohou pořádat workshopy, poskytnout prezentace a jiné učební podklady pro pedagogy a žáky nebo umožnit žákům skrze participativní metody zapojit se do konkrétních projektů, což kromě vztahu k místu a zodpovědnosti může rozvíjet jejich kreativitu i technické nebo komunikační dovednosti. K tématu též Bulletin ČKA 1/2023 Architektura a děti.

Kráčeno, více viz: www.cka.cz/svet-architektury/aktualne/novinky/architektura-a-urbanismus-ve-vzdelavani-deti

6 ČKA UZAVŘELA MEMORANDUM SE SPOLEČNOSTÍ PRO ZAHRADNÍ A KRAJINÁŘSKOU TVORBU

Česká komora architektů a Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu zastoupená Českou asociací pro krajinářskou architekturu uzavřely 8. února memorandum stvrzující zájem o dlouhodobou spolupráci.

Její smyslem má být zejména koordinace činnosti obou institucí ve spojení s potřebami vytvářet a zkvalitňovat veřejný prostor a vnímat krajinu jako propojené a vzájemně se ovlivňující prostředí. Obě strany tak deklarují zájem o tématu, jako je potřeba komplexního vnímání architektury, potřeba mezioborové spolupráce, nezbytnost šetrného přístupu ke krajině sídelní i volné a řešení aktuálních i budoucích potřeb krajiny a jejich obyvatel. Současnými tématy jsou kulturní, sociální, ekonomické a ekologické hledisko přístupu k ochraně, péči a rozvoji krajiny, v souladu s udržitelností, ochranou biodiverzity a péčí o kulturní a historické hodnoty.

Předseda ČKA Jan Kasl a Jana Pyšková, předsedkyně České asociace pro krajinnářskou architekturu, po podpisu memoranda

Generální ředitelka Národního památkového ústavu Nada Goryczková a předseda České komory architektů Jan Kasl po podpisu memoranda

7

ČKA A NPÚ UZAVĚLY MEMORANDUM O SPOLUPRÁCI PŘI PŘÍPRAVĚ A PRŮBĚHU ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍ

Národní památkový ústav, jako odborná organizace památkové péče v České republice, a Česká komora architektů, jako stavovská profesní organizace sdružující autorizované architekty, uzavřely dne 17. ledna 2024 Memorandum o spolupráci při přípravě a průběhu architektonických soutěží.

Účelem je předejít negativním rozhodnutím při posuzování výsledků architektonických soutěží ve správním řízení výkonných orgánů státní památkové péče a také umožnit NPÚ se aktivněji podílet na vzniku nových architektonických a urbanistických hodnot.

Memorandum, které podepsali generální ředitelka Národního památkového ústavu Nada Goryczková a předseda České komory architektů Jan Kasl, je metodickým návodem pro užší spolupráci zadavatelů architektonických soutěží s ČKA a NPÚ už od počátečních fází přípravy soutěží.

„Je naší snahou, aby si zadavatelé architektonických soutěží už při jejich přípravě vyžádali požadavky památkové péče, které následně budou součástí soutěžních podmínek. Vítáme také, že u záměrů s památkovými zájmy ČKA doporučí účast zástupců NPÚ, především coby odborných znalců poroty, případně i členů,“ uvedla generální ředitelka Národního památkového ústavu Nada Goryczková.

„Iniciovali jsme jednání s paní generální ředitelkou NPÚ na základě několika zpochybnění architektonických soutěží po jejich vyhlášení odbornými pracovišti NPÚ a dospěli k řešení, které by takovému postupu mělo zabránit. Účastníci soutěží musí dostat jasně zadání již v rámci soutěžních podmínek, aby nedocházelo k plýtvání tvůrčí energií a změnám úspěšných návrhů v dalším projektovém procesu,“ doplnil předseda České komory architektů Jan Kasl.

Memorandum se zaměřuje také na školení o přípravě a průběhu architektonických soutěží a školení porotců.

Memorandum ke stažení na: www.cka.cz/svet-architektury/aktualne/novinky/cka-a-npu-uzavrely-memorandum-o-spolupraci-pri-priprave-a-prubehu-architektonickych-soutezi

8

DOPORUČENÍ ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ K NEB

Česká komora architektů vítá NEB (Nový evropský Bauhaus) a považuje jej za určitou celoevropskou obdobu české Politiky architektury a stavební kultury ČR.

ČKA doporučuje státním a samosprávným orgánům implementaci NEB zejména důrazem na kvalitu projektů a staveb podle nich realizovaných, které proměňují nebo ovlivňují vystavěné prostředí (prostředí vytvořené člověkem).

K tomu doporučuje:

- využívání architektonických soutěží, pro které ČKA připravila výslovné doplnění témat NEB do vzorových soutěžních podmínek (viz příloha);
- zapojení městských/obecních a krajských architektů a architektek, kteří jsou jakožto profesní odborníci k postupu dle NEB vzděláni. V jejich kompetenci je posuzování souladu projektů s NEB a doporučování vhodných postupů a úprav.

ČKA dále připravuje organizování debaty k aktuálnímu stavu implementace PASK ČR a také NEB, která by se pravidelně jednou ročně opakovala.

ČKA také upozorňuje na putovní konferenci evropských politik architektury ECAP, kterou ČR pořádala spolu s ČKA během svého předsednictví. Tato konference, organizovaná nepravidelně předsednickými zeměmi, se tématu národních politik architektury a NEB věnuje.

Začlenění NEB do veřejných zakázek prostřednictvím architektonických soutěží

Pojmem „architektonická soutěž“ se rozumí i soutěže urbanistické, krajinnářské, výtvarné, územně plánovací a jejich kombinace. Základní hodnoty NEB mají být ústředním bodem při posuzování veřejných projektů

a investic. Architektonická soutěž (AS) je nástroj v rámci zákona o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ), který zajišťuje, aby veřejné peníze směřovaly do inovativních, vhodných a kvalitních projektů, které pozitivně ovlivní společnost a jsou v souladu s hodnotami NEB. Stejně nebo obdobné principy, jaké uvádí NEB, již přirozenou součástí AS jsou. Pro přehlednost to je vhodné jasně deklarovat. Česká komora architektů proto navrhuje v rámci přípravy a hodnocení AS zdůraznit požadavky, které z NEB vyplývají.

Do vzorových soutěžních podmínek tak bude zařazena nová kapitola:

Zohlednění témat New European Bauhaus

Soutěžící jsou vyzváni, v rozsahu dle vhodnosti pro daný předmět soutěže, zohlednit v návrhu tato témata. Tento požadavek bude součástí zadání nebo soutěžních podmínek.

1. Udržitelnost

- úsporný provoz a ekonomie stavby;
- vhodné materiály a konstrukce odpovídající požadavku udržitelnosti včetně aspektu oběhového hospodářství;
- adekvátnost návrhu, budoucí adaptabilita a vztah k prostředí.

2. Estetika

- inovativnost návrhu umožňující kvalitativní posun;
- přínos v rámci oboru;
- celková kvalita návrhu.

Zadání soutěže pak ve vhodné míře zohlední ještě 3. téma NEB:

3. Inkluze

- zapojení veřejnosti a odborníků do přípravy zadání;
- komunikace záměru a akce;
- inkluzivní program a provoz stavby;
- interdisciplinární realizační tým adekvátní zadání.

Pokud budou tyto požadavky NEB výslovně zahrnuty do soutěžních podmínek, může Česká komora architektů odsouhlasit deklarování: Soutěžní podmínky naplňují požadavky NEB.

new-european-bauhaus.europa.eu/index_en

Henning Larsen Architects (DK) + Ramboll (DK), soutěžní návrh Nový Hlavák, 1. cena, 2023

9

STANOVISKO ČKA – NOVÝ HLAVÁK

Česká komora architektů v reakci na probíhající živou diskusi ke zveřejněným výsledkům architektonické soutěže / soutěžního dialogu Nový Hlavák vydala 11. prosince 2023 stanovisko, ve kterém rekapituluje základní fakta týkající se dané veřejné zakázky.

Soutěž byla konzultována s pracovní skupinou Soutěže Představenstva ČKA a obdržela standardní potvrzení o regulérnosti, tedy stvrzení, že soutěžní podmínky jsou v souladu se Soutěžním řádem ČKA. Součástí procesu vydání potvrzení regulérnosti není posouzení soutěžního zadání, za které nese odpovědnost zadavatel a následně i porota.

ČKA podporuje architektonické soutěže jako optimální cestu k získání nejlepšího řešení návrhu stavby. Zvolený formát architektonické soutěže, tzv. soutěžní dialog, je v souladu se Soutěžním řádem ČKA i zákonem o zadávání veřejných zakázek.

Soutěžní dialog je v případě složitějšího zadání a většího množství zapojených zadavatelů (zde Hlavní město Praha, Dopravní podnik města Prahy a Správa Železnic) často tím nejvhodnějším formátem. Umožňuje participaci spektra zúčastněných, nabízí navíc rozšířené možnosti zpětné vazby pro účastníky v průběhu soutěže. Dne 15. prosince 2023 proběhlo diskusní setkání na téma „Nový Hlavák“ v Centru architektury a městského plánování v Praze. Cílem byla odborná diskuse nad průběhem soutěžního dialogu, předloženými návrhy a způsobem jejich hodnocení.

V první části setkání byl odprezentován průběh soutěžního dialogu, včetně soutěžního zadání. Následně byly představeny návrhy tří finálních týmů a vítězný tým odprezentoval svůj návrh.

Více informací o soutěžním dialogu viz: novyhlavak.com

10

POVOLOVÁNÍ STAVEB V PŘECHODNÉM OBDOBÍ NOVÉHO STAVEBNÍHO ZÁKONA

K 1. lednu 2024 vstoupil v účinnost nový stavební zákon. Nadále se však až do 30. června nacházíme v tzv. přechodném období, kdy se povoluje většina staveb podle dosavadního zákona č. 183/2006 Sb. a jeho platných prováděcích vyhlášek.

Přechodné období nového stavebního zákona je definováno pro období od 1. ledna 2024 do 30. června 2024. Během tohoto období dojde k postupnému přechodu od starého stavebního zákona k novému. Klíčovým aspektem je, že se od 1. ledna 2024 začaly uplatňovat nové postupy pro povolování tzv. vyhrazených staveb (například infrastrukturní projekty jako dálnice, dráhy, energetické stavby), zatímco pro všechny ostatní typy staveb se budou až do 30. června 2024 nadále používat stávající právní předpisy.

Jak postupovat od 1. ledna 2024 při povolování staveb?

- Od 1. ledna 2024 se podle NSZ povolují tzv. **vyhrazené stavby**. Ty jsou stanoveny v příloze č. 3 ke stavebnímu zákonu a patří mezi ně rozsáhlejší dopravní stavby (dálnice, dráhy, letecké stavby), energetické stavby a některé další stavby. Tyto klíčové stavby od počátku roku povoluje nově zřízený **Dopravní a energetický úřad**. Žádosti o vydání povolení týkající se vyhrazené stavby podané do konce roku 2023 se dokončí podle dosavadní právní úpravy.
- Pro ostatní stavby platí nyní až do 30. června tzv. **přechodné období**. NSZ je sice i v úpravě procesů ohledně těchto staveb účinný, ale až do poloviny roku se postupuje podle dosavadního stavebního zákona č. 183/2006 Sb. (ve znění k 30. prosinci 2023). Pro žádosti o vydání územního rozhodnutí, stavebního povolení anebo společného povolení podané do 30. června 2024 (včetně) bude řízení vedeno a dokončeno podle dosavadního stavebního zákona č. 183/2006 Sb.
- Nový stavební zákon upravuje již pouze jeden stupeň rozhodnutí s názvem povolení

záměru. Aktuálně probíhající územní řízení (resp. ta, které budou zahájena do 30. června 2024) budou dokončena podle dosavadního stavebního zákona č. 183/2006 Sb. Vydané územní rozhodnutí bude považováno za tzv. rozhodnutí v části věci. Stavebník musí požádat o **povolení záměru**, ale co již bylo rozhodnuto v územním rozhodnutí, se dále neprojednává a neposuzuje.

- Nový stavební zákon rozšiřuje skupinu staveb, které **nepotřebují pro svou realizaci vydané rozhodnutí stavebního úřadu**. Pouze pokud byla podána žádost o vydání povolení do 30. června 2024, avšak tato stavba by již podle NSZ nevyžadovala povolení, bude podle § 330 odst. 2 NSZ zastaveno.
- **Závazná stanoviska, stanoviska, souhlasy, popřípadě rozhodnutí** dotčených orgánů, stanoviska vlastníků veřejné dopravní nebo technické infrastruktury a jiná vyjádření vydaná přede dnem nabytí účinnosti jsou nadále použitelná i pro řízení dle NSZ – podle § 330 odst. 9 se považují za podklady pro vydání rozhodnutí v řízeních podle tohoto zákona. Tyto podklady stavební úřad nepřezkoumává a jimi chráněné veřejné zájmy znovu neposuzuje.
- **JES, tedy jednotné environmentální stanovisko**, se pro jiné než vyhrazené stavby použije až do 1. července 2024.
- Až do **června 2027** lze k žádosti o povolení stavby předložit **projektovou dokumentaci zpracovanou podle dosavadního stavebního zákona č. 183/2006 Sb.** a jeho prováděcích vyhlášek (podrobněji v § 329 NSZ). To znamená, že závazná stanoviska, souhlasy, vyjádření a územní rozhodnutí získaná za stávající úpravy budou využitelná i pro řízení podle nového zákona.
- Obdobně platí, že bude-li **provádění stavby zahájeno do 30. června 2027**, lze jako **dokumentaci pro provádění stavby** podle tohoto zákona použít dokumentaci pro provádění stavby zpracovanou podle dosavadních právních předpisů.

11

VYJÁDŘENÍ ČKA K UVÁDĚNÍ AUTORSTVÍ VE VZTAHU K AUTORSKÝM DÍLŮM

Správné uvádění autorů na projektové dokumentaci, při webové prezentaci, ale i v souvislosti s realizovanými stavbami je častým námětem dotazů architektů.

Právní oddělení pozvalo advokáty Františka Vyskočila (Advokátní kancelář Vyskočil, Krošlák) a Ondřeje Koliska (Štáidl Leška Advokáti) k debatě s právníky ČKA zaměřené na otázku, jaká forma uvádění autorství by měla být považována za obvyklou. Diskutován byl vztah autorství jednotlivých fází dokumentace a autorství stavby. Účastníci se shodli, že má-li být autorství stavby připisováno jediné osobě, je to tedy především autor architektonické studie.

Autorství dokumentace vs. autorství stavby

Často kladenou otázkou je, zda má být autorovi dokumentace vždy automaticky připisováno autorství stavby. V první řadě je třeba odlišit otázku prostého, netvůrčího vypracování projektové dokumentace a otázky vytvoření architektonického díla vyjádřeného nejprve architektonickou studií, následně projektovou dokumentací v různých stupních a nakonec stavbou, která je na základě takové dokumentace provedena.

Otázka je nekomplikovaná, je-li autorem všech projekčních fází dokumentace jediná osoba. Tě bude následně přirozeně připisováno také autorství stavby (přítom připomínáme, že autorem může být jediné osoba fyzická, tedy není správné označovat jako autora stavby architektonický ateliér). Upozorňujeme na případy z praxe, kdy je jeden architekt dodavatelem dokumentace (smluvní stranou investora), její zpracování přitom objedná u jiného architekta. V takovém případě je za autora (jak dokumentace, tak stavby) nutno považovat tohoto subdávatele. Jakmile se v procesu navrhování a projektování vystřídá vícero autorů, je třeba otázku autorství stavby posoudit individuálně. Za standardních okolností je to autor raných fází návrhu a dokumentace (architektonické studie, DÚR), kdo do výsledné podoby realizace vložil nejvyšší autorský vklad. Pouhé rozpracování dokumentace do vyššího detailu bez změny tvůrčích znaků díla, k němuž za standardních okolností dochází při následném zpracování projektové a prováděcí dokumentace na podkladu architektonické studie a DUR, autorství projektanta obvykle nezakládá. Má-li být autorství stavby připisováno jediné osobě, je to tedy především autor architektonické studie.

Není však neobvyklé, že v procesu projektování dochází k řadě změn a odchylek od původního konceptu a míra autorského vkladu projektanta, který je navrhuje, může být nakonec srovnatelná. V takovém případě považujeme za vhodné a správné uvádět autorství těchto osob společně pod označením „autoři“. Není na místě hovořit o spoluautorství, neboť dílo nevzniká společnou tvůrčí činností autorů, jak požaduje autorský zákon, nýbrž jejich postupnou, konsekutivní tvůrčí činností. Ani vznik stavby v režimu spoluautorství autorů jednotlivých fází dokumentace není vyloučen. Jednalo by se o případ, kdy se autor studie na následujících projekčních fázích nadále podílí např. formou autorského dohledu a ke společné tvorbě tak fakticky dochází.

Plné znění vyjádření právního oddělení Kanceláře ČKA, které zahrnuje také problematiku uvádění autorství stavby při užití její fotografie anebo videozáznamu, uvádění autorství na dokumentaci a také uvádění autorství při prezentaci činnosti architektonického ateliéru, které vzniklo v návaznosti na závěry kulatého stolu, viz www.cka.cz/media/prilohy/vyjadreni-cka-k-uvadeni-autorstvi.pdf

12

PROJEKTOVÁNÍ DŘEVOSTAVEB NAD 12 METRŮ

Komora se v minulých měsících zabývala možností navrhování dřevostaveb nad 12 m požární výšky, jak předepisuje technická norma.

Výsledkem diskusí odborných institucí na toto téma bylo mimo jiné společné stanovisko České agentury pro standardizaci, generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru (HZS) a Univerzity v Praze (UCEEB) o tom, že normový limit není na překážku navrhování staveb vyšších, je však třeba využít postup dle § 99 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, a tzv. požárně inženýrský postup definovaný v normě ČSN 73 0802 – Požární bezpečnost staveb – nevýrobní objekty. Výsledkem postupu bude prověření, že návrh dosahuje alespoň stejného výsledku (stejně míry požární bezpečnosti), který by byl

dosážen postupem podle normy. HZS připravuje metodiku pro přípravu inženýrského postupu – viz níže.

Více informací: www.unmz.cz/wp-content/uploads/Vestnik-12-23.pdf

Vytvoření normativních podmínek požární bezpečnosti pro větší využití dřeva

Výrobci a dodavatelé dřevostaveb považují stávající požadavky na požární bezpečnost dřevostaveb, zejména na odstupové vzdálenosti a nízkou maximální výšku, za neadekvátní a omezující.

Dle tohoto názoru současné předpisy a technické normy neúměrně zvyšují nároky na plochu pozemku a dřevostavby jsou z tohoto důvodu nahrazovány jinými typy staveb. Na základě těchto podnětů zadala Česká agentura pro standardizaci rozborový úkol na vytvoření normativních podmínek požární bezpečnosti pro větší využití dřeva ve stavebnictví. Cílem úkolu je proto souhrnná analýza a objektivní zjištění, zda jsou současné pravidla pro dřevostavby skutečně nadhodnocena. Toto objektivní zjištění se předpokládá formou provedení a vyhodnocení velkorozměrových požárních zkoušek vybraných konstrukcí, imitujících podmínky požáru. Na základě takto získaných průkazných podkladů bude provedena analýza výsledků zkoušek a z toho vyplývající návrh na úpravu ustanovení stávajících českých technických norem. Bude provedeno zohlednění skutečných vlastností nových materiálů a konstrukcí na bázi dřeva tak, aby nedošlo k snížení úrovně požární bezpečnosti a bylo umožněno širší využití dřeva a materiálů na bázi dřeva při výstavbě a renovaci budov v České republice.

Projekt pokračuje podle naplánovaného harmonogramu a je z 62 % dokončen. Mezi realizované výstupy patří např. analýza zahraničních přístupů k řešení problematiky požární bezpečnosti dřevostaveb (zejména vícepodlažních s požární výškou větší než 12 m), dále byly analyzovány problematické oblasti českých technických norem požární bezpečnosti staveb (ze souboru ČSN 73 08xx) vztahující se k dřevostavbám, nejen pokud jde o jejich požární výšku. Byly také provedeny požární zkoušky řešící ochrannou účinnost obkladových materiálů za požáru s možností uplatnění u vícepodlažních dřevostaveb s požární výškou nad 12 m, byly vydány normy na požárně inženýrský přístup atd.

Úkol bude ukončen v 2. polovině r. 2025 a výstupem budou návrhy na změny norem třídy 73 08XX, které přispějí k snadnějšímu navrhování dřevostaveb a vyššímu využití dřeva ve stavebnictví. Vydání těchto změn předpokládáme do půl roku od ukončení rozborových úkolů.

Ing. Petr Benes
Česká agentura pro standardizaci, o. p. s.

Kráčeno, více viz na: www.cka.cz/ Svet-architektury/aktualne/novinky/vytvoreni-normativnich-podminek-pozarni-bezpecnosti-pro-vetsi-vyuziti-dreva-ve-stavebnictvi

13

REKAPITULACE ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍ 2023

Ve čtvrtek 25. ledna se uskutečnilo už tradiční výroční setkání v rámci diskusního cyklu OTTA věnované rekapitulaci dění v oblasti architektonických soutěží v uplynulém roce.

V úvodu představil Tomáš Zdvihal statistiku soutěží v roce 2023. Mirko Lev informoval o všem důležitém, čemu se věnovala pracovní skupina Soutěže, již předsedá, a Barbora Veselá přinesla informace o změnách Soutěžního řádu, které vešly v platnost po dubnové valné hromadě. Důležitým krokem bylo podepsání memoranda s Národním památkovým ústavem o součinnosti v oblasti architektonických soutěží. Téma role orgánů památkové péče v architektonických soutěžích se ukázalo být stěžejním na setkání OTTA před rokem, kdy se probíraly četné, bohužel negativní případy. Uzavřené memorandum snad pomůže situaci výrazně vylepšit – více o memorandu viz níže.

Petr Lešek dále informoval o vzniklém textu vysvětlujícím vazbu mezi NEB (New European Bauhaus) a architektonickými soutěžemi.

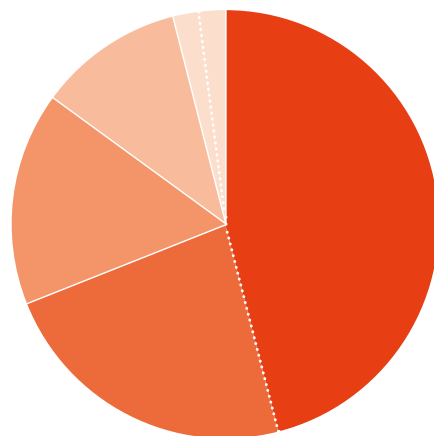
V následném bloku pak byly prezentovány zkušenosti zadavatelů s konkrétními soutěžemi – starosta obce Provodov Jan Talaš hovořil o soutěži „Náves Provodov“, Jan Hendrych z IPRU o soutěžním dialogu „Nový Hlavák“ a zástupce společnosti Penta Tomáš Popadič o přístupu developera realizujícího architektonické soutěže a vzniklém individuálním vzoru soutěžních podmínek.

V diskusích pak zaznívala ještě dvě zásadní témata – otázka postavení soutěžního dialogu jako formy architektonické soutěže ukotvené v Soutěžním řádu i Zákonu o zadávání veřejných zakázek a také zvětšující se problém s nepřiměřenými smlouvami v zakázkách vycházejících z architektonických soutěží.

Videozáznam viz www.cka.cz

SOUTĚŽE PODLE TYPU V ROCE 2023

- vyzvané a kombinované 4 %
- workshop, soutěžní dialog 11 %
- užší 16 %
- otevřené dvoufázové 23 %
- otevřené jednofázové 46 %

14

OTEVŘENÝ DOPIS PLATFORMY PRO ZDRAVÝ STAVEBNÍ ZÁKON

Platforma pro zdravý stavební zákon, jejímž členem je i Česká komora architektů, zaslala dne 15. února české vládě a dalším relevantním institucím otevřený dopis, v němž vyjadřuje obavy ohledně připravenosti a implementace digitalizace stavebního řízení a územně-plánovací dokumentace dle nového stavebního zákona, který vstupuje v plnou účinnost 1. července 2024.

Dopis poukazuje na nedostatek informací o novém digitálním systému, absenci školení pro zainteresované strany a možné negativní důsledky nedostatečné připravenosti, včetně odchodu úředníků ze stavebních úřadů a obav z nahrazení digitalizace pouhou elektronizací. Zmiňuje také problémy s výběrem dodavatele bez výběrového řízení a obavy z pozastavení stavebních řízení a pořizování územně-plánovací dokumentace během letních měsíců 2024. V dopise žádáme o zveřejnění konkrétních informací o digitalizaci a o transparentní komunikaci s veřejností, aby se předešlo spekulacím, nejistotě a negativním důsledkům pro českou ekonomiku a důvěryhodnost.

Dopis ke stažení na: www.cka.cz/media/prilohy/240215_platforma_dopis_digitalizace.pdf

15

NÁVRH BRNĚNSKÝCH STAVEBNÍCH PŘEDPISŮ

Na konci února byl zveřejněn návrh konceptu brněnských stavebních předpisů, které budou vydány jako nařízení statutárního města Brna a částečně nahradí celostátně účinné prováděcí předpisy stavebního zákona.

Návrh čeká připomínkové řízení, nabýt účinnosti by měly od července. Zpracování dokumentu zajistila Kancelář architekta města Brna ve spolupráci s Odborem investičním Magistrátu města Brna. Znění návrhu BSP vychází z účinných pražských stavebních předpisů. Také ty bude nutno schválit v nové podobě, dle nového stavebního zákona se k 1. červenci ruší. Na vlastních stavebních předpisech pracuje rovněž Ostrava.

Návrh konceptu brněnských stavebních předpisů naleznete zde: kambrno.cz/predpisy

16

V HRADCI KRÁLOVÉ BYLO OTEVŘENO CENTRUM ARCHITEKTURY

Zřizuje ho Královéhradecký kraj a využít ho budou moci samosprávy obcí a měst v celém regionu. Centrum sídlí v Galerii moderního umění na Velkém náměstí a je prvním mimopražským zařízením svého druhu v Česku.

Cílem Centra architektury Královéhradeckého kraje je podpora trvalého rozvoje kvalitní architektury a urbanismu v návaznosti na kvalitu života obyvatel v regionu v kontextu současných urbanistických výzev. V České republice jde o unikátní koncepci, která se inspirovuje především praxí obdobných center v německy mluvících zemích, ale i příklady inspirativních iniciativ v ČR.

www.galeriehk.cz/centrum-architektury

Centrum architektury v Hradci Králové

17

ROZVOJ NABÍJECÍ SÍTĚ PRO ELEKTROMOBILY

Rozvoj elektromobility začíná vstupovat do života běžných občanů a nese s sebou i některé problémy, na které je nezbytné reagovat. Zřejmá je potřeba rozvoje infrastruktury včetně nabíjecích stanic.

Projektanti by měli uvažovat o integraci nabíjecích stanic do nových i rekonstruovaných urbanistických a architektonických projektů.

Článek pojednávající o výzvách spojených s nabíjením elektrických vozidel ve společných a podzemních garážích z elektrotechnického hlediska připravil Ing. Pavel Vojtk (Česká agentura pro standardizaci) – článek je ke stažení na www.cka.cz/media/prilohy/nabijeni-dobijeni-elektricky-vozidel-v-podzemnich-a-spolecnych-garazich-z-pohledu-elektrotechniky-ing-pavel-vojtik.pdf

Další text, který se věnuje nutnosti adaptace pravidel pro parkování a dobíjení vozidel s alternativním pohonem, především elektrických, v garážích s ohledem na požární bezpečnost, připravil pro newsletter Ing. Petr Beneš (Česká agentura pro standardizaci) a je ke stažení na www.cka.cz/media/prilohy/nabijeni-dobijeni-elektricky-vozidel-v-podzemnich-a-spolecnych-garazich-z-pohledu-elektrotechniky-ing-pavel-vojtik.pdf

18

FUTURE SCHOOL FOR UKRAINE – SOUTĚŽ

Design školy v modulárním systému, která je realizovatelná po celé Ukrajině.

Podmínky účasti: tým – architekt s licenci na Ukrajině ve spolupráci s architektem s licenci z EU.
Porota: Anna Novosad, spoluzakladatelka SavED, Ministerstvo školství a vědy 2019–2020; Artūras Žarnovskis, předseda poroty, manažer Future of Ukraine, CPMA, Litva; Mustafa-Masi Nayyem, ředitel Agentury pro restaurování, Ukrajina; Carl Backstrand, architekt, Švédsko; Helena Sandman, architektka, Finsko; Rolandas Palekas, architekt, Litva; Viktorija Blažienė, architektka, Litva; Viktor Zotov, architekt, Ukrajina

Ceny:

- 1. cena: 12 000 €
- 2. cena: 10 000 €
- 3. cena: 8 000 €

Termín odevzdání návrhů: 23. 5. 2024

Více informací: futureschoolforukraine.eu

19

DATABÁZE „ŽENY V ARCHITEKTUŘE“

Dosud byla širší veřejnosti dobře známá jen hrstka českých architektek, spuštěna proto byla databáze a webové stránky Ženy v architektuře: architektura a emancipace v České republice po roce 1945.

Téma je relativně málo probádané, širší přehled o biografích architektek a jejich díle zatím chybí. Nový online výzkumný katalog nyní představuje polovinu z plánovaných přibližně 100 biografii žen působících na poli tuzemské architektury a soupisy jejich děl včetně obrazové galerie projektů. Mezi zastoupenými tvůrkyněmi najdete Alenu Šrámkovou, Evu Jiříčnou, Zdenku Novákovou, Růženu Žertovou, Vítězslavu Rothbauerovou, Danielu Fenclovou, Marii Davidovou, Jaromíru Šimoníkovou a mnohé další. K poslechu je připraveno prvních pět podcastových rozhovorů s architektkami a budou přibývat další.

Databáze a web vznikly jako součást výzkumu zaměřeného na mapování a interpretaci tvorby žen v architektuře v kontextu společensko-politických změn v České republice. V rámci výzkumu byl kladen důraz na mezioborové souvislosti a témata, jako například výkon architektonické profese nebo syntéza profesního a osobního života. Projekt představuje ženy v celém spektru jejich aktivit, jako architektky-projektantky, teoretičky, historičky, designérky, ale i úřednice a mediátorky. Kromě databáze bude dalším klíčovým výstupem výzkumu monografie Ženy v architektuře, jejíž vydání je plánováno na jaro 2024. Za projektem stojí řešitelský tým ve složení Helena Huber-Doudová (odpovědná řešitelka za NGP), Klára Brůhová (odpovědná řešitelka za UMPRUM), Petra Hlaváčková, Šárka Malošiková, Nikola Zahrádková a Barbora Řepková. Projekt podpořila Grantová agentura České republiky a vznikl ve spolupráci Národní galerie v Praze (NGP) a Vysoké školy uměleckopřemyslové v Praze (UMPRUM).

Více informací: www.zenyvarchitekture.cz

20

OSLAVY 100. VÝROČÍ NAROZENÍ KARLA HUBÁČKA

Docent Karel Hubáček, jediný český nositel světové Perretovy ceny, by se 23. února 2024 dožil 100 let. Liberecký kraj, město Liberec, Technická univerzita v Liberci, Paměť národa, Severočeské muzeum v Liberci a další instituce neformálně vyhlásují rok 2024 Rokem Karla Hubáčka.

Různé instituce chystají společně pro letošek celou řadu akcí, které jeho život, dílo, myšlení a odkaz připomenou. To vše pod společnou značkou „Karel Hubáček 100“, která už dobývá liberecké ulice.

Oslavy na FUA TU

Oslavy odstartovaly slavnostním večerem nazvaným „Karel Hubáček 100“ v univerzitní aule právě 23. února. „Karel Hubáček stál u zrodu naší fakulty umění a architektury – FUA. V prvních letech po jejím založení tu vyučovali studenti v rámci ateliéru a byl i vedoucím katedry. Nepřeháním, když řeknu, že značka FUA má svůj zvuk i díky odkazu Karla Hubáčka a celého avantgardního sdružení SIAL. Přes Jiřího Sucho-mela a přes celou řadu dalších osobnosti je naše

Jiří Suchomel, Zdeněk Zavřel, Martin Rajniš, Václav Králíček, Jiří Buček a Petr Stolín při diskusi o Hubáčkově díle

Interaktivní objekt s Hubáčkovými citáty (autoři: Jan Stolín a studenti FUA TUL)

fakulta s tím tvůrčím podhoubím 60. let stále v kontaktu,“ připomněl rektor Technické univerzity v Liberci Miroslav Brzezina.

Následovala diskuse se spolupracovníky Karla Hubáčka i pedagogy Fakulty umění a architektury Jiřím Suchomelem, Zdeňkem Zavřelem, Martinem Rajnišem, Václavem Králíčkem, Jiřím Bučkem a Petrem Stolínem. Diskusi moderoval historik umění Dan Merta. Došlo na osobní vzpomínky na Karla Hubáčka, jeho přístup k navrhování, ke studentům, mladým architektům i k tehdejšímu režimu.

Odhalen byl interaktivní objekt s Hubáčkovými citáty, který připravil spolu se svými studenty Jan Stolín, děkan Fakulty umění a architektury TUL. U příležitosti stého výročí narození připravila Paměť národa dokument s názvem „Maják Karel Hubáček“, který byl na slavnostní večer rovněž promítnut.

Série přednášek

Na FUA také probíhá od 19. 3. série přednášek, které nesou podtitul Okolnosti tvorby. Svě okolnosti tvorby představí postupně architektka a architektka Zdena Nováková, Mirko Baum a Jiří Suchomel.

Výstavy

K výročí Hubáčkova narození je instalována krátká výstava v podobě čtyřstranného poutače na Šaldově náměstí a na 16. dubna 2024 magistrát zároveň pro veřejnost připravil i speciální přednášku Jaroslava Zemana z Národního památkového ústavu o Karlu Hubáčkově. Severočeské muzeum uspořádá výstavu kompletního díla Karla Hubáčka ve dnech 12. 6.–6. 10. 2024.

Dům Karla Hubáčka

Jaroslav Zeman zpracovává pro Severočeské muzeum v Liberci stavebně historický průzkum Domu Karla Hubáčka, což je zásadní dokument pro plánovanou obnovu domu. Během letní sezony pak chce město Liberec spustit i virtuální prohlídku horského vysílače a hotelu Ještědu.

Slavnostní večer v Knihovně Václava Havla

Dne 22. 2. 2024 proběhlo také slavnostní setkání v Knihovně Václava Havla. O osobnosti i díle Karla Hubáčka zde hovořil jeho spolupracovník Miroslav Masák a teoretik architektury z Ústavu dějin umění Akademie věd ČR a FUA TUL Petr Kratochvíl.

Uskuteční se ještě řada dalších akcí, více viz: kultura.kraj-lbc.cz/karel-hubacek-100

21 ZEMŘEL IVO OBERSTEIN

Dne 6. ledna 2024 odešel významný český architekt, urbanista a pedagog Ivo Oberstein. Mezi jeho zásadní projekty náleží řešení sídlišť Jihozápadního Města v Praze 13 – Nové Butovice, Lužiny, Stodůlky a Centrálního parku. Patřil mezi zakládající členy České komory architektů (číslo autorizace 00184).

Doc. Ing. arch. Ivo Oberstein, CSc. (* 18. 5. 1935 Zdice), vystudoval katedru urbanismu na Fakultě architektury a pozemního stavitelství ČVUT v Praze v roce 1959. Po praxi v Karlových Varech (1959–1961) začal pracovat na Útvaru hlavního architekta hlavního města Prahy, kde se do roku 1968 podílel na projektech spojených s koncepčním rozvojem. V roce 1967 získal jeho tým 2. cenu v soutěži na návrh městské části Jižní Město. Mezi nejdůležitější úspěchy však patří vítězství v soutěži na řešení Jihozápadního Města v Praze 13 – sídlištních čtvrtí až pro 80 tisíc obyvatel – Stodůlky, Lužiny a Nové Butovice. Již v soutěžním návrhu zde s kolegy vymezili také velký Centrální park. Jihozápadní Město bylo jeho srdeční záležitostí. Po celý svůj život konzultoval s radnicí jeho postupný rozvoj a vyjadřoval se např. i k plánované zástavbě neadekvátně objemnými mrakodrapy. „Návrh mrakodrapového komplexu Top Tower nerespektuje urbanistické, prostorové a kompoziční hodnoty konceptu Nových Butovic. Obytná území na západ od ulice Bucharovy nejsou území rozvíjená, ale území stabilizovaná, dostavěná,“ napsal ve svém stanovisku ještě v prosinci 2023.

Ivo Oberstein a jeho kolegové představili u Jihozápadního města nové pojetí jednotlivých čtvrtí, jež byly urbanisticky a funkčně diferencované. Uvnitř rozlehlých obytných bloků s parkovou úpravou byly postaveny školy, mateřské školy, hřiště, služby a vznikaly příjemné veřejné prostory. Návrh řešení výstavby se zásadně lišil od

tehdejšího pojetí panelového sídliště. „Paneláky jsem nenáviděl, ale udělal jsem se svým týmem maximum k polidštění a vyřešení veřejného prostředí ulic, náměstí i prostor uvnitř bloků... brali jsme to jako ohromnou výzvu, chodili jsme po ostatních rozestavěných sídlištních, sledovali technologii sice rychlé, zato však značně hrubé výstavby. V maximální míře jsme se chtěli vyvarovat chyb, které jsme tam viděli. Měli jsme radost ze všeho, co se nám povedlo vyřešit lépe – být to byly někdy jen zdánlivě maličkosti,“ řekl v jednom ze svých rozhovorů v roce 2016.

Od roku 1976 až do roku 1989 vedl Atelier 7 v Projektovém ústavu výstavby hlavního města Prahy, v němž pracovalo na 75 odborníků. V letech 1990–1994 působil jako vedoucí architekt v Útvaru hlavního architekta hlavního města Prahy. Pod jeho vedením se začalo pracovat mimo jiné na novém Územním plánu Prahy a na urbanistických studiích Pražské památkové rezervace, Smíchova nebo generelu Vltavy. V letech 1999–2005 pracoval na urbanistickém návrhu Slunečního náměstí a radnice Prahy 13. V 80. letech a pak od roku 1994 až do roku 2007 působil jako vědecký a pedagogický pracovník na Fakultě architektury ČVUT v Praze. V roce 2013 získal Cenu Obce architektů za celoživotní dílo a v roce 2018 Cenu Jože Plečnicka za celoživotní přínos architektuře. V roce 2023 byl nominován Obcí architektů na Cenu Patrika Abercrombieho za městské plánování a design UIA (Mezinárodní unie architektů).

Jihozápadní město I, Ivo Oberstein

Galerie Plato Ostrava, KWK Promes

GALERIE PLATO OSTRAVA JE MEZI FINALISTY MIES VAN DER ROHE AWARD

Galerii Plato v Ostravě, finalistu ČCA 2023, vybrali porotci mezi 5 finalistů nejprestižnějšího evropského ocenění za soudobou architekturu Mies van der Rohe Award. V březnu stavbu osobně navštívili.

Zda dosáhne na hlavní cenu, se dozvíme po vyhlášení výsledků na slavnostním ceremoniálu konaném 14. května v Pavilonu Miese van der Rohe v Barceloně.

Projekt tvůrčího týmu z ateliéru KWK Promes vedeného Robertem Koniecznym vzešel z architektonické soutěže a jeho cílem bylo zachránit cenný objekt historických ostravských jatek proměnou na galerii.

Dalšími finalisty jsou:

1 studijní pavilon areálu Technické univerzity v Braunschweigu (Gustav Düsing & Max Hacke),

2 škola Reggio v Madridu (ANDRES JAQUE / OFFICE FOR POLITICAL INNOVATION),

3 znovuzrození konventu Saint-François v Saint-Lucie-de-Tallano (Amelia Tavella Architectes)

4 Hage v Lundu (Brendeland & Kristoffersen architects).

www.miesarch.com

VITTORIO MAGNANO LAMPUGNANI – PROTI ARCHITEKTUŘE VYHAZOVÁNÍ

Na podzim loňského roku vyšla v Berlíně publikace V. M. Lampugnaniho, předního urbanisty a bývalého ředitele Německého muzea architektury ve Frankfurtu nad Mohanem a šéfredaktora časopisu DOMUS, nazvaná *Gegen WEGWERF architektur* (Proti architektuře vyhazování). Kniha je radikální prosbou „o architekturu proti odhazovací ideologii kapitalismu“.

Dovolují si upozornit na publikaci *Gegen Wegwerfarchitektur*. Dichter, dauerhafter, weniger bauen, kterou vydalo loni v Berlíně nakladatelství Verlag Klaus Wagenbach. Vittorio Magnano Lampugnani v ní podporuje plánování města jeho přestavbou a zahušťováním. Útočí na návrhy, které jsou příliš krátkozraké a deklarují, že

selektivní omezení škod se nazývá udržitelnost. „Stavte odolněji, hustěji a především méně!“ vyzývá nás architekt a historik V. M. Lampugnani. Aby se snížila nesmírná spotřeba materiálu a energie ve stavebnictví, vyzývá k důslednému řešení: odklon od zástavby dalších stavebních pozemků a neomezené spotřeby surovin. Nebourat a stavět nový, ale přestavovat, rozebrat, stavět dál. Čím déle budova vydrží, tím je ekologičtější.

Soubor statí připomíná zásadní témata – setrvačnost, konzum, ztracená hodnota krajiny, vnučená mobilita, šetrnost, demolice, přestavby, emise, energie, výběr stavebních materiálů, architektura jako přebytek atd.

Autor v knize varuje, že trh se nebude v budoucnu řídit jen ekonomickými zájmy měst. Autor proto doporučuje zavedení zákonů a sankcí, i když budou znamenat zásahy do soukromé sféry. Udržitelná architektura je architektura, která se ubrání globalizaci.

Upozorňuje proto také na formu a význam územních plánů. Svou vlastní zkušenost jsem osobně dokumentoval publikací Územní plán / Metodika zpracování a následovně vyhodnocení jeho důsledku, Kolín nad Rýnem. Domnívám se, že Lampugnaniho publikace by mohla sloužit k úvahám o podobě zpracovaných zákonných podkladů (zpracování územních plánů, regulačních plánů a s nimi souvisejících předpisů).

Ivan Nosek

RIKEN YAMAMOTO – PRITZKEROVA CENA 2024

Pritzkerovu cenu získal počátkem března Japonec Riken Yamamoto. Porota ocenila zejména způsob, jakým propojuje veřejný a soukromý prostor.

Yamamoto je známý především díky inovativním bytovým projektům a vzdělávacím institucím. Porota Yamamota popsala jako architekta a aktivistu, jenž propojuje veřejnou a soukromou sféru a vytváří harmonii navzdory „různorodosti identit, ekonomik, politik, infrastruktur a systémů bydlení“. „Rozpoznat prostor pro mě znamená rozpoznat celou komunitu,“ uvedl Yamamoto. „Současný přístup v architektuře klade důraz na soukromí a popírá nutnost společenských vztahů. Stále však můžeme ctít svobodu každého jednotlivce a zároveň žít společně v architektonickém prostoru jako republika, která podporuje harmonii napříč kulturami a životními fázemi,“ dodal architekt.

Riken Yamamoto (*1945 Peking) se po druhé světové válce přestěhoval do japonské Jokohamy. Vystudoval Nihon University, College of Science and Technology v roce 1968 a architekturu na Tokyo University of the Arts v roce 1971. Svůj ateliér Riken Yamamoto & Field Shop založil v roce 1973. Výsledky jeho práce si lze prohlédnout zejména v Japonsku, k vidění jsou jeho projekty však i v Číně či ve švýcarském Curychu. Yamamoto je již devátým japonským laureátem této ceny.

24

Riken Yamamoto, Knihovna v Tchien-tin, Čína, 2012

25

PETER PENNOYER – DRIEHAUSOVA CENA ZA KLASICKOU ARCHITEKTURU 2024

Americký architekt Peter Pennoyer se stal v lednu laureátem Driehausovy ceny za klasickou architekturu, ocenění pro současnou tradici-nalistické architektky.

Peter Pennoyer (*1957 New York City) absolvoval studium architektury na Columbia University v New Yorku (1984). Během studií pracoval v ateliéru Roberta A. M. Sterna a následně založil vlastní ateliér. Dvě stovky realizovaných staveb zahrnují zejména nové rezidence na venkově a ve městech, jakož i oceňované revitalizace historických budov v New Yorku, okolí a dalších regionech USA. Charakteristický je důraz na precizní práci s klasickým architektonickým jazykem, opírající se o hluboké historické poznání: společně s historičkou architektury Anne Walker publikoval Pennoyer monografie o mistrech americké klasické architektury první poloviny 20. století, jako byli Grosvenor Atterbury, Warren & Wetmore a Delano & Aldrich.

Zároveň s Driehausovou cenou se uděluje Cena Henryho Hopea Reeda za kultivaci a propagaci tradiční výstavby a umění. Letos ji získal Maurice Cox, rodák z New Yorku, architekt, urbanista a žák Johna Hejduka z Cooper Union. Cox vynikl zejména v oblasti udržitelného a participativního městského plánování. Svě záměry měl možnost prosadit jako starosta Charlottesville (Virginia) a posléze v městských kancelářích v Detroitu a Chicagu, kde se zasloužil o revitalizační problematiky čtvrtí.

driehausprize.nd.edu/laureates/peter-pennoyer
www.ppapc.com/projects/house-in-millbrook

25

PETER PENNOYER ARCHITECTS, Dům v Millbrook, USA, 2016

26

REAKCE ACE NA SCHVÁLENÍ SMĚRNICE O ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI BUDOV EVROPSKÝM PARLAMENTEM

V úterý 12. března Evropský parlament oficiálně přijal dohodu dosaženou s Radou EU týkající se revize směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD).

Evropská rada architektů (Architects' Council of Europe – ACE) přijala toto odhlasování s nadšením, neboť otevírá cestu k implementaci směrnice v členských státech.

ACE považuje interinstitucionální dohodu dosaženou v prosinci loňského roku za vyvážený kompromis, který přispěje ke snížení uhlíkové stopy budov v Evropě.

ACE uvítalo zejména zavedení požadavku na výpočet tzv. life-cycle global warming potential (nezbytný od roku 2028 pro všechny nové budovy s užžitnou plochou větší než 1 000 m² a od roku 2030 pro všechny nové budovy). Tento ukazatel bude indikovat příspěvek budovy k emisím po celou dobu jejího životního cyklu.

Více v tiskové zprávě ACE: bit.ly/4afx4fp

27

UDRŽITELNOST, ZELENÁ DOHODA PRO EVROPU A URBANISTICKÝ ROZVOJ

Udržitelnost je již delší dobu jedním z nejdůležitějších principů při tvorbě strategických rozvojových plánů měst a obcí, a zejména potom územních plánů. Mira naplnění těchto principů udržitelnosti je však v praxi různá.

Setkáváme se s přístupem od čistě formálního, s minimálním dopadem na život města nebo obce, po promyšlené systémy a celou řadu realizovatelných opatření, která skutečně mohou znamenat kvalitativní zlepšení životního prostředí v našich městech a obcích. Právě s tím druhým přístupem jsme se mohli často setkat např. u auditů měst a obcí přihlášených do programu MA 21. Jak se promítá Green Deal,

resp. Zelená dohoda pro Evropu do udržitelného územního rozvoje?

Zvýšení ambic EU v oblasti klimatu pro roky 2030 a 2050

Transformace je zaměřena na prospěšnost pro ekonomiku, společnost, životní prostředí, a s tím spojenou digitalizaci. Cílem je kromě jiného také přizpůsobení se změně klimatu, prevence a připravenost. To může měnit pohled na plánování územního rozvoje. Je zřejmé, že bude nutné upravit náhled na územní plánování jako nástroj regulace s využitím potenciálu digitalizace. Svě místo by také měly mít rámcové rozvojové koncepce, více v delším časovém horizontu. Je třeba vzít v úvahu, že dynamika rozvoje a měnící se požadavky na využití území budou vyžadovat větší pružnost v rozhodování, a proto bude vhodné ponechat v územních plánech jen nezbytné základní a zásadní regulativy. Detaily vybraných území nechat lépe regulačním plánům. Bohužel u nás také již delší dobu prakticky nevznikají odvážné urbanistické vize, jak je můžeme vidět v jiných částech světa, jakkoliv můžou být jejich realizace na první pohled poněkud kontroverzní.

Příklady urbanistických vizí – viz samostatný text na www.cka.cz

Dodávky čisté, dostupné a bezpečné energie

Energie by měly být zajištěny především z místně dostupných obnovitelných zdrojů. Energetická soběstačnost by měla být samozřejmostí u všech typů objektů. Klíčem k těmto opatřením je výrazné snížení energetické náročnosti jak stávajících, tak zejména nových budov. Fotovoltaické elektrárny nebudou na polích, ale integrované na střeších a fasádách budov. Častěji by se mohly v krajině objevovat větrné parky. Územní plánování by požadavky tohoto rozvoje mělo brát na vědomí a nevytvářet zbytečné překážky.

Aktivizace průmyslu pro čisté oběhové hospodářství

Očekává se transformace průmyslu včetně výroby stavebních materiálů a hmot. Hlavním tématem bude snížení objemu globální těžby materiálů a recyklace. Výrobci se vedle produkce

Innovation Park AI, Heilbronn, Německo, MVRDV

BMW, Mnichov, Německo, OMA a 3XN

Toyota Woven City, Japonsko, BIG

nových výrobků budou stále ve větší míře věnovat také opravám, repasování, znovuvyžití již jednou použitých výrobků. Ale také půjde o snížení objemu odpadů a využívání lokálních zdrojů v průmyslové výrobě. Významnou roli bude hrát kromě nových obchodních modelů také digitální technologie, AI, 3D tisk apod. V územním rozvoji bude nadále velmi důležité správné umístění a napojení průmyslových a logistických areálů, využití střech pro fotovoltaiku, vegetaci nebo pěstování zemědělských komodit. Žádoucí bude minimalizovat prostorové požadavky, stavět jen to, co je skutečně potřeba, což právě nové technologie budou umožňovat.

Stavět a renovovat za účinného využívání energie a zdrojů

Prioritou jsou renovace a snížení energetické náročnosti budov včetně využití místně dostupných obnovitelných zdrojů energie. Předpokládá se minimálně zdvojnásobení současných renovačních aktivit. Z veřejných budov budou renovovány zejména školy a nemocnice. Předpokládá se také delší technická životnost staveb, jejich snadnější opravitelnost a výměna stavebních prvků s kratší životností. Budovy by měly umožňovat snadnější změny funkčního využití, což rovněž souvisí s pružnějším územním plánováním. Pro územní rozvoj z toho může vyplývat také menší potřeba nových rozvojových ploch a intenzivnější znovuvyžívání brownfieldů v zastavěném území.

Urychlení přechodu k udržitelné a inteligentní mobilitě

Územní rozvoj by měl řešit všechny typy dopravy, silniční, leteckou, železniční a vodní, se zaměřením na celkové zefektivnění a rozvoj různých forem veřejné dopravy. Znamená to řešit rychle

a efektivní propojení se zahraničím, propojení regionů a měst systémem veřejné dopravy, u nás především železniční. Realizace efektivní sítě vysokorychlostních železnic v ČR by měla být prioritou. Bohužel tento chybějící typ hromadné dopravy nás mimo jiné značně znevýhodňuje i v mezinárodním měřítku. Také to ale znamená rozvoj metropolitních oblastí především v osách dostupné hromadné dopravy a v územních plánech efektivně řešit dopravní uzly tam, kde se střetávají různé typy hromadné dopravy. Předpokládá se přesunutí vnitrozemské nákladní přepravy na železniční a vodní cesty. V oblasti územního rozvoje bude třeba důsledně vyvádět tranzitní dopravu mimo sídla a snížit tak dopravní zatížení a znečištění měst. Ve městech a obcích potom prioritně individuální automobilovou dopravu zklidňovat, umisťovat hlavní městské okruhy nebo obchvaty, pokud lze, pod úroveň terénu. Ve veřejném prostoru měst upřednostňovat chodce a vytvořit podmínky pro nekonfliktní provoz šetrné individuální dopravy.

Strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“, vytvoření spravedlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnímu prostředí

Předmětem opatření je ochrana životního prostředí a zachování biologické rozmanitosti. Předpokládá se rozšíření obdělávaných ploch pěstování v rámci ekologického zemědělství. Pro územní plánování to znamená především ochranu zemědělského půdního fondu, minimalizaci záborů zemědělské půdy novou zástavbou.

Ochrana a obnova ekosystémů a biologické rozmanitosti

Cílem je kromě jiného přizpůsobení se změně klimatu, zmírnění následků přírodních kata-

strof a prevence. V oblasti územního rozvoje to znamená možné rozšiřování ploch chráněné půdy, udržitelná obnova lesů, podpora oběhového biohospodářství a zvyšování biologické rozmanitosti v městských oblastech. Předpokládá se více přeshraniční spolupráce v oblasti sítě Natura 2000.

Životní prostředí bez toxických látek díky ambicióznímu cíli nulového znečištění

V rámci územního plánování se jedná o vytvoření podmínek pro obnovu přirozené funkce podzemních a povrchových vod, omezení škod způsobených povodněmi. Problematika znečištění je spojována s rozsáhlými průmyslovými komplexy. V rovině územního plánování lze opět řešit vhodným umístěním těchto funkčních ploch a zejména potom nastavením regulativů. Dá se předpokládat posílení multifunkčního využití území, centra měst a obcí řešená na principu sídla krátkých vzdáleností, se zklidněním dopravy a současně s dostatkem veřejné zeleně. U větších měst posilování funkcí občanské vybavenosti v lokálních centrech, což by mimo jiné ulehčilo dopravě uvnitř města. U bydlení půjde o úspěšnější a efektivnější využívání pozemků, bude vhodné přijít s novými formami kvalitního bydlení, častěji upřednostňovat řadovou zástavbu, kobercovou zástavbu atriových domů apod. Dokument Green Deal předpokládá individuální přístup každého členského státu EU, bude vždy nutné přizpůsobit jej lokálním podmínkám a možnostem s respektem ke globálním cílům.

Karel Bařinka

Krácceno redakcí.

PŘIHLÁŠKY DO
31. 7. 2024
WWW.DIPLOM.KY

PŘEHLÍDKA

DIPLOMOVÝCH PRACÍ

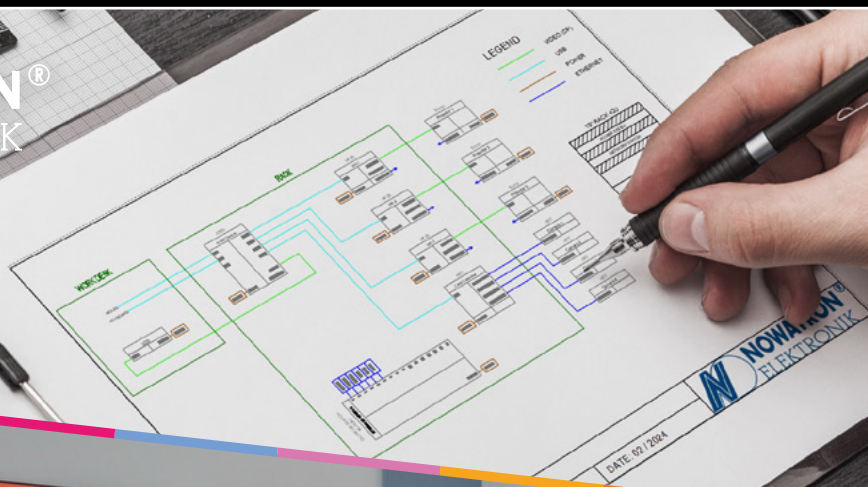
LETOS UŽ POTŘETÍ
I S KAPLICKY INTERNSHIP

Bakala Foundation | *Kaplicky Internship*

KAPLICKY CENTRE

the DESIGN MUSEUM

NOWATRON[®]
ELEKTRONIK

Váš partner v audio-video technologiích
od projektu až k realizaci.

www.nowatron.cz

01

PROSTOROVÁ REGULACE V ÚZEMÍ

Termín: 25.–26. 4. 2024

Nové Město na Moravě (Kulturní dům)

Na programu konference organizované Asociací pro urbanismus a územní plánování ČR, z. s., jsou obecné i konkrétní příklady, které se vztahují k prostorové regulaci v územně plánovacích dokumentacích, jejich příslušnosti k jednotlivým typům ÚPD a jejich používání pro koordinovaný rozvoj území. Součástí konference bude i představení za hraničních příkladů a proběhne panelová diskuse účastníků územně plánovacího procesu na všech úrovních. Akce je určena přibližně pro 180 účastníků.

www.urbanismus.cz

02

SALON DŘEVOSTAVEB 2024

Termín: 17. 4. – CAMP;

18. 4. – 22. 5. 2024 venkovní výstava, piazzetta Národního divadla

Cílem salonu dřevostaveb, který organizuje Prodesi, s. r. o., je přinášet osvětu o dřevostavbách, propojovat architektky s veřejností se zájmem o toto odvětví architektury, prohlubovat znalosti v této oblasti a referovat o důležitém vývoji v zahraničí. Během přípravy letošního programu pozvali renomované architektonické kanceláře z Nizozemska (Team V Architecture) a Slovenska (Createrra).

www.salondrevostaveb.cz

03

KRA/JINÁ

Termíny: 7. 3., 4. 4., 2. 5., 6. 6., 3. 10., 7. 11., 5. 12. od 19.30 hod.

Praha – velký sál kina Světozor, CAMP Praha, další místa v jednání

Celoroční cyklus přednášek a diskusí organizovaných spolkem Kruh, z. s., nese název KRA/JINÁ. Všichni vybraní hosté reprezentují progresivní a autorské přístupy. Návštěvníci sedmi inspirativních večerů tak budou mít možnost poznat to nejlepší z krajinářské scény, od Německa, Francie, Švýcarska, Holandska, Dánska, Irska až po USA. Většina pozvaných zároveň reprezentuje významné školy architektury a zprostředkovávají tak českému publiku i směřování v oblasti vzdělávání. Cyklus se bude konkrétně věnovat realizaci krajinářských úprav a staveb vedoucích k zachování a rozvoji biodiverzity.

kruh.info

04

RETHINK ARCHITECTURE: INOVATIVNÍ PŘÍRODNÍ MATERIÁLY / PŘEDNÁŠKA A DISKUSE

Termín: 24. 4. 2024

Centrum architektury a městského plánování, Praha + online

Přednáška, organizovaná Rethink Architecture Institute, z. ú., se zaměří na téma inovativních přírodních materiálů a ukáže, že tradiční přírodní materiály neztrácejí svůj význam ani v současné architektuře. Na přednášce jednotliví přednášející v 15 minutách představí základní koncept, který používají ve své praxi. Následuje panelová diskuse, kde jsou možné dotazy publika v sále i těch, kteří se dívají na online přenos. Mezi přednášejícími budou specialisté a specialistky z mnoha oborů: architekti, krajinářští architekti, městští zastupitelé a další.

www.rethinkarchitecture.cz

05

FESTIVAL ARCHITEKTURY 2024

Termín: 24.–27. 4. 2024

Výstaviště Brno

Rada pro zelené střechy, z. s., organizuje pátý ročník festivalu, který se uskuteční paralelně se stavebním veletrhem. Kromě výstav a přednášek nabídne interaktivní workshopy, diskusní fóra a soutěžní hackathon pro mladé architektky a inženýry. Důraz bude kladen na udržitelnost, inovace a energetickou soběstačnost.

www.festival-architektury.cz

06

BROWNFIELDY 2024

Termín: 3. 6. 2024

Automatické mlýny, Pardubice

Konference Brownfieldy, organizovaná Asociací developerů, z. s., představuje platformu pro dialog soukromé a veřejné sféry o budoucím územním a ekonomickém rozvoji brownfieldových lokalit v ČR. V průběhu jednoho dne se zde potkají odborníci na územní plánování, development, architekturu, finanční nástroje, životní prostředí, právo a další. Letošní ročník si klade za cíl aktuální překážky a výzvy nejen diskutovat, ale dospět k reálným návrhům jejich řešení.

www.konferencebrownfieldy.cz

07

DEN ARCHITEKTURY 2024 A FILM A ARCHITEKTURA 2024

Termín: 26. 9.–3. 10. 2024

V průběhu let se do festivalu Den architektury, který organizuje Kruh, z. s., zapojilo více než 250 měst a proběhlo okolo 2900 akcí, a to po celé České republice i v zahraničí. Za tuto činnost obdrželi dvě ocenění, a to cenu České komory architektů za Výjimečné počiny z oblasti architektury a cenu Architekt roku 2016 za „výbornou vlastní tvorbu a vzdělávání odborné i laické veřejnosti v oblasti architektury“. Cílem těchto projektů je vést živý dialog o architektuře. Ústředními tématy jsou nejen vývoj a potenciál měst, ale také přesah architektury do jiných oborů a otevřená diskuse. Součástí je i festival Film a architektura – ten tematicky naváže na hlavní téma festivalu Den architektury u příležitosti 100. výročí od úmrtí spisovatele Franze Kafky.

www.denarchitektury.cz

08

LANDSCAPE IN FOCUS – TOOLS FOR SMALL MUNICIPALITIES FOR SUSTAINABLE LANDSCAPE („LIF-T“)

Termín: 30. 11. 2025 – ukončení projektu

přeshraniční spolupráce s partnery z Německa, Finska, Slovenska

Projekt spolufinancovaný z programu ERASMUS+ (vzdělávání dospělých), jehož organizátorem jsou Rada Sekce Společnosti pro zahradní a krajinářskou tvorbu (SZKT) a Česká asociace pro krajinářskou architekturu (ČAKA). Záměrem projektu je sestavit strukturovaný soubor materiálů, který usnadní starostům a zastupitelům malých obcí orientaci v široké tematice ochrany a rozvoje krajiny včetně sídel. Cílem projektu je předat osobám pověřeným místní samosprávou informace a argumenty k lepšímu pochopení hodnot a limitů, jichž je krajina (včetně sídel) nositelem. Na příkladech dobré praxe spojené se sdílením osobních příběhů jednotlivých aktérů je možné efektivně poukázat na možná řešení, a zároveň podpořit myšlenku, že téma krajiny má pro život v obcích zásadní význam. Zároveň bude propagován obor krajinářská architektura a jeho důležitost.

www.szkt.cz

Každé okno přispívá k udržitelné planetě.

Naše profilové systémy jsou modulárním řešením, vyvinutým s ohledem na zodpovědné využívání přírodních zdrojů. Jsou recyklovatelné, zohledňují požadavky budoucnosti a zároveň nabízejí vysokou energetickou účinnost. Profily Elegant ThermoFibra s podílem více než 55 % recyklovaného PVC představují dokonalé spojení designu a technologie dlouhých skelných vláken.

www.everywindowmatters.com

Na každém
okně
záleží

deceuninck

Jednou ze stěžejních oblastí, kterým se ČKA plně věnuje, je podpora architektonických soutěží jako základního nástroje k výběru projektanta. Z tohoto důvodu Komora posuzuje soutěžní podmínky, vydává rozhodnutí o regulérnosti nebo neregulérnosti soutěží, propaguje dobré příklady a působí na zlepšení zákonného předpisu. Zadavatelům nabízí odborné konzultace zdarma a pořádá semináře na téma architektonických soutěží pro porotce, zadavatele i organizátory.

Představujeme výsledky soutěží ukončených v uplynulém čtvrtletí. Výsledky všech architektonických soutěží stejně jako přehled probíhajících a připravovaných soutěží viz www.cka.cz

Proměna údolí „letňáku“, Jemnice

**1. cena
Kristýna Shromáždilová,
Lukáš Fišer**

Náves Provodov

**1. cena
M2AU / Filip Musálek, Linda
Obršálová, spolupráce Eliška
Šimková, Eliška Horáčková**

**Umělecké dílo pro Park
na Karlově**

**1. cena
Jan Darks, David Velík,
spolupráce Michal Kostecký**

**Městská knihovna
v České Lípě**

**1. cena
mh architects atelier / Michaela
Horáková, spolupráce Ondřej
Brych, Sophia Kačena, Mário
Melek**

**Základní škola via
Montessori v Hlučíně**

**1. cena
Aoc architekti / Ondřej Císlar,
Josef Choc, Filip Rašek, Jonáš
Miškovský, Barbora Lopraisová,
Natálie Kristýnková, Michal
Nužnyj, spolupráce Mikoš Vavřín**

Vydání

1/24

Sekce

VÝSLEDKY SOUTĚŽÍ

Strana

20

BULLETIN ČKA

Obecní dům Stránecká Zhoř

1. cena
Štukheil Šobich architekti / Petr Štukheil, Robert Gallo, Vladimír Šobich

Nový Hlavák, Praha

1. cena
Henning Larsen Architects (DK) + Ramboll (DK)

Nové Mlýny Kutná Hora

1. cena sdílená
ATELIER BOD ARCHITEKTI

Nové Mlýny Kutná Hora

1. cena sdílená
Malý Chmel

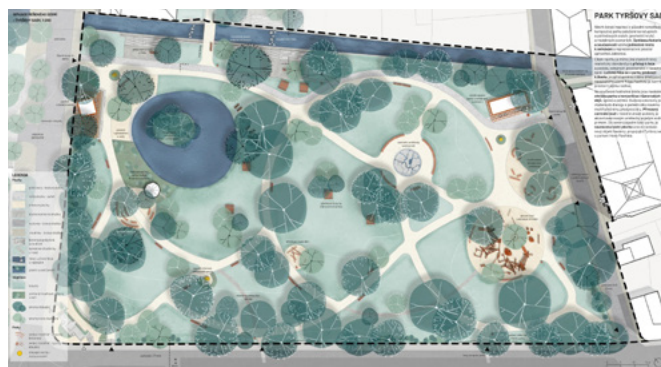
Světlo pro metro

1. cena
Jan Poš

Proměna Tyršových sadů

2. cena
TERRA FLORIDA / Lucie Vogelová, Ruby Pavoučková, Eliška Šárová, Jan Trpkoš, Zuzana Štemberová, Jitka Hoffmeisterová, Anna Červenková, spolupráce Dagmar Šubrtová, Vít Rous

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Secke

VÝSLEDKY SOUTĚŽÍ

Strana

21

Revitalizace sadu Svobody
ve Zlíně

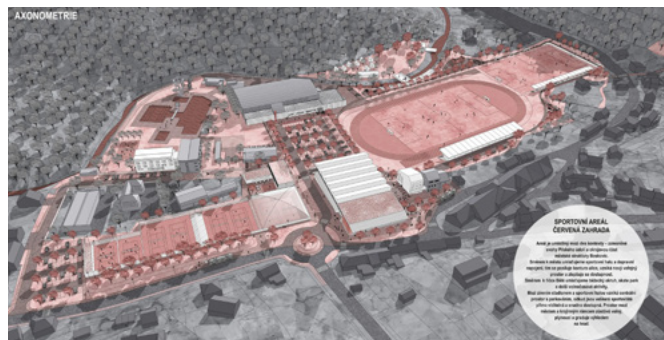
1. cena
Loom on the Moon / Lenka Hejlová, Martin Hejl, Natália Kaňová, Jan Nálepa, Daniel Pošta, Milan Martinec, David Čumalo, spolupráce L&scape / Štěpánka Endrle, Magdalena Filsaková, Lukáš Pinkava

Prostor kultury Žďár
nad Sázavou

1. cena
M&P architekti – krajinářská architektura / Petr Velička, Markéta Veličková, Tomáš Popelínský

Sportovní areál Červená
zahraďa, Boskovice

1. cena
Martin Doležel, Jana Liptáková, Eva Doležalová

Bechyňovo náměstí
Příbyslav

1. cena
gogolák + grasse / Ivan Gogolák, Lukáš Grasse, spolupráce Matúš Berák, Milan Kubeš, Štěpán Matějka

Josefinum – adaptace
jezuitského semináře,
Klatovy

1. cena
A69 – architekti / Boris Redčenkov, Prokop Tomášek, Jaroslav Wertig

Městská knihovna
a veřejné prostranství,
areál bývalého cukrovaru,
Břeclav

1. cena
Pelčák a partner architekti, s. r. o. / Petr Pelčák

GRAPHISOFT
Archicad®

VAŠE NEJLEPŠÍ VARIANTA NÁVRHU

BRENAC & GONZALEZ &
ASSOCIÉS
HIGHER ROCH, FRANCIE
BRENAC-GONZALEZ.FR
FOTO
©SERGIO GRAZIA

Jednoduše porovnejte varianty návrhu a ušetřete čas potřebný pro nalezení té nejvhodnější. Archicad pomáhá všem zainteresovaným udržet přehledné uspořádání dokumentů, i když velikost a složitost projektů stále roste.

www.archicad.cz

centrum
PRO PODPORU POČÍTAČOVÉ GRAFIKY ČS. S. P.

Spolkový dům Komařice

1. cena
Studio reaktor, s. r. o. / Jan Kačer,
Jakub Heidler

Nové Dolíky, udržitelná
čtvrť ve Slaném

1. cena
Konsorcium bauchplan, Taktiky /
Eliška Málková, Matěj Čunát,
Tobias Baldauf, Kay Strasser

Přístavba ZUŠ Černošice

1. cena
re:architekti studio, s. r. o. / David
Pavlišta, Jan Vlach, Jiří Žid

Most Kosmonautů, České
Budějovice

1. cena
ATELIER HORKÝ, s. r. o. / Marek
Barták, Jan Horký, Hynek Brázda

Energetický park České
Budějovice

1. cena / okruh 1 a 3
LASOVSKY JOHANSSON
Architects ApS / Jiří Lasovský,
Hanna Johansson, Juráš
Lasovský, OMGEVING / Peter
Swyngedauw, Amedeo Ardolino

Energetický park České
Budějovice

1. cena / okruh 2
A8000, s. r. o. / Martin Krupauer,
Pavel Kvintus, Martin Sedmák,
Andrej Kacera, Premysl Krejčířík

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Sekce

VÝSLEDKY SOUTĚŽÍ

Strana

24

Č Ā M Ę

Planeta Praha

Výstava o nečekaně pestré
přírodě města

21 / 03 - 01 / 09

Centrum architektury a městského plánování
Vyšehradská 51, Praha 2, úterý–neděle, 9.00–21.00, vstup zdarma
www.praha.camp

IPR
PRAHA

CAMP je financován Magistrátem hlavního města Prahy.

23

téma

vysokoškolské
vzdělávání

architek-
tonického
zaměření

Kam směřuje vzdělávání na VŠ architektonického zaměření

Ladislav Lábus
předseda pracovní skupiny Vzdělávání

Architektonické vzdělávání v ČR

Pokud se chceme zabývat novými obzory v architektonickém školství, je užitečné si připomenout základní milníky jeho vývoje v ČR. Architektura se u nás studovala na samostatných součástech vysokých škol již velmi dávno. Na pražském Polytechnickém ústavu již od poloviny 19. století a ve 20. století i na VUT v Brně a na uměleckých školách AVU a UMPRUM. UMPRUM měla přes relativně malý počet absolventů v architektonickém vzdělávání skvělou úroveň a prestiž, ale status vysoké školy získala až v roce 1946. Nezáiskání vysokoškolského titulu nebránilo uplatnění jejich absolventů, uznávání kvalifikace tehdy nepodléhalo tak náročným formálním kritériím jako dnes.

Letos si připomínáme významné výročí v historii vysokoškolského vzdělávání architektů v ČR. Před 160 lety, již v roce 1864, byla založena na Polytechnickém ústavu (dnešní ČVUT v Praze) první samostatná součást zaměřená na architekturu a pozemní stavby, jejímž vedením, nově na základě funkce děkana, byl pověřen vynikající architekt té doby Josef Zítek. V této souvislosti nezapomínejme, že na pražské polytechnice, když se v roce 1869 rozdělila na dvě zcela separované školy – českou a německou polytechniku, fungovaly 70 let, až do roku 1939, dvě součásti zaměřené na architekturu a pozemní stavby. Josef Zítek, který aktivně vystupoval proti rozdělení Pražské polytechniky na českou a německou, nakonec skončil a dlouhodobě působil na německé technice. Obdobně tomu bylo v Brně, vzdělávání architektů zde od roku 1873 poskytovala Německá vysoká škola technická a v roce 1899 založená Česká vysoká škola technická. Architektonické vzdělávání na technických univerzitách u nás mělo tradičně poměrně silnou inženýrskou složku, a také bylo relativně konzervativně nasměřováno. Vývoj vzdělávání i výkonu profese architektů zásadně poznamenal rok 1948, kdy architekti přišli o statut výkonu odborné činnosti formou svobodného povolání v samosprávné komoře, a univerzity přišly o většinu akademických svobod včetně vlastní samosprávy.

V té době vznikl nový studijní obor – Pozemní stavby, který studentům poskytoval architektonické vzdělání okleštěné o návrhové a humanitní předměty. Rozdělení vzdělávání architektů na tradičně všeobecně vzdělané absolventy a pouze v technických disciplínách vzdělané projektanty a stavbyvedoucí poznamenalo významně další vývoj profesní praxe i samotné architektury. Rozdělení architektů do dvou skupin, zaměřené na tvůrčí či technickou složku výkonu jejich profese, se dalo uplatnit v minulém režimu, v systému umožňujícím navrhovat a projektovat jen ve velkých státních projektových ústavech, ale nikoli v podmínkách svobodného výkonu povolání po roce 1989.

V roce 1960 až 1976 bylo vzdělávání architektů na ČVUT v Praze a VUT v Brně i na STU v Bratislavě nakrátko začleněno do velkých stavebních fakult. V roce 1976 se fakulty architektury v Praze, v Brně i v Bratislavě opět vyčlenily do samostatných součástí, ale obor Pozemní stavby bohužel zůstal na stavebních fakultách. To zásadním způsobem ovlivnilo další vývoj architektonického vzdělávání v ČR, zejména po roce 1989, a vedlo k duplicitním architektonickým studijním programům na stavebních fakultách ČVUT v Praze a VUT v Brně.

Po roce 1989 bylo možno vykonávat profesi architekta opět jako svobodné povolání nebo zivnost. V EU více než 50 % absolventů architektonických

škol vykonává profesi v malých kancelářích, kde je potřeba komplexně a všeobecně zaměřené architektonické vzdělání. Tato zkušenost, spolu s poznáním, že studijní programy Pozemního stavitelství, zaměřené na úzce profilované, pouze technicky orientované projektanty pozemních staveb, nemají v EU ekvivalent, vedlo stavební fakulty v 90. letech k potřebě transformovat obory Pozemního stavitelství na architektonické vzdělání. Novodobá perioda vzdělávání architektů po roce 1989 je nedílně spojena s novým samosprávným uspořádáním vysokých škol a také se vznikem samosprávných profesních komor architektů ČKA, která vymezuje na národní i mezinárodní úrovni podmínky pro výkon svobodného povolání v autorizačních oborech A.1 architektura, A.2 územní plánování a A.3 krajinářská architektura a usiluje o rozvoj těchto oborů i o rozvoj vzdělávání v těchto oborech.

ČKA se zejména v prvním desetiletí svého působení velice zasloužila o nastavení v Evropě zavedených základních parametrů a požadavků na výkon profese i na vzdělání architektů, zakotvených ve Směrnici EK o uznávání kvalifikace v oblasti architektury. Před vstupem do EU někdy i nad rámec Směrnice EK, například v požadované délce studia 5 let. Při formulaci požadavků na vzdělání Komora intenzivně spolupracovala se všemi architektonickými vysokými školami včetně Zahradnické fakulty MENDELU, která v té době jako jediná v ČR poskytovala uznané vzdělání v krajinářské architektuře.

Komora sleduje studijní programy vysokých škol a vydává Seznam škol s uznaným a příbuzným vzděláním ve všech třech autorizačních oborech, přičemž programy hodnotí z hlediska, jak naplňují požadavky Směrnice EK pro uznávání kvalifikace v oblasti architektury a další doporučení pro vzdělávání a uznávání kvalifikace v oblasti urbanismu a územního plánování nebo krajinářské architektury.

Vývoj požadavků na vzdělávání architektů v EU i v ČR – Směrnice 85/384/EHS

Na přelomu 70. a 80. let bylo třeba reagovat na nové podmínky výkonu profese architektů v Evropském společenství a následně Evropské unii – na postupné zvětšování evropského prostoru, nastupující globalizaci i na zvětšování měřítek zadání projektů. A potřebu řešit nové problémy spojené s energetickou krizí, limity „mezi růstu“ i vlivu „neudržitelného růstu“ na životní prostředí.

Rozšiřování hranic EU vyvolalo potřebu stanovit standardy pro uznávání kvalifikace v oblasti architektury. Jelikož podmínky přístupu k výkonu profese architektů i požadavky na jejich vzdělání byly v jednotlivých státech velmi odlišné, rozhodly se země EU nesjednocovat vlastní podmínky výkonu profese architekta v členských zemích, ale pro vzájemné mezinárodní uznávání kvalifikace zavést harmonizaci vzdělávání v oblasti architektury. To bylo v jednotlivých státech rovněž velmi různorodé, jak z hlediska délky studia i jeho obsahu, tak vyžadování graduovaného stupně vzdělání, či jen bakalářského nebo vyššího odborného.

Potřeba zavedení pravidel pro uznávání kvalifikace zahraničních architektů na otevřeném evropském trhu vedla v roce 1985 k zakotvení systému požadavků na uznávání kvalifikace v oblasti architektury, prostřednictvím

požadované minimální délky denního prezenčního či kombinovaného vysokoškolského studia i vyžadovaných schopností, dovedností a znalostí absolventů škol shrnutých do 11 bodů Směrnice č. 85/384/EHS.

Požadovaná minimální délka prezenčního studia architektů byla původně určena pouze na 4 roky, jelikož v některých zemích EU měli do té doby přístup k profesi i absolventi tříletých vysokoškolských programů na fakhochschule či na vyšších odborných školách. Dlouhodobě vedenou snahu o prodloužení minimální délky studia v oblasti architektury, jak profesními spolky a organizacemi (ACE, UIA), tak akademickými a vzdělávacími platformami (EAAE, UNESCO), se podařilo prosadit až v roce 2013, v novele Směrnice 2013/55 EK. Navíc kompromisem, umožňujícím nadále přístup k profesi i absolventům čtyřletých programů, ale nově s požadavkem dvouleté praxe.

ČKA má, obdobně jako většina komor v postkomunistických zemích, jedny z nejpřísnějších požadavků na přístup k samostatnému výkonu profese – tři roky odborné praxe pod dohledem po absolvování uznaného vzdělání. V spojení s nezvykle dlouhou dobou studia v ČR, 6 architektonických škol z 8 má šestileté studium, opět v EU výjimečné specifikum zemí „před železnou oponou“, je umožněn přístup k profesi nejdříve ve 28 letech. V tomto věku byl Jan Kotěra již profesorem na UMPRUM.

Když se v roce 1999 ministři školství evropských zemí podpisem Boloňské deklarace přiklonili k harmonizaci „Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání“ (EHEA), byly oběma dokumenty – směrnicí i deklarací, vytvořeny základy stávajícího systému harmonizace formy i obsahu studia architektonických programů v evropských zemích.

V EU dnes naprosto převládá model studia strukturovaného na bakalářský a magisterský stupeň v délce 3 + 2 roky. Principy Boloňské deklarace jsou přitom svým způsobem v protikladu s požadavky Směrnice EK, která vyžaduje garanci obsahu a skladby studia pro celé pětileté graduované vzdělání. Za naplnění těchto požadavků zodpovídá ta škola, která vydává magisterský titul, kde může absolvent strávit pouze poslední 2 roky studia. Rámce Směrnice 85/384/EHS, vymezující pouze pro vysokoškolské vzdělávání architektů v evropských zemích, byly převzaty do celosvětově nastavené Dohody UIA o doporučených mezinárodních standardech výkonu profese a Zásad pro udělování akreditace a uznávání vzdělání, uzavřené v roce 1999 v Číně. Na její přípravě a projednávání se Komora za předsednictví Petra Bílka aktivně podílela.

Podstatou „dohody“ o obsahu ustanovení Směrnice EHS i Dohody UIA bylo udržení tradiční komplexnosti a všeobecnosti vzdělávání architektů i v době směřující ke stále užší vymezení specializací. Při přípravě Směrnice EK i během následných diskusí o aktualizaci jejích požadavků, reflektující vývoj v profesi i ve vzdělávání, vedených mezi experty na profesní i akademickou praxi, bylo nadále drženo krédo, že podstatou vzdělávání architektů je dnes nadále, snad kromě vzdělávání lékařů, ojedinělá komplexnost a všeobecnost studia.

Při opakovaných podnětech, zaměřených na potřebu aktualizovat směrnici 85/384/EHS i její novely, aby odpovídaly současným potřebám a novým výzvám, jako počítačové navrhování, udržitelný rozvoj i realizování nebo udržování staveb atp., bylo nakonec upuštěno od jejích zásadnějších změn. Díky její obecnosti a šíří požadovaných atributů vzdělávání architektů nepotřebných a došlo pouze k doplnění několika slov. Společným tématem diskusí i memorandum EAAE s ACE a UIA/UNESCO cílených ke změně směrnice byla dlouhodobě především snaha o prodloužení požadované minimální délky studia ze 4 na 5 let, čehož se v novele směrnice z roku 2013 podařilo dosáhnout.

Kumulace nových výzev povede opakovaně k přehodnocování potřeby implementace aktuálních změn výkonu profese ve vzdělávání architektů a urbanistů i krajinářských architektů. Nemusi však jít o změny na úrovni změn Směrnice EK, která díky své obecnosti ve vymezení požadovaného standardu vzdělávání architektů nadále pokrývá potřeby jejího vzniku – uznávání kvalifikace v oblasti architektury v rámci EU.

Je však nezbytné na ně reagovat v konkrétnějším aplikačním měřítku evaluace studijních plánů architektonických programů vysokých škol, při hledání a uplatnění doporučení a zásad pro zohlednění aktuálního vývoje, udržitelného rozvoje, množství nových poznatků a podmínek, zvyšující se rychlostí změn a také s ohledem na sílicí provázanost a překrývání výkonu profese i vzdělávání architektů, urbanistů a krajinářských architektů.

Jak dál v architektonickém školství

V posledních letech dochází ke zrychlování vývoje při zvětšování šíře a rozsahu potřebných vědomostí, dovedností a schopností i k jejich změnám, často v zásadních kategoriích. Je vůbec možné nadále sledovat a ještě rozšiřovat komplexnost a všeobecnost vzdělávání architektů, nebo dozrál čas na abdikaci z této tradiční vlastnosti architektonických studijních programů?

Na toto téma pořádala FA ČVUT v roce 2021 výroční konferenci Evropské asociace architektonického vzdělávání – EAAE, sdružující evropské architektonické školy, pod názvem „Nové dimenze a horizonty 2021“ – Reflexe zvětšování měřítka a prolínání disciplín v praxi architektů a urbanistů i krajinářských architektů ve vzdělávání.

Nacházíme se v období, kdy se zásadně mění podmínky výkonu profese a vzdělávání i legislativní a systémové procesy, které je formují. Na přelomové podněty naší doby je třeba reagovat – promýšlet a rozhodovat relaci kontinuity i změn při formování dalšího rozvoje vzdělávání architektů. Přitom je důležité rozpoznat, co je opravdu nezbytné pro rozvoj a podstatné pro v dlouhodobé perspektivě sledovanou kvalitu úrovně škol, jejich absolventů, a tím i architektury a urbanismu. Jak to vše promítnout do vzdělávání, když specializace není v oblasti architektury obvyklá a dle našich zákonů i evropské Směrnice není ani přípustná, zvláště v prvních letech studia?

Architektonické vzdělávání si jako jedno z mála udrželo všeobecnost a komplexnost i v době založené na specializaci ve vzdělávání i výkonu profese. Nezapomínejme, že je to spojeno také s jeho „povšečností“, bez níž by se nedaly sledované atributy již dávno udržet. Architekti se v období dominance specializací ve vzdělávání stali svým způsobem „specialisty“ na „všeobecnost a komplexnost“. Je tato tendence dlouhodobě udržitelná? Všeobecnost vzdělávání ve všeobecně zaměřených oborech je možná paradoxně ještě více potřebná při rostoucí nepřehlednosti a složitosti světa i rychlosti jeho změn a vývoje. Právě zvětšování měřítka a překrývání disciplín vyžaduje posilovat a rozšiřovat všeobecnost vzdělání. Velké projekty nemůže řídit specialista, ale osobnost s přehledem a nadhledem. Bylo by chybou ve vzdělávání architektů pod narůstající vahou potřebných znalostí otočit kormidlem a plout proti proudu.

Nadále bude potřeba pokračovat v tradici všeobecnosti a komplexnosti vzdělávání architektů, ale přitom bude nutné pečlivě zvažovat a vybírat, co absolventům nakládá na bedra na jejich cestu neustále se měnících podmínek výkonu profese. Jak z nově potřebných poznatků a disciplín, tak ze stále platných základů vzdělání architektů.

Při evaluacích nesledujeme jen to, co je třeba nově začlenit do výuky, ale se stejnou vážností se soustředíme také na to, co se ve vzdělávání i při výkonu profese architektů tolik nemění a platí dlouhodobě, zatímco to nové ze své podstaty rychle stárne. S překvapením zjistíte, že toho není málo. A není se za co stydět, v málokterém oboru je kontinuita tak užitečná a vítaná jako v architektuře a urbanismu a platí to rovněž o vzdělávání, natož v této profesi. Bude rozhodující, jak se pod tlakem rozsahu a rychlosti změn podaří vyvážit potřebu integrovat nové, ale udržet i potřebný podíl dlouhodobě platných principů architektonického navrhování a tvůrčí práce. Zvláště ve všeobecně a komplexně zaměřených oborech, vyžadujících celistvist poznání, bude v dnešních nejednoznačných situacích stále potřebnější a nezbytnější nevzdělávat jen k získávání jistoty v daném tématu a zadání, svádějící k opomíjení signálů ze zpětných vazeb, ale i ke schopnosti pracovat v dnes všudypřítomné nejistotě a s rozumnou mírou pochybností, podporujících pro architektury tak potřebnou schopnost empatie.

Učit neočekávat jistoty v předem daných faktech a postupech, ale postupně k nim spět, spolu s chápáním smyslu a souvislostí, umožňujících svobodně nakládat a řešit stále nová zadání i překvapivě se měnící okolnosti. Nesledovat pouze nabytí kompetencí, ale podporovat a pěstovat všeobecnou vzdělanost, která se stane lodivodem i majákem dalšího vývoje absolventů a tím i profese.

Ve stále složitějším a nepřehlednějším světě bude rozhodující schopnost dobré orientace, nejen za stále ojedinělejšího jasného počasí a bezproblémových situací, ale i v zamřelých a nepřehledných houštinách současnosti, obklupujících nás v mnoha oblastech a činnostech. V dané situaci bude nezbytné projevit schopnost nejen získat všechny potřebné informace, ale naučit se je třídít a hodnotit s úctou absorbovat a uplatňovat jen ty podstatné.

Přitom bude důležité, jestli se nám podaří udržet odstup a nadhled umožňující celistvist a lidský rozměr našich postojů, aby se v množství často protikladných a chaotických informací a požadavků i předpisů či hodnotících kritérií nevytratil smysl celku i potřeb zadání.

Nehledejme jednoduchá černobílá řešení, nepřislušejí vzdělávání celistvist profese architektů, urbanistů i krajinářů. Hledejme reflexi kompromisů mezi „komplexitou a protiklady“ ve vzdělávání architektů, potřebnou i v jejich tvorbě.

Provázanost rozvoje vysokoškolského a celoživotního vzdělávání

Při zmíněných evaluacích architektonických studijních programů je třeba vycházet nejen z interního prostředí škol a kapacit vlastního studia v délce

5–6 let, ale také zohledňovat potřebu celoživotního vzdělávání po absolvování školy, bez kterého není možné udržovat kontakt s novými poznatky.

Možnost získat poznání a vzdělání v určitém oboru na celý život se zdá v dnešním překotně se vyvíjejícím a měnícím světě jako překonaná. Mnozí architekti se během života budou věnovat jiným oborům a činnostem, než je navrhování nebo plánování. A i ti, kteří se budou své profesi věnovat po celý život, se budou muset během své praxe několikrát přizpůsobit zcela novým podmínkám stavění i projektování a legislativy je vymezující.

Důležitým předpokladem schopnosti absorpce změn je právě všeobecnost vzdělávání, která se uchovala v architektonických oborech. Neustále se zvětšující množství informací a potřebných znalostí i schopností již nebude možné učit dosavadními postupy, bude nutné zvolit novou strategii. Pokud nechceme opustit princip komplexnosti a všeobecnosti vzdělávání architektů, je třeba hledat v budoucnu prostor jinde. Uvnitř studijních programů, reformou a transformací struktury a obsahu studijních plánů i zapojením celoživotního vzdělávání.

Na dnešní stav není možné reagovat prodlužováním délky studia, kterou nelze podřizovat nárůstu množství znalostí a schopností potřebných pro výkon profese architekta i permanentnímu vývoji a změnám v praxi. Je třeba aplikovat trend učit jen základní, dlouhodobě uplatnitelné znalosti a schopnosti a předpokládat potřebu i funkčnost celoživotního vzdělávání absolventů i osvojování zkušeností získaných výkonem praxe.

V dnešní dynamické době nemůžeme nadále podléhat iluzi, že s tím, co předáme našim studentům, vystačí po celý život. Z tohoto hlediska je třeba evaluovat studijní programy, aby to, co se na škole studenti naučí a osvojí, co si z ní odnesou, pokud možno neztrácelo hodnotu a platnost v dnešních podmínkách i v budoucnu.

Naším úkolem není jen učit se poznávat již viděné, ale i vidět dopředu a neztratit přitom pokoru vlastní naší relaci ve světě. Na tuto realitu je nutné reagovat především pečlivým výběrem opravdu základních informací, které škola potřebuje studentovi předat. A je nutné se soustředit také na zvládnutí orientace a schopnosti využití těchto informací. Stanovení současného penza znalostí je velice obtížné – tím spíš, že škola musí nadále garantovat, že její absolvent dokáže vyprojektovat realizovatelnou a dobře fungující stavbu, což se v dnešní době může jevit apologetům progresivních tendencí a teorií v architektuře jako nepodstatný problém.

Post scriptum – Aktuální problémy ovlivňující prostředí vysokých škol

Evaluace obsahu studia versus úroveň znalostí maturantů

Vysokoškolské vzdělávání architektů neřeší pouze potřebu reagovat na aktuální podmínky vývoje profese. Musí reagovat na stále citelnější zmenšování šíře i hloubky osvojených znalostí maturantů. Maturita již není celostátním garantem standardu úrovně středoškolské vzdělanosti. Našemu základnímu i střednímu školství je vytýkáno, že je stále příliš zaměřeno na znalosti a jejich prověřování a málo na kompetence, na schopnost uplatnění osvojených znalostí. V probíhající revizi Rámcových

vzdělávacích programů na ZŠ je proto klíčová úloha připisována kompetencím. Ověřování nabytí znalostí a jejich osvojení je upozadováno, až trochu tabuizováno. Ve zhodnocování a zafixování nabytých znalostí přes nácvik schopnosti je kompetentně používat máme na základních a středních školách jistě co dohánět, ale nelze to aplikovat s opačným extrémem, s despektem k prověřování znalostí a vědomostí. Znalosti a vědomosti jsou základem pro získávání kompetencí, kompetence z nich vyrůstají, nikoli naopak.

Fakulty architektury jsou obdobně jako všechny umělecké školy či školy zaměřené na výkon profese, tradičně založeny na výuce kompetencí a schopností navrhovat. Učí, jak na základě vědomostí i znalostí a pomocí dovedností dosáhnout schopnosti navrhnout interiér, stavbu či sídlo. Přitom nejsme v situaci, že bychom na architektonické vysoké školy přijímali maturanty, kteří se projevují kompetencí schopnosti navrhovat.

Problém není v množství přijímaných studentů, odpovídá dnešní době s širokou možností jejich uplatnění i přínosti formálních požadavků na vzdělání a výkon profese, sledovaných státem i Komorou. Nebereme jen ty, kteří již prokazují kompetenci „navrhovat“, ani na filozofické fakulty neberou jen ty kompetentní „filozofovat“. Na školách, které jsou založeny na principu, že se studenti potřebné oborové interiéry, stavbu či sídlo naučí, velmi záleží na úrovni jejich vědomostí a znalostí, bez kterých nelze kompetence rozvíjet. Nikoli oborových, které univerzity poskytují, ale těch středoškolských a základních.

Vědomosti i znalosti jsou i v dnešní složité, neustále se měnící, uspěchané době nadále důležité. Bez nich kompetence k jejich uplatnění nelze získat, bez nich nenavrhneme barák ani neupletete bič.

Související podmínky a omezení rozvoje vysokých škol

Vývoj vysokých škol je stále více ovlivňován a zatěžován formálními, z vnějšku vyžadovanými akty a postupy – a) hodnocením kvality univerzity, jejich součástí i každého studijního programu, založeným na pracně dokládaném výkaznictví; b) složitostí a množstvím administrativních pokynů, vyhlášek, nařízení a příkazů; c) formálně předsanými procesy plánování. To vše by mohlo být prospěšné a užitečné, pokud by se dělalo z vlastní vůle, podle vlastní potřeby obsahu i rozsahu a nebylo takto formálně a čteně vyžadováno.

Po roce 1989 se na vysoké školy sice vrátila akademická svoboda, ale postupně, a v důsledku toho i nepozorovaně, jsou zaplétány do sítě nařízení, omezení a limitů či hodnocení a výkaznictví. Naštěstí jsme na našich univerzitách prozatím poměrně ušetřeni diktátu pokrokových plánovačů lepších zítřků a nové společnosti.

Když se dělají tyto procesy formálně, neprospívá to kvalitě a rozvoji, ale naopak, ubírají prostor a čas se jim věnovat. Je otázkou, kdy se stane „NET“ omezení, příkazů, hodnocení a výkazů natolik těsnou svěřací kazajkou rozvoje vysokých škol, že to výrazně omezí i úroveň akademických svobod, které s rozvojem škol úzce souvisejí. Bývaly alfou a omegou jejich rozvoje, ale nemusí tomu být i nadále, když sevření a zaplétání do těch sítí přestaneme vnímat a bránit se jim.

Osudové zacyklení vývoje

Akademická svoboda jsou založeny na svobodném bádání i učení se ve zvolené oblasti. V posledních letech se stává stále častěji, že je vývoj předem predikován a věcně i časově nastaven politiky a aktivisty, bez reflexe a součinnosti vlivu vědců, výzkumníků a umělců, manažerů a výrobců či uživatelů výrobků. Nepozorovaně se vracíme do období, kde takto přebujelé a sebejisté, realitu nerefluktující plánování určovalo vývoj a rozvoj vědy, výzkumu, hospodářství i univerzity.

Infiltruje se to postupně do mnoha oblastí, nejde jen o rozsah vizionářství v rozvoji automobilismu, nastavování razantních omezení pro výstavbu, životní prostředí atp. Uplatňování a vyžadování předem nastavených parametrů, svědčící o pohrdání využitím invence a inovací i vývoje, nepřispěje rozvoji Evropy jako kontinentu otevřeného budoucnosti. Tradičně založené na tvůrčím prostředí a svobodné atmosféře univerzity i bádání a tvůrčí práci umělců i architektů, neovlivňovaných předsanými šablonami myšlení i chování, jako v zemích s „ukončeným“ a „stabilizovaným“ vývojem. Je to všude kolem nás. Musíme se učit tyto tendence rozpoznávat a čelit jim. A učit tomu i studenty, kteří v tomto prostředí vyrůstají a jejich citlivost na ně s tím souvisí.

Ladislav Lábus

Školy, jejichž studijní programy získaly uznané vzdělání v autorizačních oborech ČKA

České vysoké učení technické v Praze Fakulta architektury

A.1 – Architektura

Na technických univerzitách

- s. 30 Fakulta architektury ČVUT v Praze
- s. 34 Fakulta stavební ČVUT v Praze
- s. 37 Fakulta architektury VUT v Brně
- s. 40 Fakulta stavební VUT v Brně
- s. 43 Fakulta stavební VŠB TU Ostrava
- s. 46 Fakulta umění a architektury TU Liberec

Na uměleckých školách

2 programy

- s. 48 AVU Praha
- s. 50 VŠUP Praha

Na 1 soukromé vysoké škole

- s. 53 ARCHIP – Architectural Institute in Prague

A.2 – Územní plánování

- s. 60 Fakulta životního prostředí ČZU v Praze

A.3 – Krajinářská architektura

- s. 55 Zahradnická fakulta MENDELU v Brně
- s. 58 Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU v Praze
- s. 30 Fakulta architektury ČVUT v Praze

Více o uznání kvalifikace na s. 50.

Kontakt

Fakulta architektury ČVUT v Praze
Thákurova 9, 166 34 Praha 6
– Dejvice

www.fa.cvut.cz
www.facebook.com/fa.cvut.cz
www.instagram.com/fa_cvut
www.linkedin.com/school/fakulta-architektury-cvut

Vznik

Samostatná Fakulta architektury ČVUT vznikla v polovině sedmdesátých let minulého století, ovšem výuka tohoto oboru má v Praze téměř třístaletou tradici. Na Stavovské inženýrské škole, založené roku 1707, probíhala od poloviny 18. století v souvislosti s naukou o stavitelství výuka architektury pojmávaná jako syntéza umění, vědy a techniky. V následujícím století se škola transformovala na polytechniku a roku 1864 se na ní ustavil odbor architektura – pozemní stavitelství a inženýrské stavby.

Krédó

Přemýšlivá, zároveň praktická. Respektující minulost, vyhlížející budoucnost. Spojení tří studijních programů, zázemí velké univerzity, spolupráce s osobnostmi architektury, krajinářské architektury a designu. Kreativní i technická.

Počty studujících

Počty studujících v akademickém roce 2023/2024 (stav k 1. 10. 2023)	Bakalářský studijní program (Bc.)	Navazující magisterský studijní program (NMGr.)	Doktorský studijní program
Architektura a urbanismus	906	527	125
Krajinářská architektura	91	65	
Design	98	52	12
Architecture and Urbanism, Landscape Architecture		21	10
Architektura, urbanismus a krajinářská architektura		13	

Počty zapsaných studujících	2021/22	2022/23	2023/24
Architektura a urbanismus (Bc.)	296	344	297
Architektura a urbanismus (NMGr.)	138	146	219
Architektura, urbanismus a krajinářská architektura (NMGr.)	8	5	3
Krajinářská architektura (Bc.)	27	30	32
Krajinářská architektura (NMGr.)	27	30	20
Design (Bc.)	23	39	42
Design (NMGr.)	18	20	19

Počty absolventů a absolventek	2020	2021	2022
Architektura a urbanismus (Bc.)	131	123	140
Architektura a urbanismus (NMGr.)	178	150	127
Krajinářská architektura (Bc.)	19	23	28
Krajinářská architektura (NMGr.)	19	19	20
Design (Bc.)	29	29	32
Design (NMGr.)	7	7	11

Vydání

Počty zaměstnanců

Počet akademických pracovníků	2023/2024
Profesoři a profesorky	21
Docenti a docentky	39
DrSc., CSc., Dr., Ph.D., Th.D.	45
Ostatní	106
Celkem	211

Studijní programy

Bakalářské studijní programy

- Architektura a urbanismus
- Krajinářská architektura
- Design

Navazující magisterské studijní programy

- Architektura a urbanismus
- Architektura, urbanismus a krajinářská architektura
- Krajinářská architektura
- Design

Doktorské studijní programy

- Architektura a urbanismus (zaměření: Architektura, stavitelství a technologie; Architektura, teorie a tvorba; Dějiny architektury a památková péče; Krajinářská architektura; Urbanismus a územní plánování)
- Design
- Smart Cities

Výuka v AJ

- Všechny navazující magisterské studijní programy
- Doktorské studijní programy Architektura a urbanismus, Smart Cities

Studijní moduly

V akademickém roce 2023/2024 nabízí fakulta v magisterském studijním programu Architektura a urbanismus moduly Zahradní a krajinářská architektura, Památková péče, Prostorové plánování, Počítačové navrhování/Design Computing a Development. Absolvent modulu získá kromě základního povinného programu ucelené vzdělání ve zvolené odbornosti.

Mezinárodní spolupráce

Jsmo dlouholetým aktivním institucionálním členem Evropské asociace škol architektury (EAAE), Evropské asociace škol urbanismu a prostorového plánování (AESOP), Evropské rady škol krajinářské architektury (ECLAS) a organizace DOCOMOMO International. V roce 2021 jsme hostili výroční konferenci EAAE, které se účastnilo přes 100 zahraničních škol architektury.

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Ateliéry 1. ročníku

Architektura a urbanismus:

Amblerová, Balejová, Bednářová, Brožová, Buřičová, Čančík, Hůrka, Kazimour, Kirovová, Kordovský, Liesler, Marques, Rössler, Rottová, Sládek, Sodomková, Šrámek, Ullmann

Krajinářská architektura: Špalková

Design: Bébarová, Jaroš

Ateliéry 2.-5. ročníku

Architektura a urbanismus:

Achten–Pavliček–Sýsová, Cikán, Císlar–Pazdera, Efler, Florián, Gírsa, Hájek, Hlaváček–Čeněk–Minařovič, Hradečný, Chalupa, Juha–Navrátil–Tuček, Klokočka, Kohout–Tichý, Kordovský, Koucký, Krátký, Kuzemský, Lábus, Maas, Mádr, Plicka, Redčenkov–Danda, Sedlák, Seho, Sosna–Filsak, Soukenka, Stempel–Beneš, Suske, Šestáková–Dvořák, Šindlerová, Tesař–Barla, Valouch–Stibral, Vojtík, Zmek–Kryzl–Novotný

Krajinářská architektura:

Fingerová, Rehwaldt, Salzmann, Sitta, Trevisan

Design: Fišer, Jaroš, Karel, Streit, Šulc, Tvarůžek

Věda a výzkum

Z výzkumné a vědecké činnosti fakulty vynikají aktivity Výzkumného centra průmyslového dědictví (VCPD), kde působí Jan Zikmund, Benjamin Fragner a Lukáš Beran. Studium poválečné architektury se zabývají Petr Vorlík, Hubert Guzik, Klára Brůhová a Veronika Vicherková. Vedle toho se věnujeme počítačovému projektování, významnou osobností v této oblasti je Henri Achten, nebo experimentům s plasty, kde se angažuje Kateřina Sýsová Nováková.

Na oblast kvality bydlení se dlouhodobě soustředí Ústav nauky o budovách (publikace a konference Re-vize typologie), do architektonického projektování zasahují také aktivity Ústavu urbanismu (metodiky, knihy a konference Inventura urbanismu). Na témata udržitelné architektury se zaměřuje Ústav navrhování II. Pro praktickou aplikaci je klíčová spolupráce na tvorbě územních plánů (Ústav urbanismu, Ústav prostorového plánování) nebo stavebně historické průzkumy (Ústav památkové péče, Ústav teorie a dějin architektury).

Mezi ceněné vědecké výsledky patří výzkum kolektivu Jana Jehlíka Původ a atributy památkových hodnot historických měst České republiky (2016–2020), Architektura osmdesátých let v České republice (2018–2022) Petra Vorlíka a jeho týmu, výzkum ocelových mostních konstrukcí industriálního kulturního dědictví (2023) Martina Pospíšila, knihy Huberta Guzika o bydlení, mezinárodní aktivity Pavla Kaliny nebo aktivity na hraně praxe a výzkumu v pracích Petra Hájka.

Otevřenost, perspektiva, týmová spolupráce

Jsmo školou založenou na otevřenosti a inkluzivitě. Tento princip společně s jednoduchostí a pravdivostí odráží budova navržená architektkou Alenou Šrámkovou. Jako první fakulta ČVUT jsme připravili výběrové řízení na pozici ombudsmanky, kterou od ledna 2023 zastává Dita Jahodová, vytvářející na FA prostor pro dialog a důvěrnou pomoc v otázkách etiky a kultury studijního a pracovního prostředí. Ateliérovou a teoretickou výuku vedou přední české a zahraniční osobnosti. Silnou stránkou naší školy je flexibilita, která nabízí studujícím prostor pro objevování různých přístupů k navrhování díky možnosti výběru mezi ateliéry. Princip vertikálního ateliéru, v němž vedle sebe pracují na různých typech projektů posluchači a posluchačky 2.–5. ročníku, poskytuje výhodu rozmanitých perspektiv, vzájemného učení a týmové práce.

Sekce

TÉMA

Strana

32

Zahraniční mobilita

Naše škola připravuje své studentky a studenty na úspěšné uplatnění v globálním pracovním prostředí. Každoročně jich vyjíždí 100–150 na studijní pobyty a pracovní stáže. V současné době máme uzavřeno celkem 70 vlastních partnerských smluv v 22 zemích světa – kromě většiny Evropy také v Argentině, Austrálii, Kostarice, Japonsku, Jižní Koreji, Mexiku, Peru, Singapur a Tchajwanu. Recipročně u nás v anglických programech studuje každý rok 150–200 zahraničních posluchačů, momentálně z 18 zemí světa. Jsme zapojeni do mezinárodního projektu EuroTeQ Engineering University, virtuální výuky na pěti evropských univerzitách.

Širší možnosti uplatnění

Připravujeme nový magisterský studijní program Plánování a development. Reagujeme tak na potřebu integrovaného přístupu k plánování a rozvoji měst, i s ohledem na klimatickou krizi. Absolventům a absolventkám poskytne porozumění komplexnímu charakteru urbanismu, ale také dovednosti a nástroje potřebné pro úspěšnou kariéru v oblasti městského plánování.

Hostující profesori

Od roku 2018 evidujeme téměř 120 zahraničních hostů, kteří na naší fakultě přednášeli, vedli ateliér nebo byli oponenty. V roli hostujícího profesora na fakultě působil německý krajinářský architekt Till Rehwaldt (2017–2018), slovenský architekt Vasa Perović (2018–2019), česko-německý architekt Mirko Baum (2019–2020) a aktuálně druhým rokem nizozemský architekt Winy Maas, společník kanceláře MVRDV a zakladatel výzkumné laboratoře The Why Factory na TU Delft. V roce 2007 založil děkan Zdeněk Zavřel tradici přednášek světových architektů, urbanistů a krajinářů. Od roku 2015 se tyto přednáškové cykly staly součástí November Talks, odehrávajících se za finanční podpory Nadace Sto na šesti evropských univerzitách. V průběhu osmi ročníků jsme do Prahy pozvali 32 světoznámých architektů, urbanistů, krajinářů, designérů a teoretiků.

Navrhni a postav

Významnými výsledky spolupráce s veřejným i soukromým sektorem jsou design-build projekty, na které se specializuje Ústav navrhování II. Od roku 2011 vzniklo na fakultě 38 design-build projektů, do nichž se zapojilo téměř 300 studujících. Propojení teoretické výuky s vlastní hmatatelnou zkušeností umožňuje studujícím zažít celý proces návrhu a dopracovat své nápady až k realizaci. Mezi návrhy, které nezůstaly jen na papíře, jsou např. lávky a útulny do Krkonošského národního parku, prototyp energeticky soběstačného domu AIR House nebo Rolling House instalovaný na nádvoří fakulty. Kromě dalších cen byly útulny Jenga a Kømen nominovány na Českou cenu za architekturu a soubor lávek a útulen získal v roce 2022 ocenění Počin veřejného investora v Krkonošské ceně za architekturu.

Ocenění

Projekty našich studujících se pravidelně umísťují v tuzemských i zahraničních soutěžích. V roce 2022 získali Anna Laubová, David Foud, Jakub Kuchař, Kristýna Mastná a Klára Pavelková ocenění ve 23. ročníku soutěžní Přehlídky diplomových prací ČKA. Dva absolující designu byli úspěšní v mezinárodních soutěžích Graduation Projects (Michal Zmek) a Green Concept Award (Anna Zatloukalová). Opakovaný úspěch zaznamenala expozice designérů na mezinárodní soutěžní přehlídce Designblok (nejlepší školní prezentace 2022, druhé místo 2023). V roce 2020 se práce Kateřiny Průchové, v konkurenci tisíců diplomních projektů, probíjovala mezi 12 finalistů bienální přehlídky EUmies Young Talent Award. Podobně úspěšná je opakovaná účast našich krajinářů na Mezinárodním festivalu zahrad v Chaumontu nad Loirou ve Francii.

Připravila
Ing. arch. Kateřina Rottová, Ph.D.
prodělkanka pro vnější vztahy FA ČVUT v Praze

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Sekce

TÉMA

Strana

33

České vysoké učení technické v Praze Fakulta stavební

Fakulta stavební byla založena z iniciativy Josefa Christiana Willenberga na základě česky psané tzv. zakládací listiny reskriptu císaře Josefa I. z 18. ledna 1707 jako první veřejná inženýrská škola střední Evropy pod názvem Stavovská inženýrská škola v Praze. V roce 1879 byl český ústav označen názvem C.k. Česká vysoká škola technická v Praze a novým organizačním statutem v roce 1920 byla tato nejvyšší škola technická přejmenována na dnešní České vysoké učení technické. Ruku v ruce s organizačním vývojem vysokých škol technických postupoval i vývoj statutární. Fakulta stavební vznikla v roce 1960 sloučením samostatných fakult architektury a pozemního stavitelství, inženýrského stavitelství, fakulty zeměměřické a ze stavebního směru zrušené fakulty ekonomického inženýrství. V roce 1976 se z ní opět vyčlenila Fakulta architektury.

Kontakt

Fakulta stavební, České vysoké učení technické v Praze
Tháškova 7, 166 29 Praha 6
– Dejvice

www.fsv.cvut.cz

Krédó

Fakulta stavební vychovává již 20 let ve studijním programu Architektura a stavitelství architektky s rozšířeným technickým vzděláním. Důraz je kladen na komplexní pohled při vzniku architektonického a urbanistického díla.

Počty studujících

Počet studentů architektury ve školním roce 2023/2024 celkem	877
Bakalářský stupeň	648
Navazující magisterský stupeň	169
Doktorský stupeň	60

Počty přijatých studentů architektury	2021	2022	2023
Bc.	258	283	287
Mgr.	94	79	99
Ph.D.	11	12	10

Počty absolventů architektury	2021	2022	2023
Bc.	93	81	98
Mgr.	90	89	82
Ph.D.	5	5	10

Počty zaměstnanců

Celkem	65
Akademických pracovníků	61
Techničtí pracovníci	2
Sekretářky	2
Externistů na DPP a DPČ	cca 50

Pozn.: Na výuce programu Architektura a stavitelství se podílejí také další pracoviště (katedry) Fakulty stavební ČVUT a desítky jejich akademických pracovníků.

Studijní programy

- BSP (bakalářský)
- Architektura a stavitelství, 4 roky (8 semestrů), akademicky zaměřený
- NSP (navazující magisterský)
- Architektura a stavitelství, 2 roky (4 semestry), akademicky zaměřený, obsahuje 3 možná zaměření studia (skupiny povinně volitelných předmětů): Architektura a stavitelství, Architektura a urbanismus, Ochrana a obnova památek
- DSP (doktorský)
- Architektura a stavitelství
- Průmyslové dědictví
- Stavební obnova památek
- Architecture and Sustainable Development (vyučovaný v AJ)

Věda a výzkum

Na Katedře architektury je cíleně podporován výzkum průmyslového dědictví, obnovy a ochrany památek, udržitelné výstavby, venkovského prostoru a membránových konstrukcí. V roce 2023 proběhla Přehledová konference k tématům průmyslového dědictví a mezinárodní konference Brasília x Zlín: VISION OF THE MODERN CITY.

Výstavní činnost

Proběhlo 35 výstav studentských prací a výstupů vázaných na různé projekty, přičemž k nejvýznamnějším patří výstava Architektura a moc – Paláce Brasília, která vznikla ve spolupráci s Brazílskou ambasádou v ČR a Českou ambasádou v Brazílii. Proběhla též tradiční výstava Studenti A+S a výstavy kreseb studentů z Telče, NZM a NTM Praha, pokračovala i série výstav modelů staveb české vrcholné gotiky, které byly vystaveny tentokrát v Regionálním muzeu Jílové u Prahy, Klementinu a Městském muzeu Sedlčany.

Workshopy

V listopadu se konal workshop Den řemesel. Katedra byla též zapojena do Týdne betonu a workshopu „Lesamáj“. Do databáze RUV bylo za rok 2023 vloženo 313 záznamů o autorských výkonech pracovníků katedry.

Ocenění

Marco Maio se svým projektem Fibonacci získal GIG SEE Grand Prix Architecture Award 2023 v kategorii veřejný otevřený prostor a krajina a Českou cenu za architekturu 2023, nominací na titul v soutěži Urbanistický projekt roku 2023 za projekt Textilana Liberec – Nová městská čtvrť získali Petr Šíkola, Václav Dvořák a Hana Klapalová. Členové katedry vložili do databáze V3S za rok 2023 celkem 68 záznamů, z nichž 22 záznamů bude odesláno do RIV a 11 výsledků půjde do RIV jako tzv. nebibliometrizovatelné, druh O.

Spolupráce s ostatními organizacemi a institucemi

Probíhá úzká spolupráce s městskými i obecními úřady při přípravě zadání ateliérové tvorby. Členové katedry se podílejí na znalecké a posudkové činnosti v oblastech památkové péče, architektury a stavitelství. Mezi partnery patří Město Telč, Národní galerie, Národní zemědělské muzeum v Praze, Národní technické muzeum, Škoda auto ČR, Národní divadlo, Česká televize, ambasáda Brazílie v ČR, Inspireli, městské části Prahy a místní obecní úřady.

Projekty

Řešeno bylo 28 projektů: 3 projekty smluvního výzkumu, 2 projekty NAKI II, 2 projekty SVK, 21 projektů SGS.

Hodnocení školy

Jsme jediná škola v ČR, která má bakalářské studium akreditované v kombinaci oblastí vzdělávání Architektura a urbanismus a Stavebnictví. Studium představuje komplexní základ pro budoucího architekta. Těžiště je v hodinách ateliérové tvorby, které jsou koncipovány horizontálním způsobem. Běžnou součástí výuky jsou výstavy, soutěže a workshopy. V bakalářském studiu je povinná třítydenní praxe. K dispozici je moderní zázemí pro výuku, jako je Ateliér D (openspace), modelová dílna, kreslířny či studio membránové architektury. Pro ateliérovou tvorbu máme jako standard technickou podporu, studenti mohou navrhovat i přímo ve virtuální realitě.

Škola vychovává odborníky s vyváženými znalostmi architektonických a stavebně technických disciplín, které jim umožní plnohodnotné působení v oboru projektování a výstavby pozemních staveb v takovém rozsahu, aby mohli působit jako projektanti v architektonických a projekčních kancelářích a ateliérech či jako členové realizačních týmů v procesu výstavby. Důležitou vlastností absolventa má být vnímavost k architektonickému detailu a schopnost jej technicky dořešit. Při výuce je zohledněno sledování nových architektonických a urbanistických tendencí, také technických a technologických postupů v inženýrských oborech. Důraz je kladen na znalosti architektonických, technických, uměleckých, ekologických, sociologických, demografických a ekonomických disciplín, včetně disciplín seznamujících s psychickými a fyzickými potřebami uživatele architektonického díla, na znalosti právních předpisů relevantních pro architektonickou praxi a předpisů o užívání prostředí osobami s omezenou schopností pohybu nebo orientace.

Silnou stránku představuje zejména stabilita, ale i řada příležitostí, se kterými je potřeba výhledově pracovat. Fakultu stavební lze charakterizovat třemi slovy: Tradice, kvalita, perspektiva. Jsme školou, která vyučuje architekturu a stavitelství již více než 300 let, základy výuky položily mimořádné osobnosti, ti nejlepší ve své generaci. Fakulta stavební patří mezi nejlépe hodnocené součásti ČVUT v rámci mezinárodních rankingů. Absolventi nejsou „inventářem úřadu práce“. Prakticky všichni absolventi vstupují do praxe již se zaměstnaneckými smlouvami nebo s cílem vlastního podnikání.

Slabou stránkou a velkou příležitostí je systematické zjišťování zpětné vazby mezi absolventy a jejich zaměstnavateli, péče o duševní zdraví studentů, které bylo zejména v důsledku pandemie Covid-19 vystaveno velké zátěži, a lze předpokládat, že studentů se specifickými potřebami při studiu bude přibývat. Podpora internacionalizace a průprava studentů pro studium a práci v zahraničí je dalším velkým okruhem, na který je potřeba se zaměřit.

Uplatnění absolventů

Absolventi programu Architektura a stavitelství nacházejí zajímavé pracovní pozice jak v architektonicko-projekční praxi (Jakub Cigler architekti, MS Group, DOMYJINAK, ADNS, Saint-Gobain Isover, VPU Deco, Penta Development a další, nebo si založili třeba i vlastní projekční praxi – například Lichý Mizera architekti), tak ve státní správě (IPR, stavební odbory a odbory územního plánování, orgány památkové péče, Národní památkový ústav), někteří zůstávají na fakultě, věnují se vědecké činnosti a rozšiřují řady pedagogů na Katedře architektury, Katedře urbanismu a územního plánování, Katedře konstrukcí pozemních staveb a Katedře ekonomiky a managementu ve stavebnictví.

Studenti jsou pro projekční praxi připravováni zejména v rámci ateliérové tvorby, což je vlastně „simulátor“ práce v kanceláři (zejména v magisterském studiu). V bakalářském studiu je povinná třítydenní praxe. V magisterském studiu máme začleněný předmět Úvod do profesní praxe, který se věnuje aktuálním tématům – zejména změnám v legislativě, vstupu do praxe a profesním organizacím. Také jsou rozvíjeny manažersko-ekonomické schopnosti včetně vedení vlastní firmy. Fakulta v tomto ohledu nabízí i navazující magisterský studijní program Stavební inženýrství – řízení projektů, který se podrobněji věnuje tématům projektové řízení (developer, projektový manažer apod.), řízení stavební firmy, inženýring, příprava a oceňování staveb, BIM (informační modelování / management budov). Výuka probíhá v unikátní velkoprostorové učebně Ateliéru D. Architekti Smolík a Rychtařík, autoři návrhu Ateliéru D, jsou současně vyučujícími na Katedře architektury.

Máme smlouvu s Virtuplexem, studenti si tak mohou ověřit své návrhy ve virtuální realitě.

Technické zázemí laboratoří fakulty stavební nabízí možnost pracovat s nejnovějšími technologiemi ve stavebnictví.

Připravili
prof. Zuzana Pešková
proděkanka FSv pro pedagogiku,
Fakulta stavební ČVUT v Praze

prof. akad. arch. Mikuláš Hulec
vedoucí Katedry architektury,
Fakulta stavební ČVUT v Praze

Vysoké učení technické v Brně Fakulta architektury

Historie Fakulty architektury se odvíjí od roku 1919, kdy byl na půdě České vysoké školy technické zřízen obor architektury a pozemního stavitelství. Na škole působily významné osobnosti brněnské architektury a velmi záhy se stala důležitým epicentrem ovlivňujícím československou avantgardní architektonické dění. Na funkcionalistickou tradici navázala i v jednom z nejvýznamnějších poválečných období, jehož nositeli byly mezinárodně uznávané osobnosti jako např. Bohuslav Fuchs, Bedřich Rozehnal, Miloš Koppřiva nebo Vincent Makovský, kteří ale museli kvůli politickým represím na konci 50. let fakultu postupně opustit.

Historie školy ve spojení s koloritem Brna, jako jednoho z nejkondenzovanějších center architektury první poloviny 20. století, vytváří sebevědomý základ a neopakovatelnou atmosféru fakulty, kterou podtrhuje i velikost školy, která má ideální nastavení proto, aby se zde daly rozvíjet různorodé přístupy k architektuře a urbanismu a zároveň aby se nevytratil komunitní duch akademického společenství a sdílené nadšení pro architekturu a poznávání světa skrze tuto disciplínu.

Kontakt

Fakulta architektury,
Vysoké učení technické v Brně
Poříčí 273/5, 639 00 Brno-střed

www.fa.vutbr.cz

Krédo

Na FA VUT připravujeme studenty na jejich budoucí architektonickou praxi, ale zároveň je učíme o profesi architekta stejně jako o architektuře samotné přemýšlet v kontextu měnící se společnosti a aktuálních výzev. Jsme autonomní entitou, která vystupuje aktivně navenek a přiznává si právo vyjadřovat se k celé šíři témat, která jsou s architekturou nebo urbanismem spojeny.

Počty studujících

Počet studentů celkem ve školním roce 2023/2024	650		
Počty přijatých studentů ročně	2021	2022	2023
Bc.	176	182	171
Mgr. – český studijní program	82	80	61
Mgr. – anglický studijní program	5	3	12
Doktorské studium	11	6	12
Celkem	274	271	256

Počty absolventů ročně	2021	2022	2023
Bc.	57	56	67
Mgr. – český studijní program	70	60	59
Mgr. – anglický studijní program		2	4
Doktorské studium	2	2	3
Celkem	129	120	133

Počty zaměstnanců

Počet pedagogů ve školním roce 2023/2024	62

Studijní programy

Bakalářské

- Architektura a urbanismus (B_A+U), 4 roky, titul Bc., prezenční studium
- Architecture and Urban Design (BE_A+U), angličtina, 4 roky, titul Bc., prezenční studium

Navazující magisterské

- Architektura a urbanismus (N_A+U), 2 roky, titul Ing. arch., prezenční studium
- Program: Architecture and Urban Design (NE_A+U), angličtina, 2 roky, titul Ing. arch., prezenční studium

Doktorské

- Architektura a urbanismus (ARCHURB)
Specializace: Architektura, 4 roky, titul Ph.D., prezenční studium
Specializace: Urbanismus, 4 roky, titul Ph.D., prezenční studium
- Architektura a urbanismus (ARCHURB)
Specializace: Architektura, 4 roky, titul Ph.D., kombinované studium
Specializace: Urbanismus, 4 roky, titul Ph.D., kombinované studium

Členění jednotlivých pracovišť

- Ústav teorie architektury
- Ústav urbanismu
- Ústav stavitelství
- Ústav zobrazování
- Ústav navrhování
- Ústav památkové péče
- Ústav prostorové tvorby
- Ústav experimentální tvorby

Další moduly

- Modul 1
Prostorová tvorba, výzkum a realizace
- Modul 2
Navrhování staveb
- Modul 3
Urbanismus a krajinná tvorba
- Modul 4
Experimentální tvorba
- Modul 5
Památková péče a rekonstrukce
- Modul 6
Výzkum, teorie, kritika

Další aktivity

V současné době má škola téměř 400 bakalářských studentů a zhruba 150 magisterských studentů a 30 doktorandů. Osou výuky jsou prakticky i teoreticky orientované ateliéry, které si studenti vybírají na základě preferovaných témat a osobností pedagogů. Na ateliérovou výuku navazují teoretické, technické a další rozšiřující předměty tak, aby znalosti a dovednosti umožnily absolventům studia pracovat jako samostatný autorizovaný architekt nebo urbanista, zaměstnanec architektonických a urbanistických kanceláří nebo aby se uplatnili v akademické sféře, v kulturních i výzkumných institucích či státní správě.

Součástí vnitřního nastavení Fakulty architektury je otevřenost nejen k myšlenkám a společenskému dění, ale také k mezinárodní spolupráci. Mezi akademiky působícími na fakultě nejsou tedy jen oceňovaní čeští architekti, ale také celá řada zahraničních pedagogů z Polska, Holandska, Ukrajiny, Velké Británie nebo USA.

Prostřednictvím navazovaných nových spoluprací, tvorbou nových studijních programů a rozvojem kritického myšlení chce Fakulta architektury pokračovat ve zvyšování významu školy a jejího dopadu na region stejně jako chce posilovat svoji společenskou odpovědnost.

Škola v posledních letech vybuďovala s podporou evropských fondů ERDF II laboratoře s nejmodernějším technickým vybavením včetně robotické učebny. Využívá profesionálně vybavenou fotolaboratoř a na stejné úrovni vybavené podcastové studio. Vedle práce s nejmodernější technikou mají studenti možnost rozvíjet svoje výtvarné nebo prostorové nadání v malířském a sochařském ateliéru a ve stolařské dílně si pak osvojují rukodělné dovednosti a práci se dřevem.

Podle prestižního hodnocení QS Ranking je FA VUT na 201.–230. místě na světě, což z ní dělá jednu z nejlepších fakult architektury v regionu střední a východní Evropy. Fakulta usiluje o další zlepšení akademického hodnocení spoluprací se zahraničními architekty a pedagogy, podporuje pořádá mezinárodní workshopy, konference a sympozia, podporuje mezinárodní výměnu studentů. Škola je aktivní při navazování spolupráce s municipality, výsledky výzkumů a tvůrčího snažení prezentuje prostřednictvím publikací a výstav.

Příprava na výkon profese

Studenti FA VUT jsou v rámci magisterského studijního programu připravováni pro architektonickou praxi jako autorizovaný architekt po složení zkoušky odborné způsobilosti nebo v kanceláři autorizovaného architekta a ve vedení realizace jednoduché stavby. Absolvent získá uznané odborné vzdělání, které je jednou z podmínek pro udělení autorizace dle Autorizačního řádu ČKA. Penzum nabytých znalostí a dovedností umožňuje absolventům nalézt uplatnění také v akademické sféře a v dalších institucích zabývajících se teorií, vědou, výzkumem, vývojem a inovacemi stejně jako v orgánech státní správy, které se zabývají ochranou stavebních památek, ochranou přírody a krajiny.

Připravil
Mgr. Rostislav Koryčánek
proděkan pro vnější vztahy FA VUT v Brně

Vysoké učení technické v Brně Fakulta stavební

Fakulta stavební VUT je nejstarší fakultou Vysokého učení technického v Brně. Jejím vzniku předcházelo v roce 1849 založení technického učiliště v Brně, které bylo prohlášeno v roce 1873 Vysokou školou technickou. Dne 19. září 1899 byla Nejvyšším rozhodnutím Jeho Výsosti císaře a krále Františka Josefa I. zřízena c. k. česká technická vysoká škola Františka Josefa v Brně. Jediným odborem, jak se tehdy říkalo, bylo stavební inženýrství. O rok později již mohli studenti nastoupit také na odbor strojíňho inženýrství a kurz vzdělávání zeměměřičů (geometrů). V červnu roku 1911 byly slavnostně otevřeny nové budovy c. k. české vysoké školy technické Františka Josefa v Brně na Veveří ulici. Byly zde postaveny tři nové budovy, v nichž byla již v roce 1910 zahájena výuka.

Kontakt

Fakulta stavební VUT
Veveří 331/95, 602 00 Brno

www.fce.vutbr.cz
www.facebook.com/fastvut
cz.linkedin.com/school/fastvut

Krédó

Výuka architektury a urbanismu je zacílena na schopnost studentů převést kreativní, ideový koncept do reality stavební praxe. Studijní programy jsou profesně orientované, poskytují vyrovnaný poměr tvůrčích a technickoekonomických disciplín. K dispozici je rozsáhlé odborné zázemí na Fakultě stavební VUT. O přínosu tohoto pojetí výchovy architektů svědčí trvalý zájem projekčních organizací o absolventy.

Počty studujících

Počet studentů celkem ve školním roce 2023/2024 (stav k 4. 2. 2024)	3 142
Bakalářský studijní program Architektura pozemních staveb	248
Navazující magisterský studijní program Architektura a rozvoj sídel	107

Počet studentů přijímaných ročně	2021–22	2022–23	2023–24
Architektura pozemních staveb	54	76	82
Architektura a rozvoj sídel	45	51	54
Celkem	99	127	136

Počet absolventů ročně	2021–22	2022–23	2023–24
Architektura pozemních staveb	43	58	57
Architektura a rozvoj sídel	39	38	47
Celkem	82	96	104

Počet pedagogů

Počet akademických pracovníků na Fakultě stavební VUT ve školním roce 2023/2024 je 438. Z tohoto počtu je na Ústavu architektury 19 akademických pracovníků a také 18 externích pracovníků – architektů z architektonických kanceláří.

Na BSP Architektura pozemních staveb a NSP Architektura a rozvoj sídel vyučuje celkem 106 akademických pracovníků, odborníků z jednotlivých ústavů Fakulty stavební VUT, a dále se na výuce podílí již výše zmíněných 18 externích pracovníků.

Studijní programy

Na Fakultě stavební VUT je celkem 6 bakalářských, 11 navazujících magisterských a 12 doktorských studijních programů. Další programy mají platnost akreditace do 31. 12. 2024 a nejsou zde zahrnuty. V oblasti vzdělávání Architektura a urbanismus jsou akreditovány tyto dva studijní programy:

- bakalářský studijní program Architektura pozemních staveb,
- navazující magisterský studijní program Architektura a rozvoj sídel.

Zbývající studijní programy jsou akreditovány v oblasti vzdělávání Stavebnictví (jeden v oblasti vzdělávání Stavebnictví a Ekonomické obory). V BSP Architektura pozemních staveb a NSP Architektura a rozvoj sídel máme celkem 9 architektonických ateliérů. Dva předměty jsou v anglickém jazyce (English for Architects – Guide for Working Abroad a Company Practice Psychology). Současně si studenti mohou vybrat z řady volitelných předmětů vyučovaných v anglickém jazyce.

V bakalářském stupni studenti povinně absolvují teoretickou přípravu i ateliérovou tvorbu v odbornostech Obytné stavby, Veřejné stavby, Výrobní stavby, Obnova památek a Interiér, v magisterském stupni se zaměřením dělí na specializace Architektura a Prostorové plánování. Zejména absolventi Prostorového plánování jsou kompetentní působit ve státní správě.

Další aktivity

Pedagogický sbor se pravidelně zapojuje do řešení výzkumných projektů napříč architekturou i stavebnictvím. Výsledky jsou prezentovány na konferencích a v periodikách tuzemských i zahraničních. Ústav architektury pořádá vlastní mezinárodní konferenci Krajina, sídla a památky. Každoročně jsou představovány projekty studentů i pedagogů na výstavách architektonických prací. Ať už to je například přehlídka studentských prací Ceny Arnošta Wiesnera v Centru moderní architektury v Brně nebo výstavy ateliérových prací ve spolupráci s obcemi i veřejnými institucemi (např. ZOO Brno, ZOO Jihlava, město Třebíč, Týn nad Vltavou, Klobouky u Brna a mnoho dalších). V rámci publikační činnosti musím zmínit knihu „Brněnský fenomén Lesná“ autora Adama Guzdeka, Apollo a Marsyas, Zámek Líbochovice a připravovaný Tišnovský architektonický manuál od autora Michala Konečného. Mezinárodní spolupráce je udržována s univerzitami architektonického zaměření formou vzájemné výměny jak studentů, tak i pedagogů. Studenti se pravidelně zúčastňují mezinárodních i tuzemských architektonických soutěží, kde v řadě z nich byli také úspěšní. Zmínit můžeme soutěže jako Stavba s vůní dřeva, Stavba Jihomoravského kraje, Big SEE Interior Award, Cena Kaplický Internship či Přehlídka diplomových prací ČKA.

Hodnocení školy

Studijní programy obsahují předměty, které ostatní školy nenabízejí. Např. Dějiny stavebních řemesel, Detail v architektuře jako ateliérová disciplína, Prostorové plánování v ČR a EU, Strukturální politika EU. Významnou odlišností jsou také dva semestry Odborné praxe (jeden semestr v BSP Architektura pozemních staveb a druhý semestr v NSP Architektura a rozvoj sídel), absolvované mimo akademickou půdu v architektonické kanceláři v ČR nebo v zahraničí.

Škola klade zvýšený důraz na proveditelnost architektonických konceptů, konstrukční logiku, kvalitní detail, při zachování tvůrčí, kreativní podstaty profese. Proto každý ateliérový projekt doprovází stavebně technická část vedená inženýry z příbuzných pracovišť.

Do budoucna bude škola usilovat o další zapojení zahraničních učitelů, což zatím naráží na finanční podmínky.

Uplatnění absolventů

Po praktikantech i absolventech je mimořádná poptávka, zřejmě zdůvodněná univerzálním profilem studia.

Součástí Státní závěrečné zkoušky je obhajoba diplomové práce a ústní zkouška z profesní legislativy, kde zhruba třetinu tvoří otázky vztahující se k poslání, struktuře a řádům ČKA. Samostatnou otázkou je i Autorizační řád. Dva semestry Odborné praxe, probíhající podle pevných pravidel, připravují praktikanty na profesní uplatnění.

Připravil
prof. Ing. Jan Jandora, Ph.D.
proděkan Fakulty stavební VUT v Brně

Další informace

Naše fakulta organizuje pravidelně v měsíci únoru veletrh pracovních příležitostí FAST Job Days, kterého se účastní přes čtyři desítky významných zaměstnavatelů v oblasti stavebnictví. Jedná se o zhotovitelé firmy, developery, projekční firmy, ale i o významná architektonická studia. V rámci veletrhu mají studenti možnost získat jak stáže při studiu, tak uplatnění po absolutoriu. Z reprezentativního průzkumu, který jsme dělali mezi účastníky státních závěrečných zkoušek v tomto školním roce, vyplývá, že 84 % studentů již v posledním roce studia pracuje.

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Sekce

TÉMA

Strana

42

Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava Fakulta stavební

Kontakt

Vysoká škola báňská – Technická
univerzita Ostrava
Fakulta stavební (FAST)
Ludvíka Podéště 1875/17,
708 00 Ostrava-Poruba

www.fast.vsb.cz

Krédo

Techné & poiésis, architektura se
smyslem pro inovaci & „arché“.

Vznik

Fakulta stavební (FAST) v Ostravě vznikla ke dni 1. ledna 1997 oddělením stavebních oborů, které byly do té doby vyučovány na Hornicko-geologické fakultě VŠB-TUO. V roce 2003 vzniklo na Katedře pozemního stavitelství oddělení architektury, ze kterého o tři roky později pod vedením prof. Ing. arch. Mojmíra Kyselky, CSc., vznikla samostatná Katedra architektury. K bakalářskému programu Architektura a stavitelství se podařilo získat akreditaci také na stejnojmenný magisterský studijní program, do kterého první studenti nastoupili v akademickém roce 2008/2009, aby jej v akademickém roce 2010/2011 ukončili jako první absolventi s titulem Ing. arch.

Počty studujících

Počet studentů architektury celkem ve školním roce 2023/2024	325
Bakalářské studium	293
Magisterské studium	42

Zapsaní studenti	2021	2022	2023
Celkem	155	160	201
Bakalářské studium	128	139	177
Magisterské studium	27	21	24

Absolventi	2021	2022	2023
Celkem	46	51	33
Bakalářské studium	33	30	20
Magisterské studium	13	21	13

Počty zaměstnanců

Počet pedagogů architektury ve školním roce 2023/2024	
Pedagogů	22
Externistů	5

Studijní programy

Studijní program Architektura a stavitelství: čtyřletý bakalářský studijní program (Bc.) a dvouletý magisterský studijní program (Ing. arch.). V bakalářském stupni probíhá každý semestr jeden ateliér. V magisterském stupni je ateliérová tvorba posílena ještě o dva ateliéry urbanismu a jeden ateliér interiéru. Výuka probíhá na bakalářském i magisterském stupni rovněž v angličtině.

Bakalářský stupeň

- 1. ročník: Ateliér ZAN 1 a 2
 - základy architektonického navrhování;
- 2. ročník: Ateliérová tvorba 1 a 2 zaměřená především na bytové stavby a stavby komunální infrastruktury;
- 3. ročník: Ateliérová tvorba 3 a 4 zaměřená na areálové celky s návrhem samostatné stavby občanské vybavenosti;
- 4. ročník: Ateliéry připravující na bakalářskou práci.

Magisterský stupeň

- 1. ročník: Ateliér architektury 1 a 2 zaměřený na konverze a větší veřejné stavby; Ateliér interiéru; Ateliér urbanismu 1;
- 2. ročník: Ateliér architektury 3, Ateliér urbanismu 2 a diplomový projekt.

Další aktivity

Katedra architektury VŠB-TUO každoročně pořádá na podzim mezinárodní konferenci Architektura v perspektivě, ke které vychází tištěný sborník Architecture in Perspective (11. ročník zařazen do WoS a snaha zařadit i další ročníky do WoS). Tradicí je již také každoroční Mezinárodní letní škola architektury, mnoho pořádaných workshopů a výstav studentských prací Katedry architektury.

Pedagogové a doktorandi Katedry architektury se věnují publikační činnosti a pravidelně přispívají svojí projekční či uměleckou činností do RUV (Registr uměleckých výstupů).

Na mezinárodním poli Katedra architektury úzce spolupracuje s polskými univerzitami v Ratiboři, Gliwicích a Opoli.

V čem škola vyniká a co by chtěla zlepšit?

V obtížně přestavitelném dnešním zaběhlém architektonickém myšlení překrokom dál, a to dokonce i v požadovaných kontradikcích k výše uvedeným pojmům; výjimečnost školy může právě v tomto spočívat. Tak lze vyzdvihnout pojmy, jako je: „urbánní“, „archetypální“, „udržitelný“, „stabilní“, „nerferenční“ (viz nejnovější teorie Valeria Olgiatiho), „neindividualistický“, „nadčasový“, „konstruktivní“, „geometrický“, „technologický“. Zlepšení by mělo spočívat v úsilí o kreativitu v estetické a kompoziční připravenosti vedoucí k vůli propracovat výukové metody pro uplatnění samostatného, a přitom nejen technicky poučeného myšlení; aby absolventi byli schopni dříve vytvářet vlastní přístupy v propracovanější vazbě technických a uměleckých principů v jedno. Tato ambice je reálná propojováním tohoto aspektu, např. stále jen obecně daných urbanistických ateliérů s technicky založenými ateliéry městského inženýrství. Je třeba ale stejně zlepšit spolupráci profesí (viz už i vliv komornějšího prostředí zastoupených jednotlivých profesí školy). Zlepšení by mělo nastat i ve výuce legislativní připravenosti absolventů a ve vysoce stále více ceněném uplatnění v památkové péči (ale jinak než v nejčastější praxi na tzv. referenčních, až idolatricky založených „rekonstrukcích“) památkového odkazu architektury a umění.

V čem se škola liší od ostatních?

Ve schopnostech nakládat s praktickou moudrostí (viz na škole akcentovaný filozofický a praktický pojem „fronésis“) vstupovat do globálního prázdna s hledáním teoretických & praktických odpovědí na otázky, které provázejí postfunkcionalisticky postmoderní architekturu jinak založenou v pojmech „dekonstruktivní“, „konceptuální“, „referenční“, „individualistický“, „kontextuální“, „aktuální“, „soudobý“, „imanentní“. Odlišnost je v tom, že je kladen důraz na pokorný přístup k profesi, a to bez prskavkovitých inovativních excesů za každou cenu.

Jaké je uplatnění absolventů?

Uplatnění je univerzální, nejvíce snad v oblasti urbanismu, menší v profesionalitě oblasti památkové péče a legislativy, tedy na úřadech. Nadstandardní je obecná připravenost uplatnit technickou a s tím i architektonickou zdatnost v ateliérové týmové spolupráci, méně v samostatné tvorbě. Díky důrazu na technický základ přístupu celé školy ke studentům, a to i ve velice náročném podílu matematiky, mechaniky, geotechniky a konstrukčních zdatností, už v průběhu bakalářského studia by k většímu uplatnění měl přispět zvýšený důraz na osobní kreativitu.

Jaké jsou jejich praktické dovednosti, které mohou uplatnit v soukromé praxi?

Praktické dovednosti jsou založené na relativně pokorném, ale profesně připravovaném osobním přístupu k profesi, což v dnešním individualizovaném architektonickém prostředí je spíše zvláštnost. I zde by bylo ještě více třeba prohlubovat týmovou práci se specializovanými profesemi a s dalšími architekty. Další a větší uplatnění by si zasloužila důslednější orientace na perfektnější zvládnání podmínek autorizace již při absolvování magisterského studia. Vedle toho je třeba se orientovat na automatictější zvládnání znalosti ergonomie a s vyšším vzděláním chápané Nauky o stavbách.

Výuka i celkový rys architektury na technické univerzitě v Ostravě je již přes 12 let založena na hledání vzájemného porozumění ryze technických disciplín s architekturou, jako v praxi u profesionálního ateliéru. Vedle architektury jsou také parametry většiny inženýrsky specializovaných profesí příležitostí k provázání obojího. Přitom ve výuce architektury je snaha propracovaněji klást důraz na inovaci v oblasti metodik pojetí územně plánovacích disciplín, a to obecněji uchopitelného přístupu jako „urbanismu“. Zde slouží výtečně vazba na požadavky jednotlivých veřejných správ a institucí na ateliérovou výuku, a to ne jako plnění konkrétních příručních potřeb, ale jako hledání posunu metodik v názorovém založení plánů a územních studií – orientací na architektonické i umělecké řešení i s detaily metodikami obecnějších regulací v urbanismu. (Viz např. tomu odpovídající právě zpracovávané doktorské práce na téma „Urbanistická úloha městských artefaktů ve stavbě veřejného prostoru měst a obcí, anebo „Metodika hodnocení rozvojových a transformačních území“ a/nebo „Fenomén soudobé interpretace formy (do reklamy) versus architektura a umění v principech územní regulace“). V doktorském studiu se k tomu povzbudivě již projevuje větší zájem o vzdělávání v oblasti teorie na stále doplňované vyšší úrovni, a tak schopnost přispívat postřehy a podklady k přednáškám i z filozoficky orientované magisterské teorie.

Jak jsou studenti připravováni na autorizaci a na profesní život?

Právě s ohledem na uvedený trend provázání profesně vysoce specializovaných zaměření ve vazovaných spolu s architekturou (a to i na důležitých projektech pro většinou veřejnou správu) do praxe se nabízí ve standardní činnosti architekta i jako (civilního) inženýra. Bylo by vhodné více prohlubovat (viz výše uvedená specifika výuky architektury, soustředující se více kolem pojmu „udržitelnost“, „konstruktivnost“, „technologičnost“, apod.) oblast kompozice a architektonické teorie a psychologie, a tak věst k tomu, že i na kreativité jsou založené všechny pravé architektonické a urbanistické projekty.

Připravil
prof. Ing. arch. Petr Hruša
vedoucí Katedry architektury,
Fakulta stavební VŠB – Technická univerzita Ostrava

Vysoká škola

Technická univerzita v Liberci Fakulta umění a architektury

Kontakt

Fakulta umění a architektury
Technická univerzita v Liberci
(FUA TUL)
Studentská 1402/2,
461 17 Liberec 1

www.fua.tul.cz

Krédó

Malá. Otevřená. Dynamická.

Vznik

Technická univerzita v Liberci vznikla v roce 1953 jako Vysoká škola strojní. Fakulta umění a architektury byla založena až v roce 1994 jako Fakulta architektury (FA), je třetí nejmladší fakultou Technické univerzity v Liberci. Na přelomu let 2006–2007 byla přejmenována na Fakultu umění a architektury (FUA). Založení Fakulty architektury inicioval především prof. Ing. arch. akad. arch. Jiří Suchomel (děkanem 1994–2000).

Vydání

1/24

Sekce

BULLETIN ČKA

Strana

TÉMA

46

Počty studujících

Počet studentů architektury celkem ve školním roce 2023/2024	148		
	2021	2022	2023
Počet studujících architektury přijímaných ročně	46	67	53
Počet absolventů architektury ročně	23	31	33

Počty zaměstnanců

Počet pedagogů architektury ve školním roce 2023/2024	
Akademických pracovníků	28
Externistů	17

Studijní programy

- bakalářský Architektura a urbanismus
- magisterský navazující Architektura a urbanismus
- doktorský Architektura a urbanismus

Další aktivity

Fakulta umění a architektury TUL podporuje vědu a výzkum, propagaci a vzdělávání v oblasti architektury a urbanismu.

Věda a výzkum

Fakulta podporuje výzkumné projekty v oblasti architektury a urbanismu a dalších souvisejících disciplín. To zahrnuje výzkumné granty, spolupráci s průmyslovými partnery, účast na mezinárodních výzkumných projektech a publikační činnost.

Výstavní činnosti

Fakulta organizuje výstavy architektonických prací studentů a pedagogů, stejně jako výstavy zaměřené na prezentaci výsledků vědeckých a výzkumných projektů. Výstavy jsou pořádány na fakultě, v galeriích či jiných výstavních prostorách spolupracujících institucí.

Vydavatelství

Fakulta publikuje příspěvky v odborných časopisech, monografie, sborníky konferencí a další publikace zaměřené na architekturu a urbanismus. Tyto publikace slouží k propagaci výsledků vědeckých výzkumů a k vzdělávání studentů a profesionálů.

Mezinárodní spolupráce

Fakulta aktivně spolupracuje s dalšími univerzitami, výzkumnými institucemi a profesními organizacemi po celém světě. To zahrnuje výměnné programy pro studenty a pedagogy, společné výzkumné projekty, konference a workshopy, stejně jako spolupráci na mezinárodních grantových projektech. Mezinárodní spolupráce poskytuje studentům a pedagogům možnost získat nové perspektivy, rozšířit své znalosti a rozvíjet mezinárodní kontakty.

Hodnocení školy

Fakulta umění a architektury v Liberci Technické univerzity v Liberci je jednou z předních institucí v oblasti architektonického vzdělávání v České republice. Její odlišnost spočívá v kombinaci moderních výukových metod, silného zaměření na praxi a inovativního výzkumu.

FUA TUL se vyznačuje interdisciplinárním přístupem k architektuře, propojuje umělecké a technické prvky s důrazem na udržitelnost a sociální aspekty prostředí. To znamená, že studenti nejenom získávají pevné základy v architektonickém designu a teorii, ale také jsou podporováni v rozvoji dovedností v oblastech, jako je digitální modelování, trvale udržitelný design a urbanismus.

Fakulta se vynikajícím způsobem orientuje na propojení teorie s praxí. Studenti mají možnost absolvovat stáže v architektonických kancelářích a spolupracovat na reálných projektech se zkušenými profesionály. To jim poskytuje cenné praktické zkušenosti a připravuje je na profesní život. Součástí výuky je také důraz na komunikaci a prezentaci, což jsou klíčové dovednosti pro úspěšné působení v architektonické praxi.

Uplatnění absolventů architektonických programů je velmi dobré. Absolventi FUA TUL jsou vyhledáváni jak v České republice, tak i v zahraničí. Mnozí z nich získávají zajímavé pracovní příležitosti v renomovaných architektonických kancelářích nebo si zakládají vlastní architektonické ateliéry. Díky komplexní přípravě a praktickým zkušenostem získaným během studia jsou schopni úspěšně konkurovat na trhu práce.

Co se týče přípravy na autorizaci, FUA TUL nabízí předměty a kurzy, které studenty připravují na zkoušky a požadavky pro získání autorizace. Tato

příprava zahrnuje nejenom teoretické znalosti, ale také praxi a průběžnou zpětnou vazbu od zkušených architektů. Studenti jsou aktivně povzbuzováni k získání autorizace, což je pro jejich další kariéru velkou výhodou. Mezi praktické dovednosti, které studenti získávají na FUA TUL a které mohou uplatnit v soukromé praxi, patří schopnost kreativního a efektivního řešení architektonických problémů, znalost digitálních nástrojů pro design a prezentaci, schopnost komunikace a spolupráce v týmu, a také porozumění principům trvale udržitelného designu a úpravy prostředí. Celkově lze tedy říci, že Fakulta umění a architektury v Liberci poskytuje komplexní a moderní vzdělání, které připravuje studenty na úspěšnou kariéru v oblasti architektury a urbanismu. Její silné zaměření na praxi a inovativní výzkum ji řadí mezi špičkové architektonické školy v České republice a v zahraničí.

Připravil
doc. M.A. Jan Stolín
děkan Fakulty umění a architektury,
Technická univerzita v Liberci

Vysoká škola

Akademie výtvarných umění v Praze

Kontakt

Akademie výtvarných
umění v Praze
U Akademie 4, 170 22 Praha 7

www.avu.cz

Krédo

Nově akreditovaný tříletý navazující magisterský studijní program „Architektonická tvorba“ staví na stoleté tradici výuky na Škole architektury AVU, která je vnímána jako prestižní a prohlubující magisterské studium.

Vznik

AVU je nejstarší uměleckou školou v českých zemích – založena byla v roce 1799 dekretem vydaným císařem Františkem I. V roce 1896 byla AVU reformována a zestátněna, dekretem z roku 1922 byla uznána jako první státní vysoká umělecká škola. Škola architektury se nachází v těsném sousedství hlavní budovy z roku 1903. Jejími autory jsou Jan Kotěra a Josef Gočár a byla vybudována v letech 1922–1924.

Vydání

1/24

Sekce

BULLETIN ČKA

TÉMA

Strana

48

Počty studujících

Počet studentů architektury celkem ve školním roce 2023/2024

17

	2021	2022	2023
Počet studujících architektury přijímaných ročně	7	4	7
Počet absolventů architektury ročně	5	6	5

Počty zaměstnanců

Počet pedagogů architektury ve školním roce 2023/2024

Počet interních pedagožek a pedagogů (Škola architektury AVU, Katedra teorie a dějin umění AVU)

6

Počet externích pedagožek a pedagogů (Škola architektury AVU)

5

Další aktivity

- První cena v Přehlídce diplomových prací organizované ČKA za diplomní projekt Dominik Vácha: Promised Pankrác, 2023
- Spolupráce s ETH Zurich, TU Mnichov
- Výstavy studentek a studentů, absolventek a absolventů: 2x ročně klauzurní výstava a 1x ročně výstava diplomantů a diplomantek

Uplatnění absolventů

Uplatnění absolventů je výborné, často zahraniční – ve všech oblastech architektonické praxe a pedagogiky. Škola své studentky a studenty vzdělává formou praxí již během studia, a to mj. formou stáží v arch. studiích v ČR i v zahraničí.

Hodnocení školy

AVU je otevřené prostředí 18 ateliérů ze studijních oborů architektura, restaurování a volné umění. Výuka a studium nabízí možnost i čas na volitelné stáže v jiných oborech, na jiných školách a v praxi v zahraničí. Ateliér Školy architektury je jediný a má komplexní zázemí pro výuku a výzkum. Nová akreditace studijního programu Architektonická tvorba (MgA. / 3 roky, vedoucí ŠA AVU prof. Ing. arch. Miroslav Šik, dr. h. c.) formalizuje základní potřeby centrální podpory ateliérové výuky. Výsledkem ateliérové výuky by měli být mladí akademičtí architekti a architektky, kteří na jedné straně celistvě ovládají platná pravidla a hodnoty profese, zděděného města a architektonické tradice a kteří je současně dovedou kreativně a s respektem přetvářet. Jejich mnohaleté úsilí bude hledat architekturu „solution élégante“, která přesahuje typizovanou konvenční architekturu, aniž by ztratila utilitu a technickou a ekonomickou přiměřenost. Absolventi prokážou dostatek autodidaktických znalostí a schopností, aby jednoho dne převzali vůči společnosti roli zodpovědného a kompetentního experta a „kreativního integrátora“, který si průběžně přivlastňuje smysluplné profesní a společenské inovace, umí je provázat s tradicemi a konvencemi a který je vybaven jako generalista pro vedení vlastní kanceláře a interdisciplinárního týmu odborníků. Škola nabízí skvělé podmínky pro soustředěnou práci v ateliérech, které jsou stěžejním studijním prostorem, doplněným o další teoretickou a praktickou výuku.

Studijní programy

- Architektonická tvorba (magisterský, 3letý navazující studijní program)
- Architektonická tvorba (4letý doktorský studijní program)

Další moduly

Integrované disciplíny a semináře praxe (Krajinářská architektura, Památková praxe, Udržitelná stavební praxe, Stavitelství)

Připravila
Ing. arch. Maria Topolčanská, PhD.,
rektorka AVU

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Secce

TÉMA

Strana

49

Vysoká škola

Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze / UMPRUM

Kontakt

Vysoká škola uměleckoprůmyslová
v Praze (UMPRUM)
nám. J. Palacha 80, 116 93 Praha 1

www.umprum.cz

Krédo

Komplexní architektonické vzdělání
na všech stupních studia, realizova-
né v jedinečném kontextu dalších
vizuálních uměleckých disciplín.

Vznik

UMPRUM byla založena v roce 1885 v duchu idejí Gottfrieda Sempera. Během let se škola vyvíjela reagujíc na různá politická a společenská zřízení v zemi. Vznikla v době rakousko-uherské monarchie, plně se rozvinula po vzniku Československé republiky po roce 1918 a dokázala přežít i v podmínkách komunistického totalitního režimu, kdy se ocitla v izolaci od dění okolního světa. Škola sídlí v několika prostorách, ateliéry architektury jsou umístěny v hlavní, historické budově na náměstí Jana Palacha, využívají ale i dílenské prostory Technologického centra v Mikulandské ulici a Centra pro umění a ekologii (tzv. Kafkárny) na Praze 6.

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Sekce

TÉMA

Strana

50

Počty studujících

Počet studujících architektury celkem 2023/2024

86

	2021	2022	2023
Počet studujících architektury přijímaných ročně	20	17	22
Počet absolventů architektury ročně	13	9	14

Počty zaměstnanců

Počet vyučujících architektury ve školním roce 2023/2024

33

Ateliéry architektury na UMPRUM a jejich současné vedení

- A1: Jan Šépka – Miroslava Gulbisová → [web](#)
- A2/Future Architectures Platform: Eva Franch i Gilbert – Alžběta P. Brůhová, Kateřina Vídenová (ateliér se zahraničním pedagogem) → [web](#)
- A3: Imro Vaško – Shota Tsikoliya → [web](#)
- A4: Roman Brychta – Markéta Mráčková, Barbora Šimonová → [web](#)

Vedení ateliérů je obsazováno na základě pravidelných otevřených konkurzů. V čele ateliérů na UMPRUM stojí vždy významné osobnosti architektonické scény, se specifickým pohledem na roli disciplíny v současném světě. Čtyři záměrně různé, ale vzájemně se doplňující pohledy na architekturu. Od roku 2024/2025 škola plánuje zaměřit jeden z ateliérů (A1) specifičtěji na problematiku zelené architektury.

Struktura studijních programů

Hlavní důraz je ve studijních plánech kladen na ateliérovou výuku, dále na oborové předměty, komplexní teoretickou a uměnovědnou přípravu a obecnou vzdělanost. Skupiny předmětů jsou pak ještě podrobněji členěny do několika bloků:

A. ateliérová výuka

B. oborové předměty

- Blok stavitelství
- Blok materiály, technologie, výzkum
- Blok kreativní typologie
- Blok urbanismu

C. Předměty všeobecného základu

- Blok elementární gramotnost
- Blok výtvarná gramotnost
- Blok jazyková gramotnost

D. Předměty teoreticko-uměnovědné

Důležitou a podporovanou součástí studia architektury jsou stáže, které lze realizovat buď v jiném ateliéru na UMPRUM (a to včetně ateliérů jiných kateder, tj. volného umění, užitého umění, designu či grafiky), nebo na jiné škole v ČR či v zahraničí. UMPRUM má v současné době uzavřenu smlouvu v rámci programu ERASMUS+ s více než 40 evropskými uměleckými školami a dále reciproční smlouvy s dalšími uměleckými školami po celém světě. Škola vnímá tuto možnost jako vítané rozšíření odborných i osobnostních kompetencí studujících, kteří stáže ve velké míře využívají. Předměty absolvované na stážích jsou pak samozřejmě uznávány v rámci plnění povinností SP. Vedle ateliérových stáží lze v rámci studia uskutečnit i stáže pracovní, jak v ČR, tak v zahraničí – práce na těchto zadáních je rovněž hodnocena kredity, ale též finančně. Studující mají též v průběhu studia možnost absolvovat volitelné kurzy věnující se soft skills; po absolvování studia pak možnost získat dvouletou pedagogickou přípravu pro kvalifikaci učitele výtvarných oborů na ZŠ, ZUŠ a SŠ.

Studijní programy

- 6leté magisterské studium, studijní program (SP) Architektonická tvorba
- 3leté navazující magisterské studium, SP Architektonická tvorba
- 3leté navazující magisterské studium, SP Architecture (v anglickém jazyce)
- 4letý doktorský studijní program Výtvarná umění
- 4letý doktorský studijní program Visual Arts (v anglickém jazyce)

UMPRUM v současnosti neposkytuje samostatné bakalářské studium ve SP architektonická tvorba, přijímá však uchazeče o navazující magisterské studium z jiných škol.

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Sekce

TÉMA

Strana

51

Věda a výzkum

Studující doktorských i magisterských SP jsou aktivně zapojováni do výzkumné činnosti, ať už formou vlastních projektů či jako členové/ky rozsáhlejších řešitelských týmů. UMPRUM tyto aktivity financuje vlastními grantovými programy (SGS, AGS, NERD, post-doc/post-mag), podporuje též podávání projektů u externích agentur (NAKI, TA ČR a GA ČR). Škola v rámci spolupráce s aplikační sférou rozvíjí též výzkumné projekty s municipalitami, do kterých jsou zapojováni i studující architektury (aktuálně např. IPR/Praha 3, Hradec Králové).

Vydavatelství

UMPRUM má též vlastní nakladatelství, které mj. vydává monografie architektů, výstavní katalogy i teoretické texty. Speciální řadu zde mají i nejuspěšnější disertační práce. Grafické úpravy knih je věnována nadstandardní péče, vydané publikace jsou pravidelně oceňovány v rámci soutěže Nejkrásnější české knihy roku.

Výstavní činnost

Ateliérové práce studujících architektury jsou v průběhu studia na UMPRUM vystavovány na prestižních zahraničních i tuzemských přehlídkách (v posledních letech např. Biennale di Venezia, Ars Electronica, Designblok apod.). Diplomové práce jsou pravidelně oceňovány v rámci přehlídky ČKA. Škola provozuje též dvě vlastní galerie: UM a NIKA.

Hodnocení školy

Katedra architektury UMPRUM (KA) nabízí komplexní architektonické vzdělání na všech stupních studia, realizované v jedinečném kontextu dalších vizuálních disciplín umělecké školy. V českém kontextu se jedná o jednu ze dvou uměleckých vysokých škol, které nabízejí magisterské vzdělání v oboru architektonická tvorba; UMPRUM je ovšem jediná v plnohodnotném šestiletém programu. Architektura na umělecké akademii je fenoménem středoevropského prostoru, kde se v metropolích jako Vídeň, Berlín nebo Budapešť vždy vyučovala paralelně vedle studia oboru na technických univerzitách. Podobný model existuje i v dalších evropských zemích (Paříž, Londýn) nebo v USA (Rhode Island School of Design). V současnosti se studium disciplíny architektury v mezinárodním měřítku ještě více diverzifikuje a specializuje.

KA se svou hlubokou orientací na umělecké, technické i společenskovední rozměry oboru snaží iniciovat kritický diskurz a hledat vizionářské strategie, které řeší nejnaléhavější otázky naší doby a blízké budoucnosti hlavně v lokálním českém, ale i v mezinárodním architektonickém prostředí. Zadáání ateliérů hledají odpovědi na problematiku soudobé architektury v současné kultuře a společnosti, v kontextu aktuálních urbanizačních, politických a identitních procesů, ale i migrace, klimatických změn, environmentálních výzev a převratných technologií. KA řeší, jak chceme spolu žít na Zemi, jak bude vypadat naše budoucnost a jak se to projeví prostorově, fyzicky a virtuálně. Zajímá nás role architektury při řešení otázek estetiky a krásy, i jakou roli v tom hraje digitální vývoj a technologie.

KA nabízí akreditované studijní programy – šestiletý magisterský a tříletý navazující magisterský a čtyřletý doktorský program – ve čtyřech ateliérech zaměřených na autorskou architekturu a urbanistické strategie. Vyučovacími jazyky v ateliérech jsou čeština a angličtina, ve všech působí i zahraniční studující, na společné katedrové kritiky jsou zváni mezinárodně působící architekti/ky. KA je součástí internacionálně uznávané školy architektury, užitého umění, designu a volného umění, instituce, která podporuje výměnu mezi disciplínami a poskytuje současné vzdělání v oblasti umění a výzkumné příležitosti. Katedra se prezentuje na mezinárodních profesních akcích, jako je Bienále architektury v Benátkách, Ars Electronica v Linci, Dny designu v Miláně a dalších. Diplomové práce absolventů KA se umísťují v Přehledce diplomových prací ČKA, v prestižní soutěži o Kaplicky Fellowship se absolventi stali několikrát laureáty. UMPRUM se jako jediná středoevropská umělecká škola v hodnocení QS World University Rankings již opakovaně umístila v první stovce světových uměleckých škol.

Oblast činnosti, na kterou se budou studující připravovat a na kterou je jejich projekty a diplomové práce kvalifikuje, je v neustálém pohybu, který se navíc zrychluje, v souvislosti s technologickými, environmentálními i společenskými změnami. To vše představuje specifické výzvy, kterým se škola chce nadále aktivně vystavovat.

Uplatnění absolventů

Absolventi mají vysokou míru flexibility, se kterou se dokáží přizpůsobovat novým situacím, a pevně ovládají nejnovější technologie a nástroje. To je připraví na všechny architektonické úkoly, od prostorového plánování až po interiérový design, a poskytne jim potřebné organizační schopnosti nezbytné ke zvládnutí stále složitějšího výrobního procesu. Vzhledem ke globalizaci a převaze ekonomické kalkulace se perspektivní plánování stává obzvláště důležitým. Studující byli trénováni strategicky a kriticky myslet, což jim umožňuje předvídat budoucí scénáře a reagovat na jejich složitost přiměřenými řešeními. Absolventi katedry se úspěšně uplatňují nejen v domácích, ale také v renomovaných zahraničních architektonických kancelářích.

Při vytváření nových schémat a vizí ve vzdělávání, výzkumu a praxi se KA považuje za laboratoř, ve které se architektura chápe jako integrující disciplína podporující transdisciplinární projektové procesy a pracovní metody od lokálních až po planetární. Tak jako existuje mnoho oblastí a přesahů v rámci architektury, KA by chtěla hlásat rozmanitost na všech úrovních včetně pedagogické. V důsledku toho je autonomie architektonických ateliérů klíčová a považuje se za produktivní, vyvolávající kritičtější diskurz, projekty a dynamiku.

Architektura je trojrozměrným vyjádřením společnosti. Studijní programy na UMPRUM jsou zaměřeny na získání technických a teoretických znalostí v souvislosti s vývojem designových nápadů. Zároveň však dávají studujícím povědomí o tom, že architektura je součástí kultury a že nese

zodpovědnost za dané úkoly. Díky kritickému uvažování o „praktických nezbytnostech“ a standardizovaných postupech jim jejich specifická odbornost v oblasti prostoru a organizace umožňuje navrhnout řešení současných a především budoucích problémů a plnit požadavky společnosti. Je to možné díky vzdělávacímu tréninku, který podporuje spolupráci a poskytuje studujícím potřebné nástroje a platformy pro komunikaci. Práce v architektonických ateliérech trénuje otevřenost mezi různými disciplínami na pokročilé úrovni.

Připravili
doc. Mgr. Cyril Říha, Ph.D.
Katedra teorie dějin a umění,
Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze

prof. ak. arch. Imrich Vaško
Katedra architektury,
Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Sekce

TÉMA

Strana

52

Architectural Institute in Prague / ARCHIP

ARCHIP
Architectural Institute in Prague /
Vysoká škola architektury v Praze
Horská 3, 128 03 Praha 2

www.archip.eu

Build It Up
Posláním vysoké školy ARCHIP je poskytovat kvalitní vzdělávání v oblasti architektury a urbanismu, které pojímá interdisciplinárně jako profesi na pomezí technických, uměleckých a společenskovedních disciplín, s přesahy do urbanismu, krajinné architektury a městského plánování.

Vznik

ARCHIP, mezinárodní soukromá neuniverzitní vysoká škola architektury s výukou v angličtině, která je akreditovaná českým Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, byla založena v roce 2009. Záměr založit v Praze novou školu architektury vznikl však již v roce 2005 ve skupině kolem architekta Martina Roubíka (1949–2008). Jeho manželka Regina Loukotová je nyní ve škole rektorkou.

Hodnocení školy

ARCHIP chce být atraktivní školou architektury pro uchazeče z České republiky, států Evropské unie i dalších zemí. Nabízí nejen možnost studia na atraktivním místě v centru Prahy a velmi vstřícný, individuální přístup ke studentům, ale především vysoce kvalitní vzdělávací programy. Je alternativou veřejným vysokým školám architektury v České republice, a to především:

- výukou v anglickém jazyce v mezinárodním prostředí, zahrnujícím studenty desítek různých národností, a rovněž podílem zahraničních pedagogů;
- menším počtem přijímaných uchazečů a výukou v malých skupinách, což umožňuje individuální přístup ke studentům.

ARCHIP hledá rovnováhu mezi individuální tvořivostí studentů a schopností týmové spolupráce. V rámci projektově zaměřené výuky studenti pracují na reálných a v praxi využitelných zadáních, vytvářených ve spolupráci s komerčními subjekty, veřejnou správou i neziskovými organizacemi. ARCHIP vytváří inspirující prostředí a nabízí přátelský a profesionální přístup ze strany vyučujících i vedení školy. Je součástí evropského programu mobility Erasmus+ a všechny aktivně podporuje, aby tento program plně využívali. ARCHIP je také členem mezinárodní organizace European Association of Architectural Education, sdružující evropské školy s výukou architektury, urbanismu, městského plánování a krajinářské architektury. V rámci široké spolupráce s tuzemskými i zahraničními vysokými školami architektury ARCHIP v posledních letech navázal spolupráci s významnou londýnskou školou Architecture Association a s nizozemskou Delft University of Technology. Na letní škole architektury již několik let spolupracuje s čínskými univerzitami City University of Macau, Shanghai Art and Design Academy, Lanzhou University of Technology, Zhejiang University of Science and Technology a nově i s kanadskou St. Clair College, americkou Boston Architecture College či britskou Portsmouth School of Architecture. Cílem studia je výchova široce vzdělaných absolventů, kteří ovládají základy architektonické profese z hlediska současných požadavků.

Výzkumné a tvůrčí činnosti jsou nedílnou součástí výuky v bakalářském i magisterském programu. Při výběru témat pro aplikovaný výzkum v oblasti architektury a urbanismu a pro tvůrčí aktivity v oboru architektonického navrhování je kladen zřetel na využitelnost poznatků v praxi a realizovatelnost návrhů. Akademičtí pracovníci jsou cíleně motivováni k větší aktivitě v oblasti výzkumu a vývoje a k systematickému publikování dosažených výsledků.

ARCHIP intenzivně spolupracuje se subjekty z veřejné, komerční i neziskové sféry. Ve spolupráci s nimi vybírá reálná zadání semestrálních projektů a aktivně podporuje získávání pracovních zkušeností studentů v partnerských organizacích.

Škola také spolupřidává veřejné přednášky, workshopy, symposia a další akce pro odbornou i laickou veřejnost, kterými přispívá k naplňování tzv. třetí role univerzit.

Absolventi mohou po vykonání minimálně tříleté odborné praxe a úspěšném vykonání autorizační zkoušky vykonávat v České republice vysoce a velmi vysoce kvalifikované odborné činnosti. Avšak každá země Evropské unie má pravidla pro uvedení absolventů studijních programů do praxe nastavena jinak.

Absolventi jsou v rozsahu své kvalifikace připraveni plnit roli vědeckého pracovníka nebo odborného asistenta při výuce oboru Architektura a urbanismu a v oborech příbuzných – resp. podílet se na vědecké, výzkumné, vývojové, inovační a pedagogické činnosti.

Jsou také odborně vybaveni pro roli zaměstnance státní správy i samosprávy (stavební úřady, úřady památkové péče, orgány ochrany přírody a krajiny, pořizovatelé územních plánů) a mohou se podílet na koncepčních materiálech měst, jako jsou strategické plány, projektová řízení, koncepty urbanistického rozvoje apod.

ARCHIP spolupracuje na mnoha projektech s městy či městskými částmi, neziskovými organizacemi, developery a dalšími partnery, díky čemuž studenti získávají další praktické zkušenosti a kontakty a zlepšují tak svou pozici pro další uplatnění v praxi.

Připravila
Ing. arch. Regina Loukotová, Ph.D.
rektorka ARCHIP

Počty studujících

Počet studentů celkem ve školním roce 2023/2024

95

	2021	2022	2023
Počet studentů přijímaných (nikoliv zapsaných) ročně	78	70	101
Počet absolventů ročně	14	19	24

Počty zaměstnanců

Počet pedagogů ve školním roce 2023/2024

41

Studijní programy

- Architecture – bakalářský program v angličtině
- Architecture and Urbanism – magisterský program v angličtině

Další aktivity

- ARCHIP
- pravidelně pořádá letní školu architektury pro studenty i pro uchazeče o studium, tento rok s tématem využití skla v architektuře 70. a 80. let spolu s tématem Gesamtkunstwerk v současné architektuře a užitém umění;
 - rozvíjí aktivity na platformě SAWH sdružující školy architektury působící ve městech s památkovou ochranou UNESCO;
 - podporuje projekt UDesign, což jsou kreativní kurzy pro děti a mládež z rodin ukrajinských uprchlíků;
 - podporuje kurzy Student Disco určené pro uchazeče o studium architektury.

Zahradnická fakulta MENDELU v Brně Ústav zahradní a krajinářské architektury

Kontakt

Mendelova univerzita v Brně
Zahradnická fakulta
Ústav zahradní a krajinářské
architektury
Valtická 337, 691 44 Lednice

zf.mendelu.cz

Krédo

Ve stopách J. G. Mendela směřujeme k objevu komplementarity udržitelnosti... Jak by měla fungovat mezi ekologií a ekonomikou, městem a zemědělstvím, člověkem a přírodou, krásou a funkcí...?

Vznik

Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně se sídlem v Lednici zahájila samostatnou výchovu vysokoškolských odborníků 1. září 1985. Její kořeny ale sahají do roku 1895, kdy vznikla Vyšší ovocnicko-zahradnická škola (Höhere Obst-Gartenbauschule) v Lednici na Moravě, první střední škola s maturitou v celé tehdejší Rakousko-uherské monarchii. Zahradnické disciplíny byly od roku 1919 zahrnuty na Vysoké škole zemědělské v Brně do jiných oborů, např. Ovocnictví, Vínohradnictví atd. V roce 1952 byla založena Zahradnická katedra s návaznými specializovanými ústavami a expoziturami. V témže roce byla Zahradnická katedra přestěhována do Lednice.

Počty studujících

Počet studentů krajinářské architektury celkem ve školním roce 2023/2024	203		
	2021	2022	2023
Počet studentů kraj. architektury přijímaných ročně	66	58	65
Počet absolventů krajinářské architektury ročně	33	29	40

Počty zaměstnanců

Počet pedagogů krajinářské architektury	
ZAKA – Zahradní a krajinářská architektura	14
ÚPK – Ústav plánování krajiny	8
ÚBZ – Ústav biotechniky zeleně	16

Studijní programy

- Krajinářská architektura (Bc.)
- Krajinářská architektura (Ing. arch.)
- Krajinářská architektura (Ph.D.)

Studium oboru Krajinářská architektura (bakalářský a magisterský stupeň) ukončené závěrečnou zkouškou a obhajobou práce se získáním titulu Ing. arch. je v první řadě zaměřeno na nabytí znalostí a zkušeností pro výkon práce samostatného (autorizovaného) krajinářského architekta v plně šíří profesí, jak je definována mezinárodní organizací IFLA nebo ČKA. Díky univerzitnímu pojetí vzdělávání, poskytujícího kromě technických znalostí také hlubší teoretické základy a přesahy do jiných oborů, jsou úspěšní absolventi připraveni uplatnit své znalosti v navazujících oblastech, souvisejících bezprostředně s krajinářskou architekturou a zahradním uměním. Základem pro tato uplatnění jsou povinné předměty a další předměty volitelné, které studenti mohou využít pro další specializaci. Tu je možné zohlednit také volbou praxe nebo odborné stáže během studia, pokud je daný směr dostupný ze strany odborně zaměřeného subjektu (plánovacího, památkářského apod.). Dalším stupněm studia umožňujícím individuální prohlubování vybraného tématu specializace jsou doktorské studijní programy. Výuka krajinářské architektury je zajišťována třemi spolupracujícími specializovanými pracovišti (Ústav zahradní a krajinářské architektury – ZAKA, Ústav

biotechniky zeleně – ÚBZ a Ústav plánování krajiny – ÚPK). Základem vzdělávání v bakalářském a magisterském stupni studia jsou ateliéry. Každý ateliér je zaměřený na konkrétní téma krajinářské architektury a určitý typ prostoru, od malého měřítka (soukromé zahrady) po rozsáhlé krajinářské a územní studie. Studenti se postupně zdokonalují v oblastech architektonického navrhování a projektování i koncepčním a strategickým plánování. Ateliéry probíhají v úzké spolupráci s architektonickými ateliéry a se zapojením externích spolupracovníků z navazujících profesí z praxe. Standardní studijní moduly nejsou pro obor krajinářské architektury na ZF MENDELU stanoveny; odpovídají jim skupiny absolvovaných předmětů včetně povinné a volně volitelných, kterými si student sám zajišťuje vzdělání potřebné k další specializaci v oblastech, jako jsou památková péče, územní plánování, správa zeleně nebo péče o krajinu.

Věda a výzkum

Základní a aplikovaný výzkum probíhá na všech třech ústavech zajišťujících výuku krajinářské architektury. V rámci grantových programů NAKI I a II byla zveřejněna řada výsledků, určených jak pro odborníky (monografie, specializované mapy, odborné články, certifikované metodiky), tak pro veřejnost (z posledních let např. České zahradní umění a krajinářská architektura v kontextu evropského vývoje I–III nebo výstava Kraj!na). Původní výzkum tak generuje materiály, které utváří jedinečný studijní fond cílený nejen studentům krajinářské architektury, ale také odborníkům z praxe a pracovníkům státní správy. Nyní jsou pracoviště zapojena do grantového projektu NAKI III, který se věnuje významným neřešeným tématům krajinářské architektury a rizikům spojeným s dalším vývojem historických kulturních krajin.

Současnost otevírá potřebu nových směrů vědy a výzkumu. Jsou orientovány na aktuální otázky krajinářské architektury – způsoby adaptace na klimatické změny, uplatnění modrozelené infrastruktury, sídelní systémy zeleně, inovativní biotechnologie. Odlišná výzkumná témata vycházejí z oblasti umění, sociologie nebo psychologie (role umění v urbání krajině, sociální a psychologické aspekty veřejného prostoru). Aktuálně jsou připravovány konkrétní projekty v souvislosti se zajištěním podpory formou grantů a s možnostmi spolupráce s dalšími subjekty v ČR a zahraničí. Samozřejmostí pro všechna pracoviště zapojená do výuky krajinářské architektury je tvorba akademických pracovníků, samostatná nebo jako forma specifického výzkumu a výuky, tedy se zapojením studentů.

Výstavní činnosti

Výčet výstavní činnosti by byl podobně jako u publikačních aktivit obsáhlý. Výstavy jsou chápány jako atraktivní prostředek komunikace akademického prostředí s veřejností. Kromě velkých výstavních projektů jsou pořádány krátkodobé výstavy studentských ateliérových nebo výtvarných prací a realizací, které jsou pravidelně prezentovány ve spolupráci se státními nebo soukromými institucemi. Členové ústavů navrhuji a realizují architektonické řešení výstavních expozic, vyvíjí design výstavních systémů nebo působí jako kurátoři současného umění.

Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráce v oblasti výuky i výzkumu je rozvíjena s řadou univerzit a škol krajinářské architektury z celého světa (např. Technische universität Wien, University of California, Berkeley, fakulta architektury ETH Zürich (D-ARCH), Technische Universität Dresden, École nationale supérieure de paysage ve Versailles...). V současné době se otevírá příležitost k nové spolupráci s kolegy z Tunghai University (Taiwan). Zdrojovými a spolupracujícími institucemi jsou také významná muzea, galerie, archivy a knihovny, a to zejména středoevropských zemí a Spojených států. Mezinárodní spolupráce vychází i z členství v organizacích IFLA a ECLAS – v minulém roce měla MENDELU v Brně poprvé v historii příležitost organizovat celosvětovou konferenci ECLAS 2023, kterou zajišťovaly společně všechny tři ústavy (ZAKA, ÚPK, ÚBZ). Standardem je využívání příležitostí programu ERASMUS+, CEEPUS, bilaterálních dohod aj., v rámci nichž je možnost absolvovat část studia v zahraničí.

Vydavatelství

Na výzkumnou činnost navazuje publikování jejích výsledků. MENDELU provozuje vlastní vydavatelství, ale autoři využívají také řadu dalších vydavatelství institucí. Publikace jsou vydávány průběžně v souvislosti s výzkumnou činností ústavů a také například formou ročenek studentských prací a katalogů výstav. V minulosti vydané monografie jsou zaměřené na městský veřejný prostor, dějiny, současnost a teorii zahradního umění a krajinářské architektury v České republice a ve světě, historické kulturní a komponované krajiny, ochranu krajinného rázu, problematiku dřevin v krajinářské architektuře, trvalkových výsadb, památkové péče...

Hodnocení školy

Charakter a jedinečnost každé školy krajinářské architektury utváří především lidé, kteří na ní učí, a místo, kde se škola nachází. Výjimečnost studia na Zahradnické fakultě MENDELU je dána prostředím, kde se studenti vzdělávají. Botanická zahrada a arboretum Ivara Otruby, studentské město Brno s „duchem Bauhausu“, krajina, zahrady a architektura Lednicko-valtického areálu. Mladí krajinářští architekti vyrůstají, profesně i osobnostně, v bezprostředním kontaktu s vrcholnými díly krajinářské architektury, architektury a zahradního umění. Uprostřed aktuálních problémů sídel, urbánní a venkovské krajiny. S možností osobní konfrontace a reflexe stavu věcí v jiných evropských zemích, do kterých vyjíždí v rámci studijních cest a exkurzí. Výuku budoucích krajinářských architektů vedou zkušení akademici s vlastní tvůrčí praxí, krajinářští architekti a architekti z praxe, výzkumníci, doktorandi – různorodá skupina předních odborníků, kteří považují předávání svých zkušeností za radost a poslání. Měřítka kampusu v Brně a Lednici i velikosti studijních skupin umožňují individuální přístup ke studentům.

Krajinářská architektura na ZF MENDELU nabízí oborově nekomplexnější vzdělání, které zahrnuje všechny aspekty profese s vyváženým poměrem architektonických, technických, biotechnologických, biologických a uměleckých disciplín. Ústav zahradní a krajinářské architektury je zaměřen na problematiku městské krajiny, sídelních systémů zeleně, architektonické navrhování, krajinářský urbanismus, historii a teorii krajinářské architektury. Biotechnologickým a technickým aspektům zakládání objektů krajinářské architektury a modrozelené infrastruktury, sortimentům rostlin a jejich použití se podrobně věnují na Ústavu biotechniky zeleně. Krajinné a územní plánování, navrhování a posuzování možností rozvoje větších územních celků nebo vybraných funkčních systémů v širších ekologických souvislostech je cílem bádání a výuky předmětů Ústavu plánování krajiny. Jako jediná škola krajinářské architektury v České republice je po absolvování dvoustupňového studia ukončena titulem Ing. arch. a naplňuje standardy evropské akreditace IFLA Europe.

Zatímco studijní zázemí v Lednici je na vysoké úrovni, pracoviště v kampusu MENDELU v Černých Polích v Brně je potřeba inovovat. Záměrem je vybudovat zde nové, inspirativní a modulární prostory, do jejichž projektové přípravy a realizace budou zapojeni také studenti krajinářské architektury. Žádný studijní program krajinářské architektury na ZF MENDELU zatím není otevřen v anglickém jazyce, i toto je plánováno v budoucnu změnit. Cítíme také nutnost konfrontovat aktuální studijní plány a metody výuky s novými potřebami studentů, vyvíjející se praxe a dynamicky se měnící společností a adaptovat je.

Uplatnění absolventů

Většina absolventů se po dokončení kompletního vzdělání (Ing. arch.) věnuje architektonické praxi v domácích nebo zahraničních ateliérech. Část z nich se rozhodne pro samostatnou činnost, směřují k získání autorizace A.3 ČKA a působení na volné noze. Některé studenty zaujme v průběhu studia práce pro státní správu, oblast ochrany a péče o krajinu, památková péče, územní plánování, náplň činností realizačních firem nebo oblast designu, možnosti jsou vzhledem k povaze oboru široké.

Připravili studenty tak, aby po ukončení magisterského studia a absolvování povinné tříleté praxe byli schopni vykonat autorizační zkoušky ČKA, je jedním z hlavních cílů studia krajinářské architektury na ZF MENDELU. Odpovídá tomu struktura studijního plánu bakalářského a magisterského stupně i obsah jednotlivých předmětů. Do výuky i vedení závěrečných prací jsou zapojeni krajinářští architekti nebo externí specialisté z praxe a součástí studia je také povinná pětiletá praxe pod vedením autorizovaného architekta.

V průběhu studií se nabízí řada příležitostí, jak praktické dovednosti pro soukromou praxi získávat a rozvíjet. Know-how oboru poskytuje výuka povinných a povinně volitelných předmětů. Základním kamenem jsou stejně jako u ostatních architektonických škol ateliéry, které různou měrou simulují prostředí soukromé praxe. V rámci ateliérů používáme ověřené, ale také experimentální a alternativní výukové metody. Různorodé formy kontaktu s prostředím praxe učí studenty koncentrovat tvůrčí energii v pevně daném časovém úseku, najít si vlastní pozici v pracovní skupině, koordinovat, přijímat zodpovědnost, rozhodovat. Krajinářský architekt by měl být přesvědčivým a vnímavým mistrem komunikace otevírajícím mezioborové dialogy, schopným oslovit laickou veřejnost, dorozumět se s navazujícími profesemi. Ateliérové kritiky jsou důležitým prostředkem třídícím argumentaci a prezentační dovednosti.

Krajina a město hledají nové formulace své existence. Otazníky budoucího vývoje leží také před školami krajinářské architektury. Jak ovlivní další vývoj architektonických oborů umělá inteligence, jaké lze očekávat změny ve společnosti, jaký skutečný vliv budou mít na města a krajinu klimatické změny? Na novou, kontinuálně se měnící realitu musí pružně reagovat nejen metody výuky a skladba studijních plánů, ale také výzkum. Krajinářská architektura na ZF MENDELU si klade za cíl být školou resiliентní. Školou krácející, která flexibilitu a resilienci předá také svým studentům. Tak, aby dokázali obstát v současném i budoucím světě, kde bude zjevně pro uplatnění zásadní schopnost kreativního a kritického myšlení. A ve kterém nový důraz i význam získá Gropiovo volání po holistickém a interdisciplinárním přístupu.

Připravila
doc. Barbara Ševčíková, Ph.D.
vedoucí Ústavu zahradní a krajinářské architektury, MENDELU

Spolupráce
Ing. Mgr. Lucie Hronová Šafářová, Ph.D.,
Ing. Anna Magni, Ph.D.

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Secke

TÉMA

Strana

57

Fakulta životního prostředí ČZU v Praze

Územní plánování

Kontakt

Fakulta životního prostředí
ČZU v Praze
Kamýčká 129,
165 00 Praha-Suchbátol

www.fzp.czu.cz

Krédó

Ochrana přírody a aktivní péče o životní prostředí jsou samozřejmou součástí kultury vyspělé moderní společnosti a nadále získávají na významu. Fakulta životního prostředí ČZU v Praze poskytuje komplexní vzdělání v širokém spektru environmentálních disciplín. Respektovaným multioborovým přístupem reagujeme na globální výzvy, moderní vzdělávací trendy a poptávku praxe. Náš zkušený tým vychovává a inspiruje kvalitní profesionály, kteří nacházejí konkrétní uplatnění ve státní i komerční sféře. Studenti se stávají součástí jedinečného univerzitního kampusu.

Vznik

Fakulta životního prostředí byla ustavena 1. července 2007. Tehdy zanikla Lesnická fakulta a místo ní vznikly dvě nové fakulty – Fakulta životního prostředí a Fakulta lesnická a dřevařská. Dle odborné specializace se fakulta člení na šest kateder: katedru prostorových věd, katedru plánování krajiny a sídel, katedru ekologie, katedru aplikované ekologie, katedru geoenvironmentálních věd, katedru vodního hospodářství a environmentálního modelování. Tříletý bakalářský studijní program Územní plánování získal v roce 2019 akreditaci od rady Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství v oblasti vzdělávání Architektura a urbanismus.

Počty studujících

Počet studentů celkem ve školním roce 2023/2024	110		
	2021	2022	2023
Počet studentů územního plánování přijímaných ročně	47	54	53
Počet absolventů územního plánování ročně	32	16	24
Počty zaměstnanců			
Počet pedagogů ve školním roce 2023/2024	cca 100		

Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráce při výzkumu a výměnných pobytech studentů je pro nás samozřejmostí. Naše studenty plně podporujeme v získání zkušeností v zahraničí. Mohou využít bilaterálních dohod FŽP s celou řadou univerzit v Evropě, USA a dalších destinacích. ČZU je od roku 2005 členem konsorcia elitních evropských univerzit Eurology (ELLS). Základním programem mobility studentů je Erasmus+, ale také další stipendijní programy, jako je AKTION, CEEPUS nebo Marie Skłodowska-Curie Actions. Studentské výjezdy obvykle trvají tři až 12 měsíců. Zahraniční studenti, často úspěšně zapojení do našich výzkumných týmů, u nás mají na výběr z množství studijních programů vyučovaných v angličtině na magisterském a doktorském stupni.

Studijní programy

FŽP realizuje třístupňový systém studia a nabízí akreditované studijní obory v českém a anglickém jazyce v bakalářském, navazujícím magisterském a doktorském stupni studia. Studijní program Územní plánování je vyučován pouze v českém jazyce a v bakalářském studijním oboru. Profilové předměty: Urbanismus, Pozemkové úpravy, Hodnocení udržitelného rozvoje

Další aktivity

Základní a aplikovaný výzkum probíhá na všech katedrách. Reagujeme na globální výzvy, moderní vzdělávací trendy a poptávku praxe s důrazem na aplikovatelnost výsledků výzkumu. Prioritní oblasti výzkumu a vývoje zahrnují témata od ekologie společenstev a ochrany biodiverzity přes biotechnické úpravy v krajině, eliminaci znečištění v kontaminovaných půdách a vodě po modelování hydrologických procesů, územní plánování a metodologické otázky EIA/SEA. Naše projekty získávají podporu prestižních grantových institucí. Metodiky, patenty a další aplikované výsledky využívají státní i soukromé organizace. Sledujte naše publikace na ResearchGate.

www.fzp.czu.cz/cs/r-6897-veda-a-vyzkum

Program Územní plánování

Program je akreditován pouze v prezenční formě a jde o první samostatný bakalářský obor věnující se této profesi podle nového zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu. Tříleté studium se zabývá především managementem rozvoje měst, obcí a regionů a připraví odborníky v oboru územního plánování pro veřejnou správu, zejména na úrovni obcí s rozšířenou působností a v krajích. Absolventi budou připraveni ke složení zkoušky zvláštní způsobilosti pro výkon činností územního plánování ve veřejné správě podle zákona č. 312/2002 Sb. Praktickým projektům bude věnována více než třetina výukového času. Obor tak splňuje požadavek na vzdělání pro územní plánování uplatňovaný Českou komorou architektů jako profesní organizací pro obor autorizace Územní plánování a jako takový byl autorizován ČKA. Absolventi mohou samostatně vykonávat činnosti ve výstavbě. Hlavní témata projektů: Analýza území, Strategie a politika rozvoje, Zadání ÚP, Urbanistický a krajinný návrh, Regulační plán + komunikace s partnery, Plánování regionů a politika územního rozvoje. Výuku budou zajišťovat odborníci z ČZU, ČVUT, Ministerstva pro místní rozvoj a České komory architektů.

Hodnocení školy

Ochrana přírody a aktivní péče o životní prostředí založené na odborných znalostech souvisejících disciplín není jen pomíjivým módním trendem. Jde o dnes již samozřejmou součást kultury vyspělé společnosti a bude nadále získávat na významu. Fakulta životního prostředí vznikla v reakci na poptávku praxe, vyžadující základ v moderních vzdělávacích trendech. Ambicí našeho zkušeného týmu je vychovávat kvalitní specialisty, kteří budou svou odborností schopni obhajovat zájmy širokého spektra environmentálních disciplín.

Prioritní oblasti výzkumu a vývoje FŽP zahrnují komplexní témata od ekologie společenstev, ochrany biodiverzity, managementu chráněných území přes biotechnické úpravy v krajině, chemickou stabilizaci kovů v kontaminovaných půdách, eliminaci znečištění kořenovými čistírnami po modelování hydrologických procesů, územní plánování a metodologické otázky EIA/SEA.

Publikujeme v nejprestižnějších zahraničních periodikách (např. Nature, Water Research, Land Use Policy, Scientific Reports, Plos Biology). Praktické uplatnění výsledků našeho výzkumu realizují státní i soukromé organizace.

Dělíme se o výsledky s veřejností. Úzce spolupracujeme s tuzemskými i světovými médii (např. Reuters, AFP, ČTK, Český rozhlas). Jsme úspěšnými řešiteli prestižních grantů (např. Horizon 2020, Marie Skłodowska-Curie Actions, Fulbright U.S. Student Program, GA ČR, tzv. Norské fondy).

Uplatnění absolventů

Absolventi se uplatní v soukromé i veřejné sféře v projekční činnosti v urbanistických a krajinných ateliérech, v developerských a stavebních společnostech, v realitních agenturách, na městských či krajských úřadech (odbor územního plánování, odbor životního prostředí, odbor rozvoje, správy a financí a na stavebních úřadech), také ve správách CHKO, ochranné památek, rozvojové agentuře atd. V případě, že se studenti rozhodnou ve studiu pokračovat, FŽP nabízí deset magisterských oborů, ze kterých jsou tři vyučovány v anglickém jazyce.

Připravil
doc. Ing. Jan Skaloš, Ph.D.
proděkan pro studijní a pedagogickou činnost,
Fakulta životního prostředí ČZU v Praze

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Sekce

TÉMA

Strana

59

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU v Praze Katedra zahradní a krajinné architektury

Kontakt

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů České zemědělské univerzity v Praze
Katedra zahradní a krajinné architektury
Kamýčká ulice, 165 21, Praha 6 – Suchbát

www.fappz.czu.cz

Krédó

Obor Krajinná architektura je ve 21. století vůdčím oborem ve výuce architektů, kteří uvažují v souladu s potřebami Země, uvažují ekologicky, trvale udržitelně a s ohledem na probíhající klimatickou změnu a zajímá je život ve veřejném prostoru současného města. Je to obor s velkou budoucností. Na ČZU v Praze máme vynikající ateliérové zázemí v ateliérech s panoramatickými výhledy na Prahu a Pražský hrad, které jsou umístěny na okraji rozsáhlého kampusu, který je zároveň komponovaným krajinným prostorem. Studenti se tak denně mohou pohybovat v příkladně krajinně upraveném městském prostředí univerzity a nechat se ovlivnit touto atmosférou při své další tvorbě.

Vznik

Obor „Krajinná architektura“ je de facto vyučován na FAPPZ ČZU v Praze již od roku 2015, kdy jsme získali akreditaci pro obor „Zahradní a krajinná architektura“. Tento obor navazoval na již dříve u nás vyučovaný obor „Zahradní tvorba“, akreditovaný na naší škole počátkem 20. století. U jeho koncipování stála významná osobnost české krajinné architektury – prof. Jiří Mareček. Kořeny výuky oboru na naší fakultě je však možno vidět již daleko dříve – a to již na konci 19. století, kdy naše fakulta byla ještě součástí ČVUT v Praze. Významným představitelem výuky zde na začátku 20. století byl například dlouholetý ředitel výzkumného ústavu v Průhoncích doc. Bohumil Kafka.

Počty studujících

Počet studentů celkem ve školním roce 2023/2024	140
Bakalářský studijní program Krajinařská architektura	100
Magisterský studijní program Krajinařská architektura	40
Počet studentů přijímaných ročně	
Bakalářský studijní program Krajinařská architektura	30
Magisterský studijní program Krajinařská architektura	25
Doktorský stupeň studia Krajinařská architektura	1–3
Počet studentů absolventů ročně	
Bakalářský studijní program Krajinařská architektura	25
Magisterský studijní program Krajinařská architektura	20

Počet pedagogů

20 pedagogů Katedry zahradní a krajinné architektury FAPPZ ČZU v Praze, další stovky pedagogů jsou na ostatních katedrách fakulty FAPPZ ČZU v Praze

Studijní programy

- Bakalářský, magisterský a doktorský studijní program „Krajinařská architektura“
- Anglický doktorský studijní program „Landscape Architecture“

Další aktivity

Široký záběr projekční a výzkumné činnosti jednotlivých pedagogů, každý semestr se konají pravidelné výstavy výstupů jednotlivých ateliérů, další výstavy jsou pravidelně konány mimo prostředí univerzity v pražských galeriích. Konkrétní informace jsou přístupné na fakultním webu FAPPZ ČZU v Praze a na webu katedry zahradní a krajinné architektury.

Ateliérové zázemí

Studijní program Krajinařská architektura, jak již bylo popsáno výše, má na ČZU v Praze výborné ateliérové zázemí. Ateliéry a katedra jsou umístěny v nově postavené budově pavilonu MCEV II., která je situována na okraji areálu ČZU v Praze. Z ateliérů se otevírají panoramatické výhledy na Prahu a Pražský hrad, krajinařskou architekturu tak můžeme vyučovat tak říkajíc přímo za využití pohledů z oken našich ateliérů.

Hodnocení školy

Studijní program Krajinařská architektura je vyučován v bakalářském, magisterském a doktorském stupni studia. Zaměřuje se na současný vývoj české krajiny, rozvoj pražské krajiny, historický vývoj krajinařské architektury, řešení veřejného i privátního prostoru včetně střešních a vertikálních zahrad s důrazem na řešení dopadů klimatické změny na město a krajinu 21. století s využitím principů modrozelené infrastruktury. Program je akreditován Národním akreditačním úřadem MŠMT (NAÚ MŠMT) v oboru „Architektura a urbanismus“.

Garantem bakalářského stupně studia oboru „Krajinařské architektury“ na naší univerzitě je doc. akad. soch. Aleš Hnízdil, garantem magisterského stupně studia oboru „Krajinařské architektury“ je doc. Ing. Matouš Jebavý, Ph.D., autorizovaný krajinařský architekt. Ten garantuje také doktorský studijní program „Krajinařská architektura“, jehož výuka je koncipována jak v českém, tak v anglickém jazyce. Doktorský stupeň studia je na ČZU v Praze akreditován na deset let. Předpokládáme proto široký zájem o toto doktorské studium jak od nás, tak ze zahraničí. V současné době, již dvacet let, z naší katedry vycházejí absolventi doktorského studia, kteří studovali v předcházejícím studijním programu. Témata doktorských prací doktorandů naší katedry jsou zaměřena na řešení problematiky současného vývoje české krajiny, rozvoje pražské krajiny, historického vývoje historických zahrad a parků i na řešení úlohy střešních a vertikálních zahrad a modrozelené infrastruktury ve městě 21. století.

Základní struktura vyučovaných předmětů

Předměty oboru „Krajinařská architektura“ jsou koncipovány tak, aby obsahovaly všechny potřebné skupiny předmětů, které komplexní výuka oboru krajinařské architektury vyžaduje. Jedná se především o předměty kunsthistorické a teoretické, dále o předměty přírodovědného základu, technického a stavebního základu, architektonické a umělecké disciplíny a předměty profilové – pokrývající širokou škálu oboru krajinařské architektury a urbanismu. Těžiště výuky je přitom založeno především na ateliérové výuce. Studenti absolvují šest ateliérů krajinařské architektury v rámci svého bakalářského stupně studia a pět ateliérů krajinařské architektury v rámci magisterského stupně studia (včetně ateliérů diplomních). Mimo to je výuka v rámci studijního plánu štedře dotována také uměleckými předměty – pokrývajícími obory výtvarné tvorby jako kresba, prostorová tvorba, design a landart. Naši studenti se svými díly účastní přehlídky Landscape Festivalu, jak v Praze, tak i v dalších městech, kde se festival koná, práce studentů také pravidelně vystavujeme jak na poli naší univerzity, tak v různých galeriích v Praze a ve Středočeském kraji. Přednášky s tím spojené a další spolupráce se rozvíjí s IPR Praha i s CAMP IPR Praha i MČ Praha 4 a dalšími institucemi. Škola též spolupracuje s významnými zahraničními univerzitami.

Základní principy a specifička výuky

Máme výborné zázemí univerzity, která komplexně a velmi dobře pokrývá všechny obory související s krajinařskou tematikou, s hydrologií, vědami o Zemi i vědami biologickými. Naše katedra k tomuto portfoliu předmětů doplňuje výuku předmětů z oblasti krajinařské architektury, architektury a urbanismu, výtvarné tvorby, dendrologie i bylinného patra a potřebných technologií. Bakalářský stupeň studia v oboru „Krajinařská architektura“, kromě přípravy studentů pro další studium v magisterském stupni tohoto oboru, připravuje studenty tak, aby byli schopni záhy po absolvování pracovat v pozici „Garden Designer“. Magisterský stupeň studia oboru „Krajinařská architektura“ potom vychovává plnohodnotného odborníka – architekta v oboru „Landscape Architecture“, ve kterém se snoubí krajinařská architektura s urbanistickým uvažováním o „velkém“ prostoru. Diplomové práce našich studentů v oboru „Krajinařská architektura“ pokrývají široká témata krajinařské architektury, rezonující jak v současném městě, tak v současné krajině, zpracovávají jsou témata různých měřítek, část prací řeší také aktuální témata landartu. Nejlepší diplomové práce se pravidelně zúčastňují přehlídky diplomových prací všech škol architektury, kterou pořádá Česká komora architektů.

Přípravil
doc. Ing. Matouš Jebavý, Ph.D.
vedoucí katedry zahradní a krajinné architektury
FAPPZ ČZU v Praze

Přístup k profesi u nás a v zahraničí

Autorizační zkoušky

Přijímání českých občanů do České komory architektů prostřednictvím zkoušky odborné způsobilosti – autorizační zkoušky – podléhá dvěma režimům, daným zákonem 360 / 1992 Sb. a Autorizačním řádem ČKA. Pokud vzdělání uchazeče splňuje požadavky na vzdělání požadované ČKA, jde o absolventa studijního programu zapsaného na Seznamu škol s uznáním a příbuzným vzděláním vedeného ČKA jako „uznané vzdělání“, prochází žadatel o autorizaci jen ověřováním právních znalostí potřebných pro vedení vlastní firmy v písemné části zkoušky a následně pohovorem nad portfoliem, obvykle spojeným s ústní formou prověřováním právních znalostí na prezentovaných projektech.

Dle zákona se v těchto případech neověřují odborné znalosti získané na vysoké škole. Ty se ověřují jen tehdy, když má uchazeč pouze „příbuzné“ vzdělání. Absolventy studijních programů s uznáním a příbuzným vzděláním odlišuje také požadovaná délka odborné praxe pod dohledem před přijetím do Komory – při uznaném vzdělání 3 roky a při příbuzném 5 let. Proces autorizace se postupně vyvíjí a reaguje na aktuální potřeby a legislativu, ale spíše obsahově a jen v dílčích věcech. Největší formální změna se stala v počátečním období. Původně byly autorizační zkoušky pouze ústní, následně se ukázalo prospěšné rozdělit je na písemnou a ústní část, do které postupují jen ti, co projdou písemnou částí zkoušky.¹

Jaké vzdělání ze zahraničí lze uznat pro autorizaci v ČR, je automaticky uznávána autorizace získaná v zahraničí?

Uznávání kvalifikace v oblasti architektury se v EU již od roku 1985 řídí Směrnicí 85/384/EHS o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o formální kvalifikaci v oboru architektury, obsahující opatření pro umožnění účinného výkonu práva usazování a volného pohybu služeb. Dnes je tato klíčová Směrnice EK doplněna četnými novelami, aktualizujícími její obsah v nových podmínkách, zejména po razantním rozšíření EU v roce 2004, na které reagovala zřejmě nejzásadnější novela z roku 2005. V Česku jsme požadavky Směrnice EK implementovali do Autorizačního

řádu ČKA ihned po vzniku Komory v roce 1992. V obecné rovině i do zákona 360 / 1992 Sb., v některých aspektech, jako požadovaná délka studia s většími nároky než tehdejší Směrnice. Právně závazné v mezinárodním uplatnění se však požadavky Směrnice staly až po vstupu ČR do EU v roce 2004, včetně zkrácení požadované délky studia na 4 roky, propsané do zákona. Z této Směrnice vychází základní principy uznávání kvalifikace našich architektů v zahraničí i zahraničních architektů u nás.

Žadatel s českým občanstvím, který studoval v zahraničí, je posuzován podle toho, zda absolvoval studijní program notifikovaný EU, který je zapsaný do přílohy č. V Směrnice EK. Potom je na něj nahlíženo, jako kdyby vystudoval český studijní program s uznáním vzděláním, zapsaný na Seznamu škol s uznáním a příbuzným vzděláním.

Pokud má uchazeč dostatečnou odbornou praxi v zahraničí a je členem v zahraniční komoře architektů, může si požádat o registraci pro osobu usazenou a nemusí skládat autorizační zkoušky. Pokud není registrován v komoře, musí složit řádnou autorizační zkoušku. Praxe v zahraničí se mu uznává, ale musí znát české právo.

Zahraníční architekti z EU, kteří chtějí působit v ČR, se nemusí autorizovat v ČKA, ale pouze registrovat. Komora přitom posuzuje, zda jsou splněny předepsané kvalifikační předpoklady pro jejich výkon profese. Postup je rozlišen pro architektky, kteří budou příslušnou činnost vykonávat na území ČR soustavně – jako „usazené osoby“, a pro architektky, kteří zde budou činnost vykonávat pouze dočasně nebo příležitostně – jako „hostující osoby“.

Hlavní rozdíl mezi hostujícími a usazenými osobami je v legislativní rovině. Na hostující architektky se vztahují profesní pravidla jejich domovské země, zákony a předpisy platné v ČR se na hostující osoby vztahují jen přiměřeně. Na usazené architektky se vztahují pravidla platná pro výkon profese v ČR. Přesný rozdíl mezi postavením hostujícího a usazeného architekta vždy určuje národní právo té které země EU, a nelze ho obecně popsat. Nicméně hostující architekt nemá v dané zemi trvalé bydliště a většinou se počítá, že tam zpracuje jeden nebo několik projektů. Hostující osobě vydává Kancelář ČKA osvědčení o registraci pouze na dobu jednoho roku. Naproti tomu usazená registrovaná osoba vykonává na území ČR vybranou činnost soustavně, má zde většinou trvalý pobyt, podnik nebo jinou organizační složku.

Autorizační obory A.2 / územní plánování a A.3 / krajinářská architektura nemají v EU obsah studijních programů tak výrazně harmonizován jako v oblasti architektury. Z hlediska uznávání kvalifikací nepatří tyto autorizační obory v EU do regulovaných profesí, posuzovaných v benevolentnějším „horizontálním systému“ uznávání kvalifikace, založeném na uznávání kvalifikace pouze na základě dosaženého vzdělání. V autorizačních oborech A.2 a A.3 je nutné pro výkon povolání v zahraničí většinou projít ověřováním odborných znalostí u místního uznávacího orgánu, který vydává oprávnění k odborné činnosti.

Milena Ondráková a Ladislav Lábus

1 Písemná část zkoušky, ověřující odborné právní znalosti, se koná před ústní zkouškou.

Ústní část autorizační zkoušky uchazečů s uznáním vzděláním je založena na pohovoru a skládá se ze dvou fází:

- fáze posouzení průkazu profesní praxe – portfolia žadatele;
- fáze posouzení právních znalostí při rozpravě vedené nad portfoliem; od kterého může zkušební komise na základě průkazných výsledků písemné zkoušky upustit.

Ústní část uznávací zkoušky uchazečů s příbuzným vzděláním se skládá ze tří fází:

- fáze posouzení profesní praxe – portfolia žadatele;
- fáze posouzení požadovaných odborných znalostí architektů, které nebyly součástí příbuzného odborného vzdělání žadatele, zejména se zaměřením na:
 - navrhování staveb, interiérů a stavitelství,
 - dějiny architektury a urbanismu,
 v obdobném rozsahu znalostí požadovaných při státních závěrečných zkouškách na VŠ s uznáním vzděláním v akreditovaných studijních programech Architektura a urbanismus;
- fáze posouzení právních znalostí při rozpravě vedené nad průkazem profesní praxe; od kterého může zkušební komise na základě průkazných výsledků písemné zkoušky upustit.

Uznávání kvalifikace a úrovně vzdělání absolventů architektonických škol v ČR

Pro autorizační obor A.3 krajinářská architektura mají dnes uznané vzdělání tři studijní programy Krajinářské architektury. Na Zahradnické fakultě MENDELU, na Fakultě agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU a na FA ČVUT v Praze. Kromě toho FA ČVUT poskytuje sdružený navazující program Architektura, urbanismus a krajinářská architektura, který má díky o rok delšímu studiu a mnoha sdíleným i volitelným předmětům jako jediný program uznané vzdělání na všechny tři autorizační obory ČKA – A.1, A.2 i A.3.

V autorizačním oboru Krajinářská architektura však nedocházelo jen k rozšiřování škol a programů s uznaným nebo příbuzným vzděláním, ale naopak k postupné redukci rozsahu kompetencí absolventů magisterských architektonických programů v autorizačním oboru krajinářská architektura. Prvních deset let existence Komory bylo uznané vzdělání přisuzováno na základě dlouhodobě zažitých zvyklostí.

V oblasti architektury a urbanismu byly v Česku v době vzniku Komory pouze dvě fakulty architektury – ČVUT v Praze a VUT v Brně, a dvě umělecké školy – AVU a UMPRUM v Praze. Všechny s dlouhodobým a respektovaným podílem na architektonickém vzdělávání v naší zemi. Krátce po založení Komory vznikla další, od počátku všeobecně respektovaná fakulta architektury na TU v Liberci. Na základě srovnávacích analýz obsahu i skladby studijních plánů, sledujících, jak odpovídají požadavkům Směrnice EK, nebyla u architektonických programů zjištěna žádná výrazná odchylka či absence některé z požadovaných složek vzdělání architektů.

Ve vzdělávání krajinářských architektů u nás tehdy nepanovala taková shoda s obsahem vzdělání zahraničních škol, zaměřených na krajinářskou tvorbu. Jediné, spíše zvykově než na základě obsahu přisouzené „uznané vzdělání“ pro autorizační obor krajinářská architektura bylo tehdy přiznáno programu Zahradní a krajinářská tvorba na Zahradnické fakultě MENDELU. I když tento program, na rozdíl od architektonických programů u fakultách architektury, tehdy ještě neodpovídal požadavkům Komory či IFLA na vzdělání krajinářů. Vyznačoval se v relaci evropských krajinářských a našich architektonických programů nezvykle malým podílem ateliérové výuky a dominancí přírodovědné teoretické a analytické výuky, převládající i v rámci kvalifikačních prací.

Z hlediska evropských standardů a požadavků na architektky či krajinářské architektky šlo o specificky zaměřené, jednostranně specializované studium soustředěné na přírodně-technické složky vzdělání. Obdobně jako programy Pozemního stavitelství, v relaci k všeobecně zaměřeným architektonickým programům s vysokým podílem návrhových předmětů, byly jednostranně zaměřené na stavebně technické disciplíny.

To se projevovalo i v praxi. Architekti, tehdy pracující ve velkých projektových ústavech, většinou navrhovali koncepci řešení zeleně a krajinářští architekti na ní spolupracovali a následně kreslili osazovací plány. Tato zkušenost z praxe i diference ve vzdělávání architektů a krajinářských architektů v návrhových disciplínách se promítla i do počáteční velkorysosti přiznávání uznaného vzdělání pro obor A.3 krajinářská architektura všem absolventům architektonických programů, čemuž jejich vzdělání svým obsahem neodpovídalo. Na základě těchto tehdejších poměrů jim byla při vstupu do Komory přidělována hromadně tzv. velká autorizace A.0 – pro všechny autorizační obory ČKA, aniž by byly ověřovány jejich odborné znalosti z krajinářské architektury.

Uznávání kvalifikace absolventů našich škol v rámci ČR a EU má odlišné režimy, i když založené na společných kritériích hodnocení naplnění požadavků Směrnice EK i zákona 360 / 1992 Sb. V rámci ČR je rozhodující, zda si škola požádala o zařazení na Seznam škol s uznaným a příbuzným vzděláním vydávaný ČKA a studijní program byl zařazen mezi uznaná nebo příbuzná vzdělání pro příslušné autorizační obory. Uznané vzdělání mohou získat jen programy na magisterské úrovni, bakalářské programy mají ve všech autorizačních oborech přiznané pouze příbuzné vzdělání.

Architektura – A.1, Územní plánování – A.2

Pro autorizační obor A.1 – architektura a A.2 – územní plánování mají dnes uznané vzdělání absolventi všech programů Architektura a urbanismus na fakultách architektury na TU v Praze, v Brně a v Liberci a na soukromé škole ARCHIP, absolventi programů Architektura a stavitelství na stavebních fakultách na TU v Praze, v Brně a Ostravě a absolventi architektonických programů na uměleckých školách AVU a UMPRUM.

Pro samotný autorizační obor A.2 územní plánování má uznané vzdělání prozatím jediný navazující magisterský program Prostorové plánování na Fakultě životního prostředí ČZU v Praze, ale pouze ve spojení se studiem bakalářského programu Územní plánování na téže fakultě.

Nastavování přesnějších podmínek uznaného a příbuzného vzdělání

V letech 2001 až 2003 se ukázala dosavadní praxe přisuzování uznaného vzdělání na základě daných zvyklostí neúnosná. Zejména z důvodu, že se začínala rozšiřovat u nás do té doby omezená škála architektonických a krajinářských programů o programy na stavebních fakultách či ČZU a bylo nutné vytvořit jasná kritéria a podmínky pro definici a vymezení hranic uznaného a příbuzného vzdělání. Mimo jiné se také blížil vstup do EU a očekával se masivní zájem o vykonávání architektonické profese v ČR a Komora chtěla mít konkrétní podklad o úrovni a skladbě našich architektonických programů v relaci s EU.

Proto byla v roce 2002 v Pracovní skupině pro vzdělávání ČKA zpracována Zpráva o vývoji architektonického školství v ČR a na ni navazující Přehled studijních plánů Architektury a urbanismu a Pozemního stavitelství v ČR, které byly analyzovány z hlediska obsahu i struktury předmětů a oblastí výuky a navzájem srovnávány i s programy na prestižních středoevropských technických univerzitách v Německu (Berlín, Cáchy, Dráždany a Mnichov), Rakousku (Vídeň a Graz) a Švýcarsku (ETH). Přehled studijních plánů byl následně rozšířen i o analýzy programů krajinářské architektury. Analýzy potvrdily, že studijní plány architektonických programů u fakultách architektury v ČR vždy, za první republiky i za totalitního režimu, odpo-

vídaly svou komplexností a všeobecností i skladbou předmětů a oblastí výuky standardům a požadavkům uplatňovaným na zahraničních technických univerzitách i požadavkům Směrnice EK. To však neplatilo zcela o programech krajinářské architektury, které se u nás etablovaly později než architektonické programy. Dlouhou dobu vycházely z původní tradice výuky zahradnictví na zemědělských univerzitách a neměly zakotvenou prvorepublikovou oborovou tradici, ze které by mohly vycházet a opírat se o ni. Tento vývoj samozřejmě ovlivňovala i skutečnost prostředí univerzity, na kterých programy „zahradní architektury“ přirozeně vznikaly, **bez tradice pěstování návrhové složky vzdělání, jak tomu bylo u architektonických programů na technických univerzitách, nemluvě o uměleckých školách.**

V roce 2002 vydán Seznam škol s uznaným a příbuzným vzděláním

Na základě analýz našich i zahraničních studijních programů vydala Komora v roce 2002 první Seznam škol s uznaným a příbuzným vzděláním ČKA pro autorizační obory spravované Komoru, kde byli absolventi architektonických programů zařazeni „pouze“ do kategorie příbuzného vzdělání pro obor krajinářská architektura. V té době by totiž přeřazení architektonických programů zcela mimo kategorie uznaného a příbuzného vzdělání neprošlo.

I tato kompromisní redukce kompetencí absolventů architektonických programů narážela tehdy u starších, zakládajících členů Komory na výrazný odpor, jelikož neodpovídala jejich celoživotní zkušenosti ze spolupráce s krajináři a tvorby koncepce návrhů zeleně v projektových ústavech. Také již zapomínáme ideové prostředí té doby, kdy mnoho členů Komory zastávalo velmi liberální postoje a podporovalo volné tržní prostředí i v projektové činnosti. Pro ně byla sama skutečnost povinného členství v Komoře zásadní systémovou chybou a omezením svobodného výkonu povolání architekta, které po celá 90. léta chtěli někteří členové v zákoně změnit. Vytvoření a zakotvení Seznamu škol s uznaným vzděláním i zatím jen částečná redukce dosud uznávaných kompetencí absolventům architektonických programů pro obor krajinářská architektura měly zásadní význam pro další vývoj Komory i vzdělávání v oblasti architektury. Bylo zahájeno systematické sledování úrovně škol a jejich studijních programů, srovnatelné se systémem notifikací architektonických programů v EU, a zejména skončila éra masivního udělování autorizace se všeobecnou působností – A.0, která byla nedávno novým stavebním zákonem 283/2021 Sb. a na něj navazující aktualizací zákona 360/1992 Sb. zrušena.

Na kompromisním řešení stále přehnaných kompetencí architektů v oboru krajinářská architektura se stav uznávání kvalifikace a vzdělání architektů pro obor krajinářská architektura na úrovni příbuzného vzdělání udržel až do roku 2022, kdy byl vydán aktualizovaný Seznam škol s uznaným a příbuzným vzděláním, kde již nebyli architekti pro obor krajinářská architektura zařazeni ani jako příbuzné vzdělání.

Uznávání kvalifikace absolventů

Uznávání kvalifikace absolventů našich architektonických škol v EU a uznávání kvalifikace absolventů zahraničních škol v ČR se posuzuje podle příloh V a VI Směrnice EK. Příloha č. VI zahrnuje studijní programy, které jsme při vstupu do EU v roce 2004 nahlásili a byly uznány jako architektonické vzdělání na základě poměrně benevolentních přístupových práv. V tolerantním režimu, kdy jsou do této přílohy zapsány všechny programy, které vstupující země nahlásí, jako ty, které v dané zemi umožňují vykonávat architektonickou praxi, aniž by splňovaly požadavky Směrnice EK na architektonické vzdělání.

Česká republika byla tehdy velmi benevolentní a MŠMT ani nesjednotilo míru „velkorysosti“, se kterou k vykazování architektonických programů přistupovali na jednotlivých vysokých školách. Jedině ČVUT se zachovala zodpovědně a nahlásila jen architektonické programy a programy Pozemního stavitelství, jejichž vzdělání bylo příbuzné architektonickému. Zatímco zástupci VUT v Brně a VŠB TU v Ostravě nahlásili všechny studijní programy na svých stavebních fakultách, včetně programů, které již svým názvem prozrazují, že nejde o programy architektonické či příbuzné programy pozemních staveb, ale vysloveně o programy inženýrských staveb. Podle přístupových práv však mohou uplatňovat nárok na uznání kvalifikace jen ti absolventi, kteří školu dokončili tři roky po vstupu do EU, v případě ČR do roku 2007. Po tomto termínu se uznávání kvalifikace v oblasti architektury vztahuje jen na absolventy těch studijních programů, které prošly procesem notifikace, ve kterém se posuzuje, zda odpovídají požadavkům Směrnice EK. Programy, které projdou úspěšně notifikací, jsou zapsány do přílohy č. V Směrnice EK.

Proces notifikace

Procesem notifikace postupně prošly všechny architektonické studijní programy Architektura a urbanismus na fakultách architektury na technických univerzitách v Praze, v Brně a v Liberci a na soukromé škole ARCHIP i programy Architektonická tvorba na uměleckých školách – AVU a UMPRUM. Některé naše programy prošly bez povšimnutí, ale některé se musely při procesu notifikace na jednáních v Bruselu obhajovat. Včetně u nás obtížně zpochybnitelných programů na FA VUT a AVU. Většinou šlo o formální výhrady k délce čtyřletého bakalářského programu na FA VUT v Brně, který mohl být dle tehdejších pravidel považován za ukončené vzdělání. Navazující magisterský program AVU narážel na výhradu, že škola neposkytuje bakalářský stupeň a nemůže zajistit doplnění vzdělání na bakalářské úrovni, pokud přijme někoho bez základů na úrovni bakalářského studia, pro získání uznaného vzdělání. V obou případech se FA VUT i AVU staly beranidly, kterými se posouval konzervativní přístup a setrvačnost posuzování programů při notifikacích po aplikaci Boloňské deklarace. Dnes se obě výhrady neuplatňují, naopak poskytování jen magisterského architektonického vzdělání se stalo poměrně rozšířené, zejména v anglosaských zemích.

Stavební fakulta ČVUT v Praze se snažila v roce 2007 notifikovat v Bruselu svůj program Architektura a stavitelství, s mnohem menším podílem ateliérové výuky v prvních letech studia, než je tomu dnes. Proto byl tehdy ČKA evidovaný na Seznamu škol pouze jako příbuzné vzdělání a neměl jednoznačnou podporu Komory. Program Architektura a stavitelství na FSv ČVUT neprošel tehdy notifikací úspěšně, byl označen jako předčasná specializace architektonického programu na stavební inženýrství.

Od té doby stavební fakulty na ČVUT v Praze, na VUT v Brně i na VŠB – TU v Ostravě své architektonické programy Architektura a stavitelství zatím k notifikaci nepřihlásily, ačkoli jsou již od roku 2013 vedeny ČKA na Seznamu škol s uznaným a příbuzným vzděláním jako uznané vzdělání pro autorizační obory architektura i územní plánování, odpovídající požadavkům Směrnice EK i zákona 360/1992 Sb.

Studenti, kteří absolvovali nenotifikovaný program po roce 2007, nemají v EU tak otevřený přístup k profesi jako absolventi notifikovaných programů. Tento hendikep částečně řeší členství v ČKA, které otvírá přístup k výkonu povolání v EU.

Ladislav Lábus

Přístup k profesi v EU

Tabulka přehledně zobrazuje rozdíly přístupu k profesi v jednotlivých zemích EU podle míry regulace. Jedná se o národní transpozice jednotného evropského standardu profese architekta, kterým je 5 let magisterského studia uznaného studijního programu. Všechny další požadavky nad rámec tohoto minima, jako např. délka praxe či povinnost členství v komorách, si tak stanovuje každá země nezávisle. Obecně se dají evropské země rozlišit podle dvou základních principů – ex-ante a ex-post. V prvním případě je regulátorem příslušná komora, která na základě předepsaných požadavků zajišťuje rovný přístup k profesi. Druhý přístup, liberálnější ex-post, typický pro severské země, umožňuje přístup k profesi již po absolvování magisterského studia. Ani tento přístup není zcela bez regulace. Místo komor zde mají rozhodující slovo příslušné úřady (typicky stavební), které mají pravomoc posoudit způsobilost architekta pro daný typ zakázky podle jeho zkušeností. Obdobně důležitou roli sehrávají pojišťovny. Registrace v organizacích v severských zemích je dobrovolná a z pohledu důvěryhodnosti pro získání zakázky doporučena. Využívá ji přibližně 80 % architektů.

Vysvětlivky

- délka studia – téměř výhradně se uplatňuje schéma 3 roky bakalář a 2 roky magister
- délka praxe – obvykle 2 roky, některé země předepisují požadavky na mentora
- zkoušky do komory – většina zemí má zkoušky do komory

Zdroje

- ACE – How to Become an Architect
- web Lex Europa, vyhláška 2005/36 EC

ČKA vítá jakékoliv doplnění této znalostní databáze od svých členů

Země	Délka studia	Poznámka k typu školy		CPD A/N	Odborná praxe	Typ praxe	Komora
Belgie	3+2		N	N	min. 2 roky	v ateliéru, mentor 10 let registrace	Conseil National de l'Ordre des Architectes CNOA
Bulharsko	3+2		A	N	2 – omezený výkon práce 5 – všechny stavby	v ateliéru	Chamber of Architects in Bulgaria CAB
Česko	3+2 6 měsíců praxe		A	A*	3	v ateliéru	Česká komora architektů
Chorvatsko	3+2 3 měsíce praxe		A	A	2	v ateliéru	Croatian Chamber of Architects CCA
Dánsko	3+2		N	N	praxe není ze zákona, délku praxe posuzuje pojišťovna podle individuální zakázky	v ateliéru	Association of Dannemark – dobrovolné pro titul Architect MAA
Estonsko	3+2		N	N	4	v ateliéru	Estonian Association of Architects registrace – ministerstvo
Finsko	3+2		N	N	3 roky pro reg. ve FISE – praxe nevyplývá ze zákona, podle délky praxe stavební úřad posoudí způsobilost projektanta zpracovat dokumentaci dané stavby	v ateliéru	FISE dobrovolné, obnovení registrace každých 7 let
Francie	3+2		A	A	6 měsíců (původně 2 roky, stále v diskusi)	v ateliéru	Conseil régional de l'ordre des architectes

* není kontrolováno

Země	Délka studia	Poznámka k typu školy		CPD A/N	Odborná praxe	Typ praxe	Komora
Irsko	3+2		A	A	2	v ateliéru	RIAI
Itálie	3+2		A**	A	praxe doporučena s ohledem na obtížnost zkoušky	v ateliéru	Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori CNAPPC
Kypr	3+2		N	A	1	v ateliéru	Cyprus Architects Association CAA
Litva	3+2	A	A		3	v ateliéru	The Latvian Association of Architects LAA
Lotyšsko	4+2 MA		A	A	3	v ateliéru	Architects Association of Lithuania AAL
	4+0 BA				5	v ateliéru	
Lucembursko	3+2		A	N	1	v ateliéru	Ordre des Architectes et des Ingénieurs Conseils du Grand-Duché de Luxembourg OAI
Maďarsko	3+2		A	A***	první 2 – s omezením dalších 5 – všechny stavby	v ateliéru	Chamber of Hungarian Architects MEK
Nizozemsko	3+2		A	N	2	v ateliéru	Bureau Architectenregister BA
Německo	3+2	univerzity 40 %	A	N	2 – většina zemí 3 – Sársko	v ateliéru	Bundesarchitektenkammer BAK
		fachhochschulen 60 %	A	N	2	v ateliéru	
Norsko	3+2		N	N	praxe ne ze zákona, podle délky praxe stavební úřad posoudí způsobilost projektanta zpracovat dokumentaci dané stavby	v ateliéru	Norske Arkitekters Landforbund NAL – dobrovolné
Polsko	3+2 MA		A	N	3	možno paralelně se studiem po prvních dvou letech na univerzitě	Polish Chamber of Architects – IARP
	3+0 BA		A	N	6	pod komorou inženýrů	Polska komora inženýrů
Portugalsko	3+2			N	1	v ateliéru, mentor min. 5 let praxe	Ordem Dos Arquitectos OA
Rakousko	3+2		A	A*	3	v projekci, 1 rok na stavbě	Bundeskammer der ZiviltechnikerInnen BKZT
Rumunsko	4+2		A	N	2	mentor, 5 let registrace	Romanian Order of Architects OAR

* není kontrolováno

** zkouška má 3 části: design (8 h); teorie (znalost oboru, diskuse o projektech, legislativa)

*** kontrola každých 5 let

Vydání

1/24

Sekce

BULLETIN ČKA

TÉMA

Strana

66

Země	Délka studia	Poznámka k typu školy		CPD A/N	Odborná praxe	Typ praxe	Komora
Řecko	3+2	univerzity – architektura	A	N	4 měsíce	v ateliéru	Chambre Technique de Grèce CTG
	3,5	technické univerzity (limit domy max. 2np)			6 měsíců (původně 2 roky, stále v diskusi)	v ateliéru	
Švédsko	3+2		N	N	2 jen pro titul organizace architekt SAR/MSA	v ateliéru	Swedish Association of Architects – dobrovolné
Švýcarsko	3+2 1 rok praxe		N	N	0	v ateliéru	Conférence Suisse des Architectes CSA – dobrovolné členství
Slovensko	4+2		A	A	3	v ateliéru	komarch
Slovinsko	3+2		A	N	2	v ateliéru	Chamber of Architecture and Spatial Planning of Slovenia ZAPS
Španělsko	4+2	vzdělání zahrnuje obor stavebního inženýra, který ve Španělsku jako samostatný obor neexistuje	A	N	0	v ateliéru	Consejo Superior de los Colegios de Arquitectos de España CSCAE
		technical architect (provádění staveb)			5	v ateliéru	
UK	3 – part 1 kvalifikace praxe 1 rok 2 – part 2 kvalifikace odp EU PQD 46		A*	A	2 part 3 kvalifikace	v ateliéru + distanční vzdělávání	ARB – Architects Registration Board

* +GG2:G37

Pavel Martinek
předseda PS Zahraniční aktivity

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Sekce

TÉMA

Strana

67

Zkušenosti zaměstnavatelů s absolventy

Vysokoškolské vzdělání by mělo absolventy připravit co nejkvalitněji na jejich budoucí povolání. Jak si stojí absolventi při nástupu do architektonických kanceláří?

**Pavel Kvintus, A8000, s. r. o.,
České Budějovice, Praha**

NOVÉ TECHNOLOGIE POTÍRAJÍ TVŮRČÍHO DUCHA I ZRUČNOST

Jaký je profil absolventů, kteří nastupují práci ve vašem ateliéru? Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti vykazují?

Zdá se mi, že se rozdíl mezi fakultami postupně stírají. Je to krásné vidět například na každoroční komorové studentské soutěži diplom.ky.cz, kde jsem měl tu čest být členem poroty. Výsledky jsou si velmi podobné. Nepovažuji to za správný trend.

Přínosem posledních generací je zcela jistě jejich touha po co nejjednodušším grafickém zpracování dokumentace. Přirozená schopnost se vyjadřovat ve schématech. Důraz na zpracování veřejného prostoru. A odmítání formalismu a kýče.

Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti u nich očekáváte / postrádáte?

Klíčem začátku úspěšné kariéry je, že absolvent ovládá alespoň jeden program na co možná nejvyšší úrovni. Je jedno, jestli jde o grafické programy nebo CADové. Cílem je se co možná nejdříve stát platným členem týmu. A všichni ti, kdo se k nám hlásí, jsou na tento start poměrně dobře připraveni. Je běžné že studenti ovládají na vysoké úrovni rodinu Adobe programů, a také už je celkem běžné, že zvládají BIM prostředí.

V posledních letech se mi však zdá, že výrazně poklesla schopnost studentů ovládat složitější 3D modelovací programy, jako je například Rhinoceros nebo 3D Studio MAX. A tím i schopnost začínajících kolegů experimentovat s tvarem, texturou, barvou. Hledat překvapivá a neotřelá řešení. Rozumím, že hlavní proud v architektuře za poslední roky výrazně zkonzervativněl a poptávka po expresivních řešeních je nejspíš jak na fakultách, tak i v praxi nízká. Ale mě osobně to mrzí, zejména vzhledem k osobnímu tvůrčímu rozvoji daného jedince.

Samostatnou kapitolou je tvorba koncepčních fyzických modelů. Často se při pohledu na práci s kobercovým řezákem o své, jinak opravu nadané, mladé kolegy poměrně bojím a doufám, že nás nepřijde zkontrolovat pracovník BOZP. O využívání náročnějších dílenských postupů a výkonných nástrojů v dané chvíli nemůže být ani řeč.

Naopak ovládat 3D tisk nebo laser umí víceméně všichni. Jen ten výsledek pak logicky bývá takový „chemický“. V podstatě v tom nevidím žádný problém, jen si opět myslím, že se studenti nadužíváním těchto technologií okrádají o jednu z nejzávažnějších a nejkrásnějších částí naší práce a přicházejí o identitu.

Čím vás překvapí?

Uklizeným stolem, správně pojmenovanými složkami a množstvím rostlin, kterými se obklopují.

Štěpánka Endrle, L&SCAPE, s. r. o., Praha

POMŮŽE PROGRAM ERASMUS NEBO JINÁ PRAXE

Jaký je profil absolventů, kteří nastupují práci ve vašem ateliéru? Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti vykazují?

Jsou to převážně absolventi FA ČVUT. Ze Zahradnické fakulty (ZF) v Lednici se vlastně absolventi ani studenti nehlásí, z ČZU se hlásí, ale bohužel vůbec neodpovídají našim požadavkům.

Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti u nich očekáváte / postrádáte?

Z FA jsou absolventi obecně dobře vybaveni znalostmi, jsou ohromně rozdíly v případě, že studenti absolvovali program Erasmus či praxi v ateliéru během studia. Problémem občas bývá jejich zapojení do systematické každodenní práce (plný pracovní úvazek). Absolventi FA mají handicap ohledně biologických a zahradnických předmětů (FA si je vědoma a řeší). Absolventi ZF naopak umí pouze biologické a zahradnické předměty, celkový přehled za mě zásadně chybí. Absolventi ČZU jsou nedostatečně vybaveni pro práci v ateliéru našeho zaměření (za mnohaletou praxi ateliéru máme pouze jednu kolegyni, která je absolventkou této školy).

Čím vás překvapí?

Profil absolventa FA je velmi funkční (i s vědomím slabostí některých předmětů, viz výše), jsou velké rozdíly mezi absolventy, které jsou dány zájmem a individualitou jednotlivců. Nicméně považuji za opravdu velkou chybu nevyužít programu Erasmus, při pohovoru je to velmi patrný rozdíl.

Jan Hájek, Atelier M1 architekti, s. r. o., Praha

ROZDÍLY JSOU LIDSKÉ I PROFESNÍ, ANIŽ BY TO SOUVISELO S DANOU ŠKOLOU

Jaký je profil absolventů, kteří nastupují práci ve vašem ateliéru? Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti vykazují?

Snažíme se, aby se mladí architekti zapracovávali už v průběhu studia. Mezi adepty našeho oboru pozorujeme nevyrovnanost. Rozdíly jsou lidské i profesní, ale neřekl bych, že souvisí s tou kterou školou.

Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti u nich očekáváte / postrádáte?

Nemáme přehnané nároky. Víme, že každý nový – i sebelépe disponovaný – kolega se musí s ateliérem sžít. My jsme připraveni adepty trpělivě zapracovávat. I tak to u těch učenlivějších trvá zhruba rok. Naopak očekáváme, že z hlediska profesního budou kolegové vykazovat alespoň minimální základní řemeslnou dovednost a zájem o svůj budoucí obor. Z hlediska lidského vyžadujeme především spolehlivost.

Čím vás překvapí?

Někdy hloubkou znalostí, někdy hloubkou neznalostí.

Miroslav Pospíšil, atelier-r, s. r. o., Olomouc

UVÍTALI BYCHOM VĚTŠÍ MÍRU SAMOSTATNOSTI

Jaký je profil absolventů, kteří nastupují práci ve vašem ateliéru? Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti vykazují?

Je to samozřejmě velmi individuální. Obecně platí, že jsou sebevědomí, kreativní a přinášejí nový úhel pohledu na řešené problémy. Preferujeme absolventy pražské a brněnské FA, kteří mají, kromě jiných kvalit, základní informace o technických detailech staveb a jsou schopni dát si do souvislosti architektonický návrh s jeho technickým provedením.

Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti u nich očekáváte / postrádáte?

Větší míru samostatnosti. Nejsou připraveni na skutečnost, že profese architekta není postavena pouze na tvůrčí práci, ale že je důležité umět dobrý návrh prosadit. Přesvědčit všechny o jeho kvalitě.

Čím vás překvapí?

Svámi finančními nároky :-)
Snahou učit se nové věci.

Petr Velička, M&P architekti – Ateliér krajinářské architektury, Velké Meziříčí

TRVÁ, NEŽ SE NAUČÍ ŘEMESLU

Jaký je profil absolventů, kteří nastupují práci ve vašem ateliéru? Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti vykazují?

Většina absolventů, kteří prošli během dvaceti let naším ateliérem, jsou vystudovaní krajinářští architekti z brněnské Mendelovy univerzity. Vědomosti, schopnosti i zkušenosti mají bohužel obdobné, jako když jsme začínali sami. Potřebují se dál učit v praxi u praktikujících autorizovaných architektů, než mohou sami nabídnout řemeslo, které je trochu něco jiného než nadání. Mohu ještě letmo posoudit absolventy z jiných škol architektury, které jsem potkal při jejich závěrečných zkouškách nebo posuzoval jejich diplomové práce. V případě absolventů programů architektury a urbanismu jde většinou o pseudoromantické vědění, co vůbec je krajinářská architektura, která je často zaměňována se zahradničením či okrašlováním prostoru. To je dokonce zkušenost v minulosti i s některými uchazeči o autorizaci A.3, kteří svoji odbornost chtěli prokázat osazovacím plánem „u babičky na zahrádce“. Abych nebyl tak příkrý jen k absolventům, bohužel si to takto vykládají i mnozí praktikující architekti.

V jednom jsme však v ateliéru měli vždycky štěstí, absolventi či studenti, kteří u nás chtěli pracovat, si nás našli sami a v některých případech již během studia. Jsme rádi, že valně většině z nich jsme dobře připravili cestu k autorizačním zkouškám a že mnozí dnes již mají svoji architektonickou praxi v ČR nebo na Slovensku.

Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti u nich očekáváte / postrádáte?

Očekávám, že čím dál tím častěji budou vědět, že přestože architektura je jedna, tak je velký rozdíl mezi obory autorizace - krajinářskou architekturou, územním plánováním a architekturou a že urbanismus jako nauku o tvorbě měst a krajiny by měli v základech zvládat všichni v kontextu s historií a vývojem odlišných kultur.

Čím vás překvapí?

Obecně neochvějnou suverenitou, že po škole jsem architekt a v některých případech rovnou i krajinářsky.

Ladislava Šebestová, LOXIA, Praha

OBČAS POSTRÁDÁME SELSKÝ ROZUM

Jaký je profil absolventů, kteří nastupují práci ve vašem ateliéru? Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti vykazují?

Se studenty architektury nebo stavebního inženýrství spolupracujeme intenzivně a velmi rádi již během studií a následně u nás většinou pokračují i jako zaměstnanci v pracovním poměru. Obecně se dá říct, že mladí lidé hledají práci, která jim bude dávat smysl. Jsou velmi dobře teoreticky vybaveni, často mají také zahraniční zkušenost a rychle se učí, umí se přizpůsobit. Výhodou velkého ateliéru jako LOXIA je, že si studenti, resp. absolventi u nás projdou různorodými projekty, od veřejných staveb – radnice, školy, školky, velké obytné soubory, rekonstrukce i územní celky. Učíme je myslet samostatně a osvojit si, že stavby by měly být technicky a ekonomicky obhajitelné, aby šly postavit a poté opravdu fungovaly.

Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti u nich očekáváte / postrádáte?

Očekáváme velmi dobrou znalost programů pro architektky a projektanty jako Revit, AutoCad, ArchiCad. Občas postrádáme praktické myšlení, tzv. selský rozum nebo technické znalosti provedení staveb. Velmi vnímáme, že bohužel obecně upadá zájem dětí a studentů o projektování a stavitelství, a proto máme náš osvětový projekt – Škola projektování. Jde o sérii přednášek a workshopů, které mají představit a přiblížit studentům obor architektury a stavitelství. Studenti získají vhled do praxe na reálných projektech LOXIA a propojí si ji s teorií.

Čím vás překvapí?

Různorodostí zájmů, kreativitou, znalostí architektury a také představou o tom, jak funguje ateliér v každodenním režimu.

Petr Lešek, Projektil Architekti, s. r. o., Praha

PREFERUJÍ JEN ČTYŘDENNÍ PRACOVNÍ TÝDEN

Jaký je profil absolventů, kteří nastupují práci ve vašem ateliéru? Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti vykazují?

Myslím, že odpovídají fakultám, které studovali. Tedy čím více výtvarné, tím větší zaměření na koncept, a čím více technické, tím větší ponoření do technického detailu a řešení.

Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti u nich očekáváte / postrádáte?

Větší chuť do diskuse včetně argumentace, ale je jasné, že je to i o tom, jak moc je v tom sami podpoříme. Naopak digitální dovednosti mají samozřejmě mnohem větší než my starší.

Čím vás překvapí?

Asi výrazná změna je odklon od „tradičního“ pracovního týdne, který má pět dní. Často preferují jen čtyři dny. Přitom důvody pro to jsou různé. Je to samozřejmě náročnější na logistiku ateliéru. Hůře se také plánují společné prezentace a je také menší zájem o ateliérové akce.

Zdá se mi velmi těžké „mladé“ hodnotit. Lidé jsou z principu individuální a vysledovat nějaké trendy lze vždy až s odstupem. Samozřejmě, že každá generace má jiný „základ“, ale to je správně. Bylo by dost nuda se stále jen klonovat. Jejich „jinakost“ nás starší obohacuje a posunuje. Vlastně by mne zajímala zpětná vazba od nich, byť je mi jasné, že to bude stejně těžké jako můj náhled na ně.

Lenka Štěpánová, AED project, a. s., Praha

ZAPOJOVÁNÍ DO PRAXE JIŽ V DOBĚ STUDIA

Jaký je profil absolventů, kteří nastupují práci ve vašem ateliéru? Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti vykazují?

Absolventi mívají často velmi dobré teoretické technické znalosti a dovednosti. Většinou již během studia ať již u nás, nebo jinde v oboru pracují a mají relativně dobrou znalost projektového softwaru. Dokáží se orientovat ve stavebních normách, konstrukcích a materiálech. Mají tak dobrý základ, na kterém můžeme dále stavět. Je jasné, že v naší projektové kanceláři pracují především absolventi, kteří mají k této profesi vztah a jsou zaměřeni na detail, pečliví a ochotní se neustále učit a zlepšovat. Máme dobrou zkušenost s postupným zapojením absolventů do našich projektů již ve fázi, kdy studují. Tak jim dokážeme ukázat specifika naší práce a dát možnost se rozhodnout, jakou cestou se během své kariéry vydají.

Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti u nich očekáváte / postrádáte?

U absolventů většinou pracujeme na jejich schopnosti efektivně komunikovat v rámci týmu. Zaměřujeme se na zvládnání „multitaskingu“ a práce na komplexnějších projektech, než na kterých dříve pracovali. Vedeme je k tomu, že je třeba stále třeba pracovat na rozvoji svých „měkkých“ dovedností, schopnosti zvládat pracovní stres a pracovat s časem a prioritami. Očekáváme také otevřenost novým zkušenostem, schopnost kreativně myslet a nezaleknout se projektů, které jsou většinou unikátní (jak technicky, tak svým rozsahem).

Čím vás překvapí?

Některí překvapují ochotou zkoušet nové věci. Často si už ze studií přinášejí zkušenost ze zahraničí, což je klíčové pro jejich sebevědomí a samostatnost. U některých nás naopak překvapí nejistota a křehkost, které jsou ale součástí nově nastupující generace. Snažíme se ke každému přistupovat tak, aby se u nás cítili dobře a rozvíjeli se jak odborně, tak osobnostně.

Zbyněk Ryška, Refuel, s. r. o., Brno, Praha

POSTRÁDÁME ZNALOSTI Z TEORIE A HISTORIE ARCHITEKTURY

Jaký je profil absolventů, kteří nastupují práci ve vašem ateliéru? Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti vykazují?

Technické schopnosti studentů jsou na vysoké úrovni. Máme zkušenosti jak z FA VUT, tak z Ústavu architektury FAST. Co jim zásadně chybí, jsou znalosti z teorie a historie architektury. Protože máme kancelář v Brně na Botanické, naproti Husovu sboru, ptám se vždy při pohovoru na autora stavby. Nikdo nezná ani ten dům, natož autora nebo architektonickou soutěž, ze které vzešel! Zkrátka jim chybí učitel typu Karla Doležela, který zásadně ovlivnil naši generaci a letos oslavil sedmdesáté narozeniny.

Jaké vědomosti, schopnosti, zkušenosti u nich očekáváte / postrádáte?

Ve škole se toho nikdy nikdo moc nenaučil. Nejdůležitější je entuziasmus a chuť se učit. Architekturu je nutné chápat spíše jako celoživotní výzvu a boj než zaměstnání.

Čím vás překvapí?

Že se jim chce u nás pracovat.

Zkušenosti absolventů

Přinášíme názory absolventů vysokých škol, kteří v minulosti obdrželi ocenění v Přehledce diplomových prací vyhlášené Českou komorou architektů.

Jakub Wiesner, UMPRUM Praha, 2020

SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST ZŮSTÁVÁ FRÁZÍ

Pracujete jako zaměstnanec, nebo OSVČ?

Aktuálně zaměstnaný v Architecture Acts, s. r. o., vlastní autorizace – plánuji ateliér s kamarádem.

Jaké vědomosti, schopnosti a zkušenosti získané na VŠ byly od počátku vašeho nástupu do architektonické praxe nejvíce užitečné?

Za nejvíce užitečné považují věci, které by pro studium na VŠ měly být tím podstatným – svobodný přístup při navrhování a přemýšlení o architektuře v nejširším slova smyslu, kritické myšlení a teorie, komunita.

Jaké vědomosti jste postrádal a doporučoval byste jejich zařazení?

Největší náraz klasicky představuje realita správních řízení a procesů spojených s projednáváním záměrů. Na to škola nepřipraví, ale ani si nemyslíme, že by to mělo být jejím úkolem.

Jste při výkonu architektonické praxe spokojen? Co byste změnil?

Realita architektonické praxe u nás a problémy s ní spojené – mezi jinými např. švarcsystém a s ním spojená nejistota, neadekvátní platební ohodnocení, paradigma „architektury jako poslání“ / nikoli práce, pomalu začínají být reflektovány v prostředí škol a širším diskurzu. Společenská odpovědnost architekta v současnosti, která se odehrává na pozadí několika současně probíhajících krizí, zůstává spíše frází, architektura na ně adekvátně nereaguje v měřítku budov, plánování ani způsobu fungování v prostředí. V horším případě je architektura komplicitní v jejich příčinách a prohlubování.

Dominik Vácha, FA ČVUT Praha, 2021
a Škola architektury AVU Praha, 2023

POSTRÁDÁM KLIMATICKÝ AKTIVISMUS ZRCADLENÝ DO ARCHITEKTONICKÉ PRAXE

Pracujete jako zaměstnanec, nebo OSVČ?

S partnerkou působím v nově vznikajícím Studiu Vitamín, vedle toho jsem zaměstnaný jako asistent na Škole architektury na AVU.

Jaké vědomosti, schopnosti a zkušenosti získané na VŠ byly od počátku vašeho nástupu do architektonické praxe nejvíce užitečné?

Nejcennější znalosti a zkušenosti mám z ateliérů skvělých učitelů M. Kuzevského, tria Novotný+Koňata+Zmek a M. Šika. Je to především určitá systematika práce a znalost referencí. Hodí se mi i technické znalosti a základní znalost práva, kterou ale stejně čerpám spíše ze samostudia a předchozích pracovních zkušeností.

Jaké vědomosti jste postrádal a doporučoval byste jejich zařazení?

Předmětů a informací zejména na ČVUT byl spíše přebytek, preferoval bych větší integraci specialistů do ateliérové výuky tak, jak se to osvědčilo u Šika na AVU. Deset a více samostatných předmětů za jeden semestr vnímám jako týrání studentů i pedagogů.

Jste při výkonu architektonické praxe spokojen? Co byste změnil?

Vzhledem k zuřivě akcelerujícímu klimatickému rozvratu mám pocit, že pro ochranu klimatu neděláme jako společnost dost. Postrádám u architektů deklarovaný klimatický aktivismus zrcadlený do vlastní praxe. Nutnost složení autorizační zkoušky a možnost účastnit se architektonických soutěží pouze autorizovaným osobám považuji za přežitek.

Alžběta Pomahačová, AVU Praha, 2021

ARCHITEKTONICKÁ PRAXE JE TOXICKY ORIENTOVANÁ NA VÝKON

Pracujete jako zaměstnankyně, nebo OSVČ?

Po dokončení studia na AVU u profesora Šika jsem s kamarádkou založila ateliér. Momentálně v něm ale nepracuji. Vystřídal mě můj partner a já jsem doma se synem. Tvořím během jeho spánku, využívám hlídání, nebo pracuji, když pečuje partner.

Jaké vědomosti, schopnosti a zkušenosti získané na VŠ byly od počátku vašeho nástupu do architektonické praxe nejvíce užitečné?

Přátelství získaná během studií v Liberci i v Praze a hlubší syntéza technických a výtvarných dovedností.

Jaké vědomosti jste postrádala a doporučovala byste jejich zařazení?

Finanční gramotnost a péče o duševní hygienu!

Jste při výkonu architektonické praxe spokojena? Co byste změnila?

Navzdory tomu, že mě práce moc baví, obor opouštím. Hlavně pro jeho na výkon toxicky orientované prostředí. Aktuálně studuji keramiku a porcelán na UMPRUM. A co bych změnila? Celkově pracovní kulturu, podmínky a tuzemskou zálibu ve švarcsystému.

Anna Laubová, FA ČVUT Praha, 2022

CHYBĚLY MI ZNALOSTI V OBLASTI PODNIKÁNÍ

Pracujete jako zaměstnankyně, nebo OSVČ?

Krátce po obhájení diplomové práce na FA ČVUT jsem, spolu s dalším autorem, uspěla v architektonické soutěži ČKA. Díky následné fázi jsem se profesně osamostatnila a začala pracovat na vlastních projektech.

Jaké vědomosti, schopnosti a zkušenosti získané na VŠ byly od počátku vašeho nástupu do architektonické praxe nejvíce užitečné?

Při práci na návrzích jsem nedozírně čerpala ze zkušeností získaných během studia v ateliérech, která mi pomohla formulovat můj vlastní styl. Tuto fázi však brzy vystřídal méně kreativní aktivita, jako je komentování smluv a komunikace se státní správou.

I když mi hodiny práva s panem doktorem Plosem a hodiny územního plánování s panem profesorem Maierem poskytly neocenitelné znalosti, které využívám prakticky denně, neustále další informace dohledávám.

Jaké vědomosti jste postrádala a doporučovala byste jejich zařazení?

Naprostu mi chyběla vědomost v oblasti účetnictví, řízení vlastního ateliéru a praktické zkušenosti s cenotvorbou práce. Během studia se student setkává s obecným očekáváním, že v budoucnu založí vlastní studio. Když k tomu ale má dojít, jeho vědomosti ze školy končí u vyjmenování druhů živností a obchodních společností.

Tatiana Uhríková, FA VUT Brno, 2022

MRŽÍ MĚ NEDOSTATEČNÝ VZÁJEMNÝ RESPEKT MEZI PROFESANTY A ARCHITEKTY

Pracujete jako zaměstnankyně, nebo OSVČ?

Pracuji jako OSVČ, v brněnské projekčnej firmě na pozici junior architekt.

Jaké vědomosti, schopnosti a zkušenosti získané na VŠ byly od počátku vašeho nástupu do architektonické praxe nejvíce užitečné?

Uplatnila som vedomosti najmä z kreatívnej časti štúdia – ateliér, dizajn, interiérový dizajn – s tým spojená znalosť typológie, noriem atď. Užitočná bola zručnosť v práci s programami, schopnosť slovné a graficky odprezentovať projekt na dobrej úrovni.

Jaké vědomosti jste postrádala a doporučovala byste jejich zařazení?

Marketing, management riadenia ateliéru, fungovanie stavebného úradu v praxi, práca a komunikácia s profesiami – tieto body považujem za informácie nadobudnuté až v praxi, a aj to odmedzene.

Jste při výkonu architektonické praxe spokojena? Co byste změnila?

V praxi mi chýbajú komunikačné schopnosti a znalosti pri riešení technicky náročnejších, rozsiahlych projektov (rekonštrukcia ulíc, námestia apod., DUR atď.), z čoho pramení občasná nespokojnosť, zároveň ma naplňa kreatívna zložka práce – štúdie, súťaže, komunikácia s klientom. Zmenila by som najmä celkové finančné ohodnotenie, čož je samozrejme individuálne, nakoľko pracujem za hodinovú mzdu určenú firmou. V rovine spolupráce so stavebnými inžiniermi by som rada zmenila celkový pohľad na rolu architekta a jeho práce v procese k úspešnej realizácii, ale platí to aj o rešpekte architekta k práci inžiniera / profesanta.

Ruby Pavoučková, FA ČVUT Praha, 2023

NĚKDY PŘEMÍTÁM, ZDA ŽIVOTNÍ STYL ARCHITEKTA VŮBEC ZA TOTO „POSLÁNÍ“ STOJÍ

Pracujete jako zaměstnankyně, nebo OSVČ?

Pracuji samostatně jako OSVČ – téměř tři čtvrtiny času jako krajinářská architektka pro jeden soukromý ateliér, zbytek času věnuji vlastní projekci.

Jaké vědomosti, schopnosti a zkušenosti získané na VŠ byly od počátku vašeho nástupu do architektonické praxe nejvíce užitečné?

Nejvíce užitečné se ukázaly znalosti a postupy osvojené v rámci ateliérové výuky, mj. fázování zpracování projektu a time-management. Velmi cennou zkušeností pak také bylo projektové řízení a koordinace zpracování projektu na UCL v rámci Erasmu. Pro výkon praxe se mi samozřejmě hodila znalost práce v relevantních programech – „od CADU po Indesign“.

Jaké vědomosti jste postrádala a doporučovala byste jejich zařazení?

Chyběla mi možnost ucelené výuky modelování ve 3D, které by bylo využitelné pro krajinářské architektky (vhodný software). Dále bližší studium perenářství a trávničářství a následně tvorba osazovacích plánů. V neposlední řadě by byla užitečná možnost studia podnikání, marketingu a účetnictví.

Jste při výkonu architektonické praxe spokojená? Co byste změnila?

Osobně se držím otřepaného klišé „jaké si to uděláš, takové to máš“. Moc si vážím toho, že můžu říct, že jsem spokojená. Osobně je mi ale líto, že ve výkonu praxe a ve slovníku začínajícího architekta naopak obecně dominuje spíš slovo „ne-spokojenost“. A ta, věřím, ne vždy pramení z generační vady, tedy příslušnosti k tzv. mileniálům, ale z prozření, kdy si člověk po čase uvědomí, kde a jak si jako „tvrdě vystudovaný“ mladý architekt opravdu stojí – a to nemyslím po finanční stránce, ale často především po zdravotní, psychické, životním stylem – a vůbec přemítá, jestli mu za to ono „jeho poslání“ vůbec stojí...

Martin Stupka, UMPRUM Praha, 2023

ZMĚNIL BYCH CELÝ SYSTÉM

Pracujete jako zaměstnanec, nebo OSVČ?

Pracuji jako OSVČ. Skoro 90 % je takovým způsobem „zaměstnáno“.

Jaké vědomosti, schopnosti a zkušenosti získané na VŠ byly od počátku vašeho nástupu do architektonické praxe nejvíce užitečné?

Architektonickou praxi jsem vykonával již během studií, tudíž se všechny zkušenosti a vědomosti různě prolínaly.

Jaké vědomosti jste postrádal a doporučoval byste jejich zařazení?

Finanční gramotnost.

Jste při výkonu architektonické praxe spokojen? Co byste změnil?

Spokojený nejsem. Změnil bych vše, celý systém je nefunkční. Architektky a architekti by měli mít možnost normálního zaměstnání – HPP, dovolená, odpovídající finanční ohodnocení.

Design Guide pro architekty a projektanty

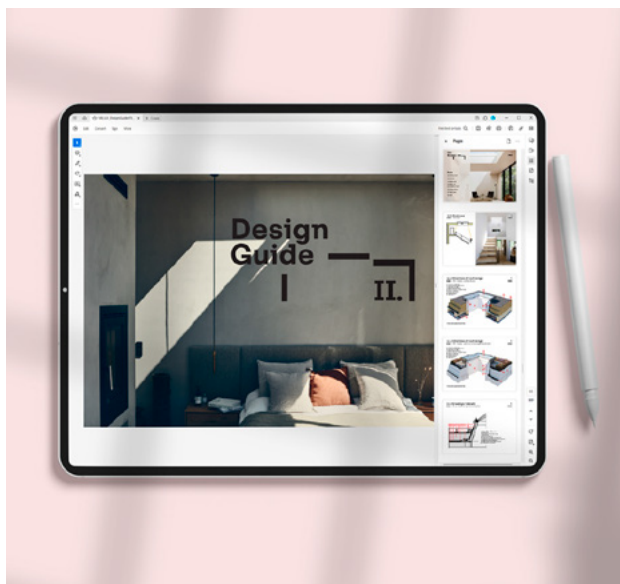

Technická příručka pro šikmé střechy

60 vzorových dispozic podkroví
98 detailních technických řešení

V příručce najdete:

- různé typy střech a sklonů a jejich vliv na návrh horních pater
- tipy pro optimální využití podkroví (množství denního světla, kvalita vzduchu, vhodná teplota, jasný výhled a akustika)
- „know how“ pro ergonomii půdy a umístění nábytku pod šikminou
- příklady typových místností v podkroví
- doporučení k výběru a montáži střešních oken (velikost, typ, způsob ovládní)

Technická příručka pro ploché střechy

50 inspiračních situací
30 konstrukčních řešení

V příručce najdete:

- informace o počtu a velikosti světlíků ve vztahu k návrhu denního světla pro splnění legislativních požadavků
- inspiraci pro řešení jednotlivých místností
- inspiraci pro návrh veřejných prostor
- „know how“ pro instalaci světlíků do různých skladeb střech
- doporučení k návrhu ostění
- návrh řešení odvodu tepla a kouře
- technické výkresy

Stahujte zdarma

Design Guide

Inspirace
Ergonomie
Konstrukční detaily
Tipy a triky

VELUX®

Přehledka diplomových prací

Česká komora architektů pořádá od roku 2000 soutěžní Přehlídku diplomových prací absolventů vysokých škol a fakult poskytujících architektonické vzdělání v akreditovaném magisterském studijním oboru zaměřeném na architekturu, urbanismus nebo krajinářskou architekturu. Cílem přehlídky je porovnávat úroveň kvality výuky těchto škol, čímž ČKA usiluje o zvyšování standardu architektonického vzdělávání.

V prvních ročnících soutěže se přihlašovalo okolo 30 prací z hrstky ateliérů, postupně se ale prestiž soutěže zvyšovala a v posledních letech se pohybuje počet posuzovaných diplomových prací okolo 90.

Diplomové práce posuzuje vždy nově ustanovená odborná porota složená z pěti architektů a teoretiků architektury. Od roku 2022 je udělována v rámci přehlídky také Cena Kaplický Internship.

Každoročně probíhá slavnostní vyhlášení výsledků soutěže, výstava a zprovozněna byla virtuální galerie www.diplom.ky (zde jsou prezentovány diplomové práce od roku 2006).

V letošním roce proběhne 25. ročník soutěžní přehlídky. Úspěchy jednotlivých škol, jejichž absolventi se mohou zapojovat do soutěže:

- Fakulta architektury ČVUT v Praze – 10 vítězství
- Fakulta stavební ČVUT v Praze
- Fakulta architektury VUT v Brně – 3 vítězství
- Fakulta stavební VUT v Brně
- Fakulta umění a architektury TU Liberec – 3 vítězství
- Fakulta stavební VŠB TU Ostrava
- AVU Praha – 7 vítězství
- UMPRUM Praha – 4 vítězství
- ARCHIP – Architectural Institute in Prague
- Fakulta životního prostředí ČZU v Praze
- Zahradnická fakulta MENDELU v Brně – 1 vítězství
- Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU v Praze

Vize Nových Holešovic

Alena Hýblová

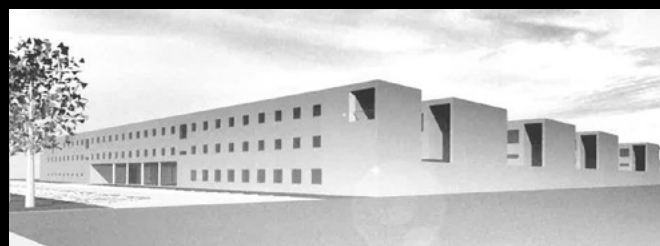
Vedoucí diplomové práce:
Emil Příkryl
AVU Praha
2000

Věžnice Říčany u Prahy

Tomáš Havlíček

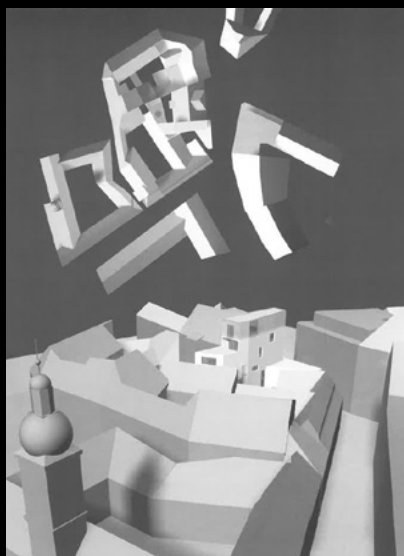
Vedoucí diplomové práce: Jan Bočan
FA ČVUT v Praze
2001

Jazykové centrum v Pernštýně

Marek Janota

Vedoucí diplomové práce:
Jan Bočan
FA ČVUT v Praze
2002

Katolický kostel Praha-Černý Most

Martin Rusina

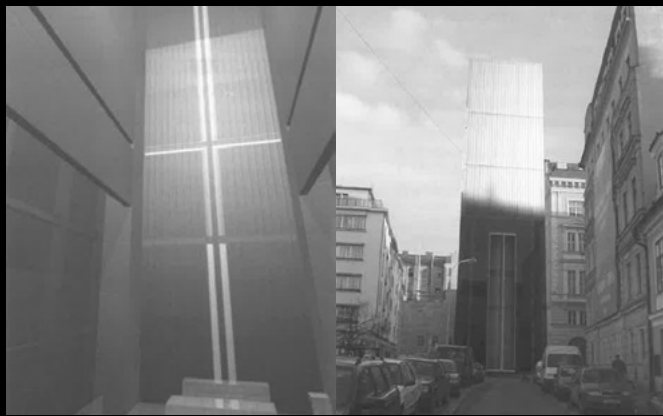
Vedoucí diplomové práce: Emil Příkryl
AVU Praha
2003

Katolický kostel v proluce Vladislavova, Praha

Richard Halama

Vedoucí diplomové práce: Jan Bočan
FA ČVUT v Praze
2004

Ideální Hlučín

Pavel Nasadil

Vedoucí diplomové práce: Emil Příklad
AVU Praha
2005

The Roosevelt Island Universal Art Center

Veronika Bartošová

Vedoucí diplomové práce: Jiří Suchomel
FA TU Liberec
2006

Ideální Těšín

Milena Kubiszová

Vedoucí diplomové práce: Emil Příklad
AVU Praha
2007

Systém zeleně města a krajina. Modelové území
Jižní svahy ve Zlíně

Petra Chvilová

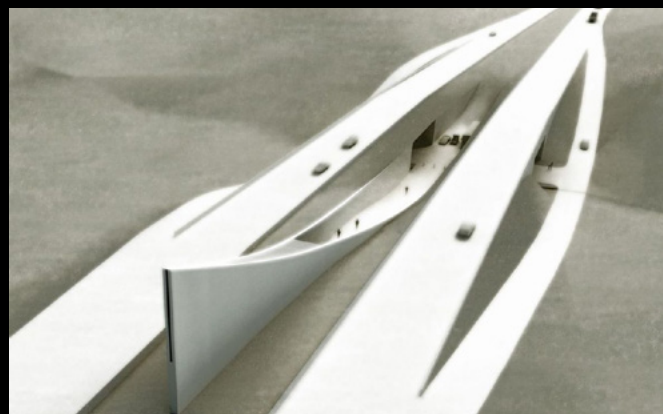
Vedoucí diplomové práce:
Pavel Šimek
ZF MZLU Brno
2008

Duch kontra doba – Zastavení

Pavel Filgas

Vedoucí diplomové práce: Jindřich Smetana
UMPRUM Praha
2009

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Sekce

TÉMA

Strana

75

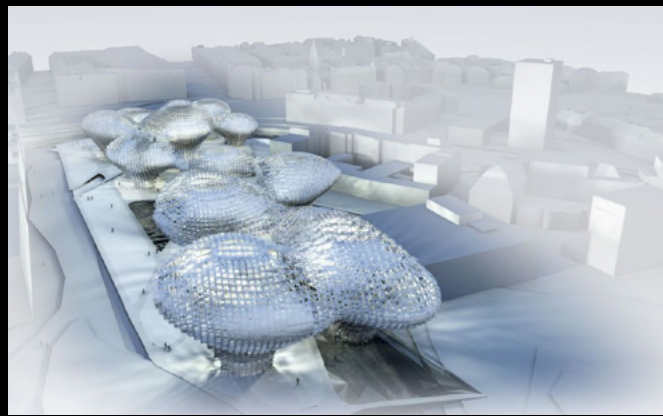
Kostel místem setkání

Anna Borovská
Vedoucí diplomové práce: Jindřich Smetana
UMPRUM Praha
2010

Polyfunkční komplex Plzeň

Nina Pevná
Vedoucí diplomové práce: Miloš Florián
FA ČVUT Praha
2010

Vnitřní periferie Prahy, městské prostředí pro 20XX

Filip Tittl
Vedoucí diplomové práce: Roman Koucký
FA ČVUT Praha
2010

Obnova zchátralého Nového Města v Liberci

Jiří Žid
Vedoucí diplomové práce: Zdeněk Fránek
FUA TU Liberec
2010

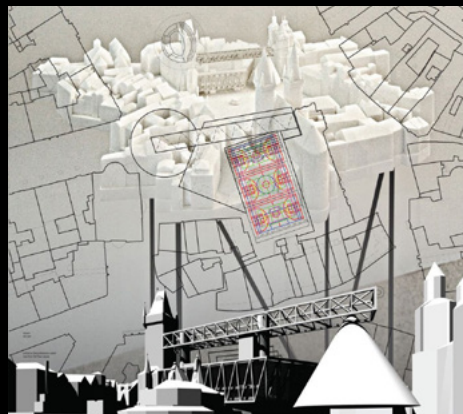
Horní náměstí v Jablonci nad Nisou

David Pavlišta
Vedoucí diplomové práce: Jiří Suchomel
FUA TU Liberec
2011

Dostavba Staroměstské radnice a Staroměstského náměstí

Adam Wlazel
Vedoucí diplomové práce: Emil Příkryl
AVU Praha
2012

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Sekce

TÉMA

Strana

76

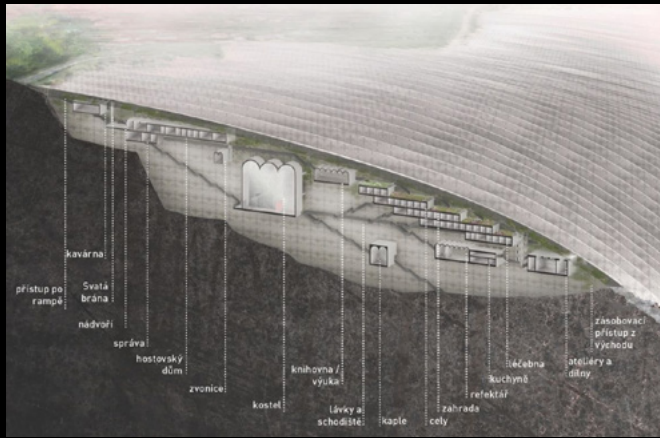
Dům v lomu – klášter

Dmytro Nikitin

Vedoucí diplomové práce: Petr Hájek

FA ČVUT Praha

2013

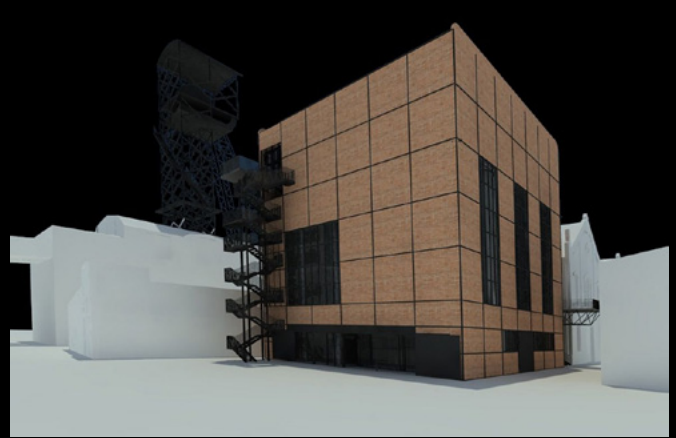
Konverze nové kotelny v areálu dolu Hlubina

Jáchym Svoboda

Vedoucí diplomové práce: Vladimír Soukenka

FA ČVUT Praha

2013

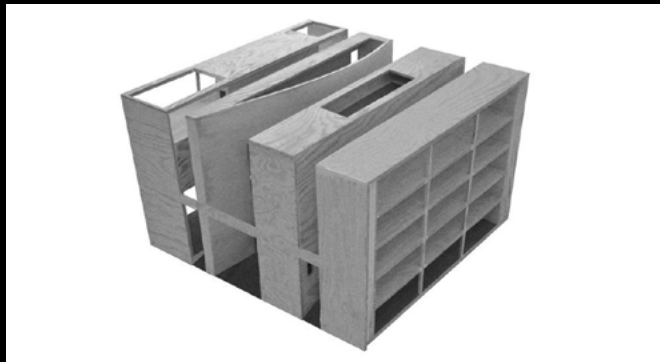
Dokumentační centrum českých Němců

Filip Kotlář

Vedoucí diplomové práce: Emil Příklad

AVU Praha

2014

Bydlení vyššího standardu v ulici Na Zatlance

Eva Rosenová

Vedoucí diplomové práce: Michal Kuzemský

FA ČVUT Praha

2015

Kulturně-společenské centrum s radnicí v Kohoutovicích

Martin Křivánek

Vedoucí diplomové práce: David Mikulášek

FA VUT Brno

2016

Stadion Strahov

Veronika Indrová

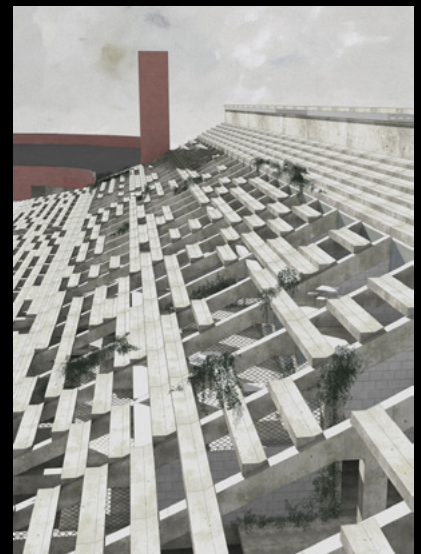
Vedoucí diplomové práce:

Tomáš Novotný, Jakub

Koňata, Tomáš Zmek

FA ČVUT Praha

2017

Vydání

1/24

BULLETIN ČKA

Sekke

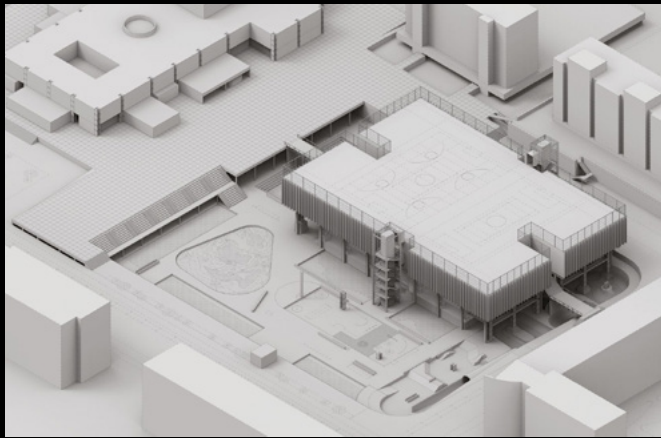
TÉMA

Strana

77

Igor Machata

Vedoucí diplomové práce: Ivana Kroupa, Jana Moravcová
UMPRUM Praha
2018

Nové divadlo pro Jindřichův Hradec

Matěj Šebek

Vedoucí diplomové práce: Tomáš Novotný, Tomáš Zmek, Jakub Koňata
FA ČVUT Praha
2019

Praha 10 – Trash

Jakub Wiesner

Vedoucí diplomové práce: Ivan Kroupa
UMPRUM Praha
2020

Dva tisíce osmdesát čtyři

Eva Truncová

Vedoucí diplomové práce: Jan Kristek, Jaroslav Sedlák
FA VUT Brno
2021

Konverzia mestského bloku v Lubľani

Tatiana Uhríková

Vedoucí diplomové práce:
Vítězslav Nový
FA VUT Brno
2022

Promised 5. května

Dominik Vácha

Vedoucí diplomové práce: Miroslav Šík
AVU Praha
2023

NEJVĚTŠÍ rezidenční stavitel v ČR

Již **30 let** stavíme novou Prahu.
Prodali jsme téměř **20.000 bytů,**
domů a parcel ve **200 úspěšných**
rezidenčních projektech

V Praze vlastníme 1,5 milionu m²
pozemků a brownfieldů pro výstavbu
zhruba **35.000 bytů**

Spolupracujeme s **těmi nejlepšími**
architektury a urbanisty z ČR i ze
zahraničí (např. Josef Pleskot,
Eva Jiříčková, Jakub Cigler)

Mnoha desítkami milionů korun
každý rok přispíváme na charitu,
obecně prospěšné účely a realizaci
veřejných staveb

Jsme generálním partnerem
Sdružení pro architekturu a rozvoj
a jím pořádaných summitů

central-group.cz

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU

**CENTRAL
GROUP**

30 LET NA TRHU